

ENCICLOPEDIA ZMEILOR

ÎNTOCMITĂ DE

MIRCEA CĂRTĂRESCU

ILUSTRAȚII DE

TUDOR BANUȘ

HUMANITAS

MIRCEA CĂRTĂRESCU s-a născut pe 1 iunie 1956 în București. Este poet, prozator, critic literar și publicist, autor a peste douăzeci de volume și a numeroase articole. Cărțile sale au fost traduse, până în prezent, în limbile engleză, germană, franceză, spaniolă, portugheză, italiană, olandeză, suedeză, norvegiană, polonă, maghiară, bulgară, ivrit, slovenă.

De același autor, la Humanitas:

Nostalgia (1993), *Dragostea* (1994), *Travesti* (1994), *Orbitor. Aripa stingă* (1996), *Dublu CD* (1998), *Levantul* (1998), *Postmodernismul românesc* (1999), *Jurnal I* (2001), *Orbitor. Corpul* (2002), *Parfumul aspru al ficțiunii – audiobook* (2003), *Plurivers vol. I și II* (2003), *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli* (2003), *De ce iubim femeile* (2004), *Baroane!* (2005), *Jurnal II* (2005), *Orbitor. Aripa dreaptă* (2007), *Dublu album* (2009), *Frumoasele străine* (2010), *Nimic* (2010).

HUMANITAS
BUCUREȘTI

ENCICLOPEDIA ZMEILOR

ÎNTOCMITĂ DE

MIRCEA CĂRTĂRESCU

ȘI ILUSTRATĂ DE

TUDOR BANUȘ

Concepţie grafică: TUDOR BANUŞ
Coperta: ANGELA ROTARU
Ilustraţie copertă: TUDOR BANUŞ
Redactor: VLAD ZOGRAFI
Tehnoredactare computerizată: ANGELA ARDELEANU
Procesare de imagini: RODICA MARINCAŞ

ISBN 978-973-50-2791-9
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Naţională a României

PREFAȚĂ

ând, acum mai bine de două decenii, pe când eram un tânăr jurnalist amator, am asistat la momentul emoționant al expunerii, în centrul marii săli frigorifice, special amenajate, de la The Pennsylvanian Institute for Unreliable Studies (PIUS), a unui enorm bloc de gheață în care se străvedea o siluetă monstruoasă, am știut că drumul vieții mele este decis. M-am apropiat atunci cu sfială și imensă curiozitate de cristalul din care emana frig și ceață. Ființa încleștată-n interior nu semăna cu nimic din ce poți vedea pe pământ, deși zâmbetul cam nătâng îi dădea un straniu aer uman. Dar cele zece coarne care-i țâșneau din țeasta masivă, penajul care-i ieșea din operculele din dosul urechilor, și care încă mai păstra o nuanță violetă, și mai ales șirul formidabil de solzi care-i tiveau coloana vertebrală, din creștet până la coada vag reptilină, îi dădeau aspectul fantastic al unei creaturi dantești. Creatura era împlătoșată și avea la brâu un formidabil iatagan de oțel, pe lama căruia se înșirau un fel de rune. În pumnul cu patru degete dotate cu gheare încă mai strângea un buzdugan ce trebuie să fi cântărit câteva tone.

A fost prima mea întâlnire cu **zmeul,** ființa căreia i-am dedicat apoi întreaga mea carieră și putere de muncă. De-atunci am călătorit în toată lumea pe urmele sale, am vizitat situri arheologice, am explorat universul subpământean, am petrecut săptămâni și luni de documentare în marile biblioteci, citind despre miturile întemeierii unor mari orașe prin uciderea câte unui balaur de către sfântul ce a devenit apoi patronul urbelor respective. Am conversat cu cele câteva exemplare vii care supraviețuiesc în rezervații și grădini zoologice. Azi port cu mândrie urmele acestor „întâlniri de gradul al treilea” cu subiecții mei: trei degete lipsă la mâna stingă și o frumoasă proteză metalică la încheietura șoldului, care nu mă jenează decât în zilele cu ploaie.

Rodul acestei cercetări modeste și pline de abnegație este *Enciclopedia zmeilor,* lucrare unică în felul ei, în care pentru prima dată străvechea specie inteligentă care a făcut concurență, vreme de milenii, omului este

prezentată multidisciplinar, în toată grandoarea și sub toate aspectele ei. Realitatea biologică, economică, socială, culturală, lingvistică și comportamentală a numeroaselor rase ale speciei zmeiești formează obiectul primei părți a lucrării, bogat ilustrată cu planșe și hărți de către neprețuitul meu colaborator, maestrul Banuș de Nogent, care-a împărțit cu mine ostenelile și bucuriile atâtor și atâtor călătorii.

În partea a doua am găsit cu cale să reproduc integral un vestit ciclu epic din literatura zmeiască originală, intitulat *Zurba Inelară a lui Meer-Tscha,* descifrat de noi la capătul unei munci de peste patru ani. Scrierea, cuprinzând zece povestiri înlănțuite, a fost descoperită pe o măciucă din lemn de esență tare, bine conservată într-un strat bituminos. Până astăzi, *Zurba lui Meer-Tscha* este considerată un document complet în privința vieții și psihologiei zmeilor, și o iscusită scriere literară.

Îmi fac o datorie de onoare, în finalul acestei prefețe, din a aduce mulțumirile mele tuturor celor care m-au susținut și m-au încurajat, mi-au dat sfaturi și m-au criticat necruțător în perioada în care am scris această carte; bunei mele soții Alsacia și cumnatei mele Lorena (adevărați îngeri păzitori), domnului prof. dr. Serenus Pseudoanaximandros de la Universitatea din Mönchengladbach, părintelui Calinic de la schitul Prescura, domnului plt. Pandele Ion de la Secția 6 Poliție, doamnei Elena Vrâncioaia (ale cărei basme spuse cu glas duios mi-au luminat copilăria), colectivului de cercetători științifici de la The Special Research Institute of the South-Eastern Tzandarey, precum și unui grup unit și decis de zmei care mi-au făcut onoarea să-mi adnoteze scrierea, grup format din Herr Koole, Bitem App, Grrroooowsfrtkis și nefericitul Arromarroma zmeul zmeelor căzut până la urmă victimă celorlalți trei. Fără ajutorul lor, *Enciclopedia zmeilor* n-ar fi văzut niciodată lumina tiparului.

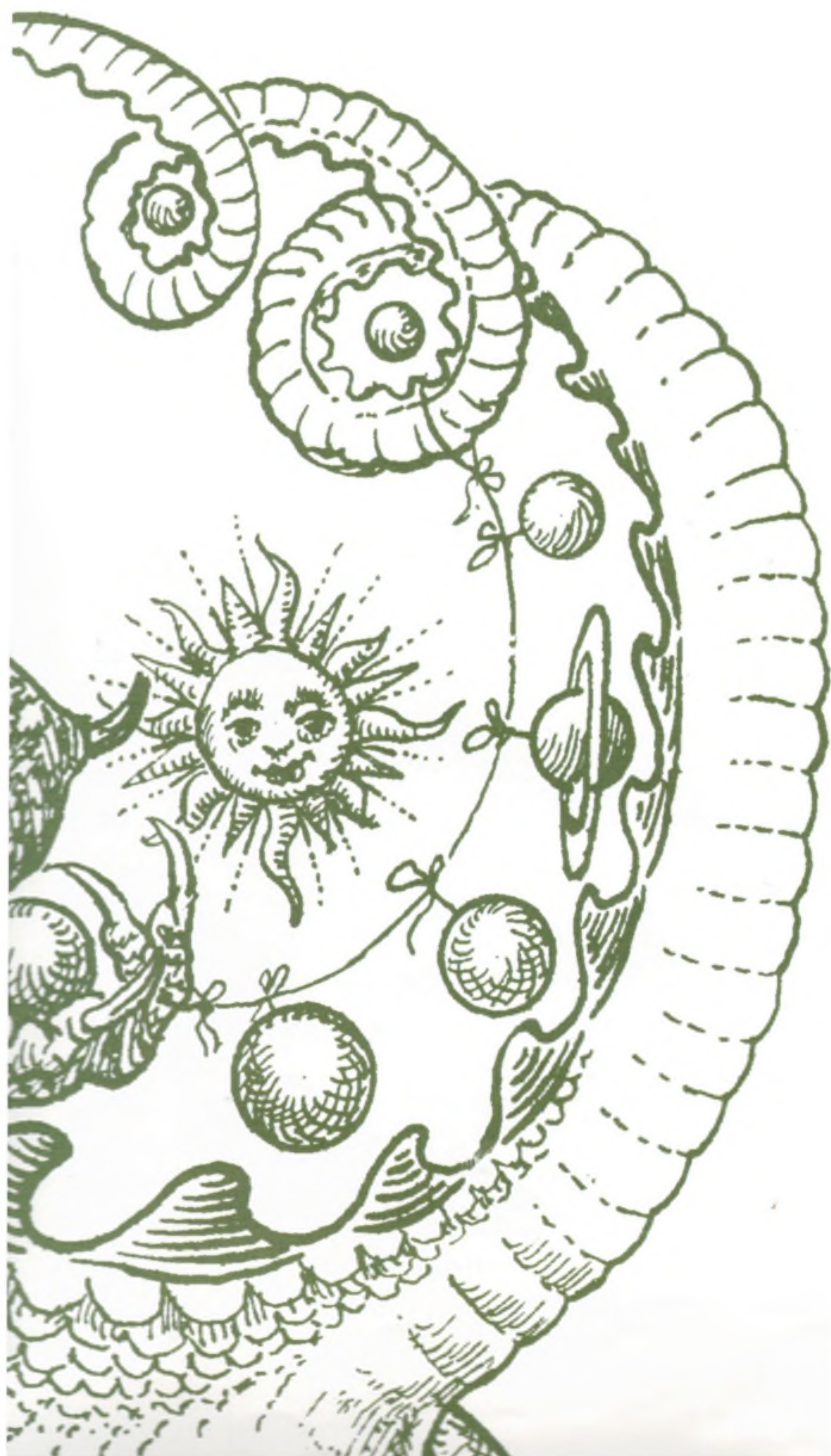
AUTORUL

Azi port cu mândrie urmele acestor <<întâlniri de gradul al treilea>>.

PARTEA I

UNIVERSUL

ANATOMIE

onsiderat în trecut o ființă fabuloasă, asemănătoare dragonilor sau trolilor, zmeul și-a dovedit în ultima vreme, grație celor mai bine de douăzeci de exemplare capturate vii și a numeroaselor fosile, realitatea biologică. În considerentele anatomice care urmează ne vom referi în special la zmeul comun, cel mai numeros și mai studiat. Celelalte rase și varietăţi de zmei sunt construite pe o schemă asemănătoare, cu unele particularităţi semnificative.

Zmeii sunt animale inteligente, înrudite de departe cu specia umană. Din punct de vedere biologic, diversele rase de zmei și-au dovedit o origine comună. Cu circa 15 milioane de ani în urmă, un strămoș al omului numit Ramapithecus a suferit o mutație datorată, probabil, consumului aproape exclusiv de mandragore (popular, mătrăgună). Glanda pineală, aflată la baza craniului, a crescut de circa o sută de ori în zece milioane de ani, transformându-se într-o pungă plină cu lichid inflamabil. Două canale osoase pornesc de aici, deschizându-se în nările animalului, care poate astfel proiecta după voință lichidul vezicant, care se aprinde în contact cu aerul, producând jeturi de flacără divers colorate. Altă modificare constă în trei organe speciale de simț, inexistente la om. Primul, organul prințesoreceptor, asemănător a două scurte antene penate, violete, crescute în dosul urechilor, îi servește la detectarea prințeselor, femele umane speciale, cu care zmeii masculi (singurii care posedă acest organ) pot procrea. Al doilea este organul voinicoreceptor, situat în osul tâmplelor, prin care e detectată vigoarea și tăria în luptă a altor zmei sau a masculilor umani. Se crede că zmeul poate zări, prin trupul celui cu care se înfruntă, o fiolă de lichid roșu scânteietor, mai plină sau mai goală, după tăria adversarului. Ultimul e simțul cristalomandibular, cu care detectează prezența cristalelor de beriliu, de cuarț de stâncă etc. pe alte planete. Organul corespunzător crește, ca un țurțure de gheață, din bărbia a foarte puțini zmei și mai ales zmeoaice și se curbează-n sus, deschizând în vârf un fel de floricică de dantelă crem. Zmeii dotați cu organul cristalomandibular nu luptă, ci dorm întreaga zi, iar noaptea ies la suprafață și rămân încremeniți, sub stele, numărând cristalele de pe alte planete. Zmeii normali îi numesc „puah”, ceea ce s-ar putea traduce aproximativ prin „poeți”.

Zmeii sunt animale inteligente, înrudite de departe cu specia umană.

Există deosebiri importante între masculi și femele în cazul zmeilor. Primii au cranii groase de cel puțin cinci centimetri, pline de umflături corespunzând principalelor trăsături de caracter. Cu cât un zmeu are mai multe cucuie în țeastă, cu atât e mai respectat. Cea mai mare umflătură e cea dintre sprincene, corespunzând pungii cu venin. Ochii masculilor sunt tari ca piatra și sunt protejați, în cursul luptelor, de o pleoapă fumurie. Femelele au pe țeastă numai trei cornițe colorate, înclinate după unghiuri care variază cu moda, și glandele lacrimale mari cât portocalele, de pleoapele de jos fiind mai mereu atârnați puii, ce se hrănesc cu lacrimi. Creierul zmeilor nu este împărțit în emisfere. Prin cercetări de laborator s-a demonstrat că ei îl folosesc mai ales pentru funcția de „vrăjire", o mică zonă servind și funcției de „blestem", ambele inexistente la om. Treburile de fiecare zi sunt rezolvate de doi ganglioni cerebrali, mari cât merele domnești, localizați în fese. Dentiția arată că zmeii sunt prădători periculoși, care și-au dezvoltat suprafețe de masticație speciale pentru zdrobirea accesoriilor umane: platoșe, catarame, ceasuri de mână, bijuterii.

Corpul zmeilor ar fi avut, poate, o înfățișare destul de asemănătoare cu a omului dacă, acum zece milioane de ani, o femelă neatentă nu s-ar fi lăsat vroită de un dragon de Komodo. Rezultatele au fost semnificative pentru evoluția speciei: O creastă de solzi lați, ca de stegozaur, începe la ceafa și se termină la noada zmeului, colorați în verde la masculi și transparenți (cu câte-un peștișor exotic înotând în fiecare) la femele. Gheare puternice, adaptate pentru scormonit pământul, pornesc din cele patru degete de la mâini și de la picioare. Toracele cu pectorali puternici cuprinde două inimi, care pompează către organe un sânge foarte rece și foarte albastru. Intestinele sunt șerpi reali, înghițiți odinioară în cursul evoluției și trăind azi în simbioză cu gazda lor. Nu există organe de reproducere. Femelele de zmeu rămân însărcinate în mod reflex prin îndrăgostire, dar zmeii rezultați astfel sunt sensibili la boli, și mulți nu supraviețuiesc. Este motivul pentru care zmeii cei mai viguroși răpesc prințese (numite uneori și domnițe, iar cele mai reușite – cosânzene), femele umane cu sânge albastru, compatibil cu al lor. Pe acestea le fecundează prin vrăjire (proces asupra căruia vom reveni). Femelele îndrăgostite dezvoltă în stomac mai mulți embrioni semitransparenți, atât de verzi încât se pot vedea prin pântece, care se devorează reciproc până rămâne unul singur, eliminat în cele din urmă într-o năframă de mătase și pus imediat la ochiul mamei, de genele căreia se prinde bine. Va suge aici mai bine de doi ani. Cei născuți din prințese se dezvoltă mult mai greu, atingând maturitatea în jurul vârstei de opt ani, când sunt destul de mari ca să verse flăcări pe nări. De-atunci sunt considerați adulți și pornesc în căutarea domnițelor. Dacă nu e ucis de vreun voinic – dușmanul natural cel mai important al speciei –, zmeului mediu îi rămân de trăit aproximativ două sute de ani.

Specia este pe cale de extincție, mai cu seamă datorită stingerii treptate a marilor case domnitoare, singurele furnizoare de prințese. Înlocuirea lor cu intelectuale snoabe s-a dovedit un eșec, acestea fiind prea greu de întreținut.

RASE ȘI VARIETĂȚI

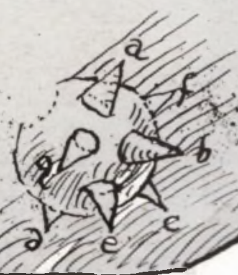
e lângă zmeul comun, prezentat în capitolul precedent, mai există o serie de rase și varietăți cu trăsături specifice, dobândite datorită izolării geografice a unor grupuri în vremuri istorice îndepărtate. Cum specimenele din grupuri ce au evoluat diferit se mai pot împerechea încă între ele, indivizii rezultați fiind însă sterili, putem considera că toate aparțin aceleiași mari specii a zmeilor. Prezentăm în continuare cele mai caracteristice rase de zmei, specificând că au fost observate și exemplare neaparținând nici uneia dintre ele.

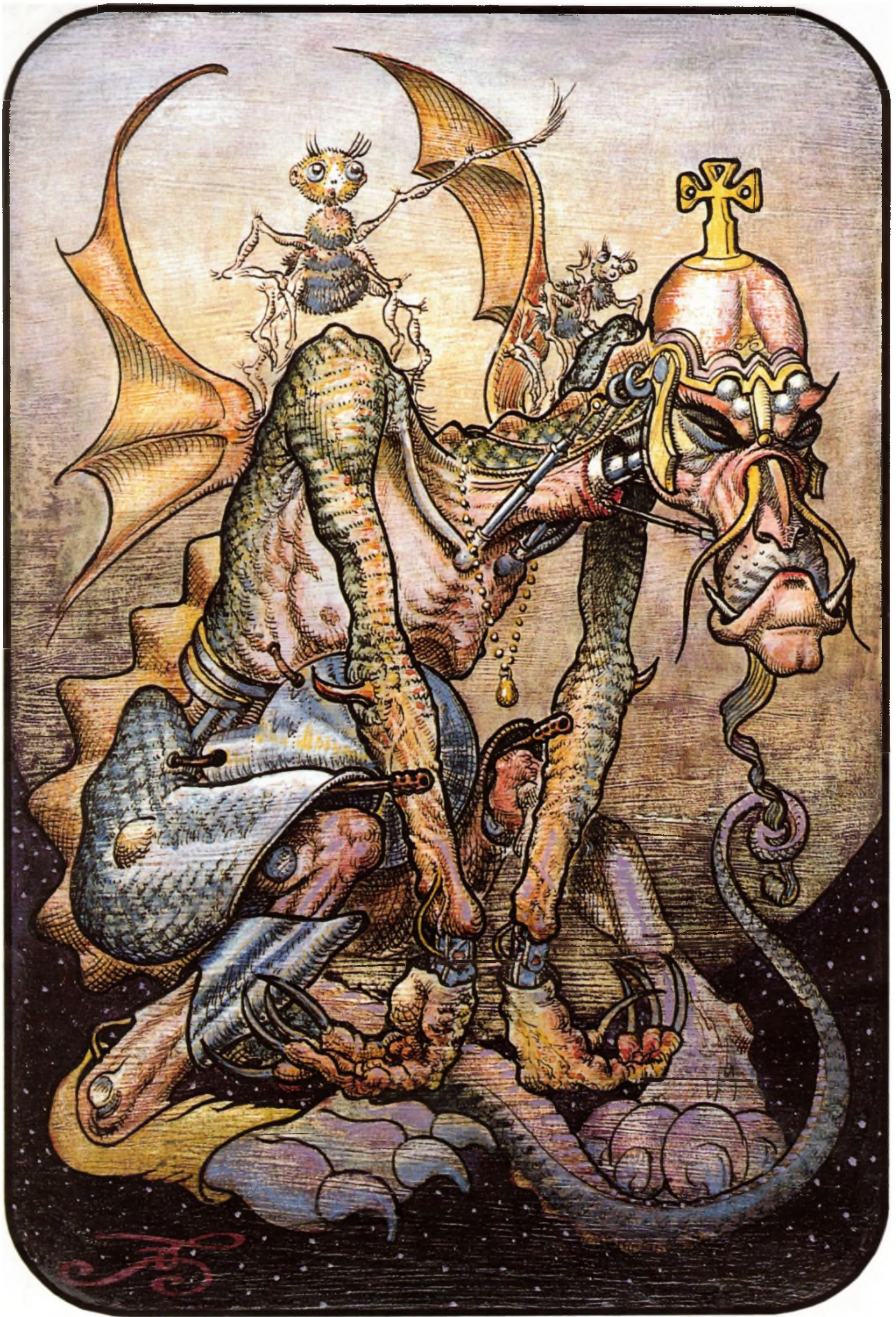

Zmeul zmeilor

Exemplar foarte rar, mai masiv și mai feroce decât zmeii comuni. Odinioară răspândit din Carpați în Tibet, supraviețuiește azi doar în câteva grădini zoologice particulare americane. Are un craniu masiv, din cristal deosebit de limpede și de dur, pentru care a fost vânat din cele mai vechi timpuri. Mărgica de după măseaua de minte este și ea foarte râvnită datorită puterii sale de a concentra gândirea. Purtată-ntre sprâncene, se crede că asigură succesul la orice examen. Zmeul zmeilor se naște numai dintr-un alt zmeu al zmeilor și dintr-o cosânzeană, subspecie a prințeselor. De aceea, în loc de solzi are pe spinare o coamă blondă, pe care și-o unge bine cu seu. Vine pe lume deja împlătoșat și cu buzduganul în mână. În cursul vieții năpârlește de câteva ori lepădând, în ordine, o platoșă roz, una verde, una bleu și rămânând cu cea finală, transparentă ca și craniul, din același cristal foarte dur. Totuși, cum se mânjește cu noroi și frunze moarte din motive de camuflaj, rareori se pot zări prin crustele sale exterioare organele interne. Trăiește cu un veac mai mult decât zmeul comun și este cu un cot mai înalt, de aceea i se acordă întâietate înfricoșată în orice habitat locuit de zmei. E recunoscut de la distanță datorită coifului cu clești de homar pe care-l poartă pe cap. Flacăra pe care-o scoate pe nări are cam 15 metri lungime și e verde pal, cu turbioane mai curând estetice decât eficiente. De fapt, în luptă se bizuie mai mult pe clești și buzdugan.

Zmeul sur de văgăună

Este cel mai viclean și, în pofida dimensiunilor reduse (cam cât un copil de zece ani), cel mai vorace. Poartă permanent pe umeri, în chip de epoleți, două tarantule negre, cu smocuri de culoarea flăcării la articulațiile picioarelor. Între zmeu și păianjenii uriași există o strânsă simbioză: zmeul vede exclusiv prin cei cinci ochi ca boabele de rouă ai fiecărui păianjen, care îl ghidează spre pradă în speranța că se vor hrăni cu sângele ei proaspăt. Această specie de zmeu are pielea palidă datorită eternului întuneric în care trăiește, în văgăunile sale subpământene. Construiește labirinturi subterane în care-și târăște victimele. E posac și banal în conversații. Când își fac vizite, familiile de zmei suri de văgăună se plictisesc atât de groaznic, încât nu rareori se măcelăresc între ele. De aceea, preferă să socializeze cu cei din alte specii, mai ales cu câinii de zmeu, răbdând fericiți luările peste picior și aluziile grosolane. Uneori mor de foame tot ascultând glumele și sporovăiala altora. Atunci tarantulele, întotdeauna mascul și femelă, le găuresc pieptul, le devorează inimile și plămânii și, în biserica austeră a cutiei toracice, rămân să slujească unui cult straniu, din care rezultă mii de tarantule minuscule și golașe.

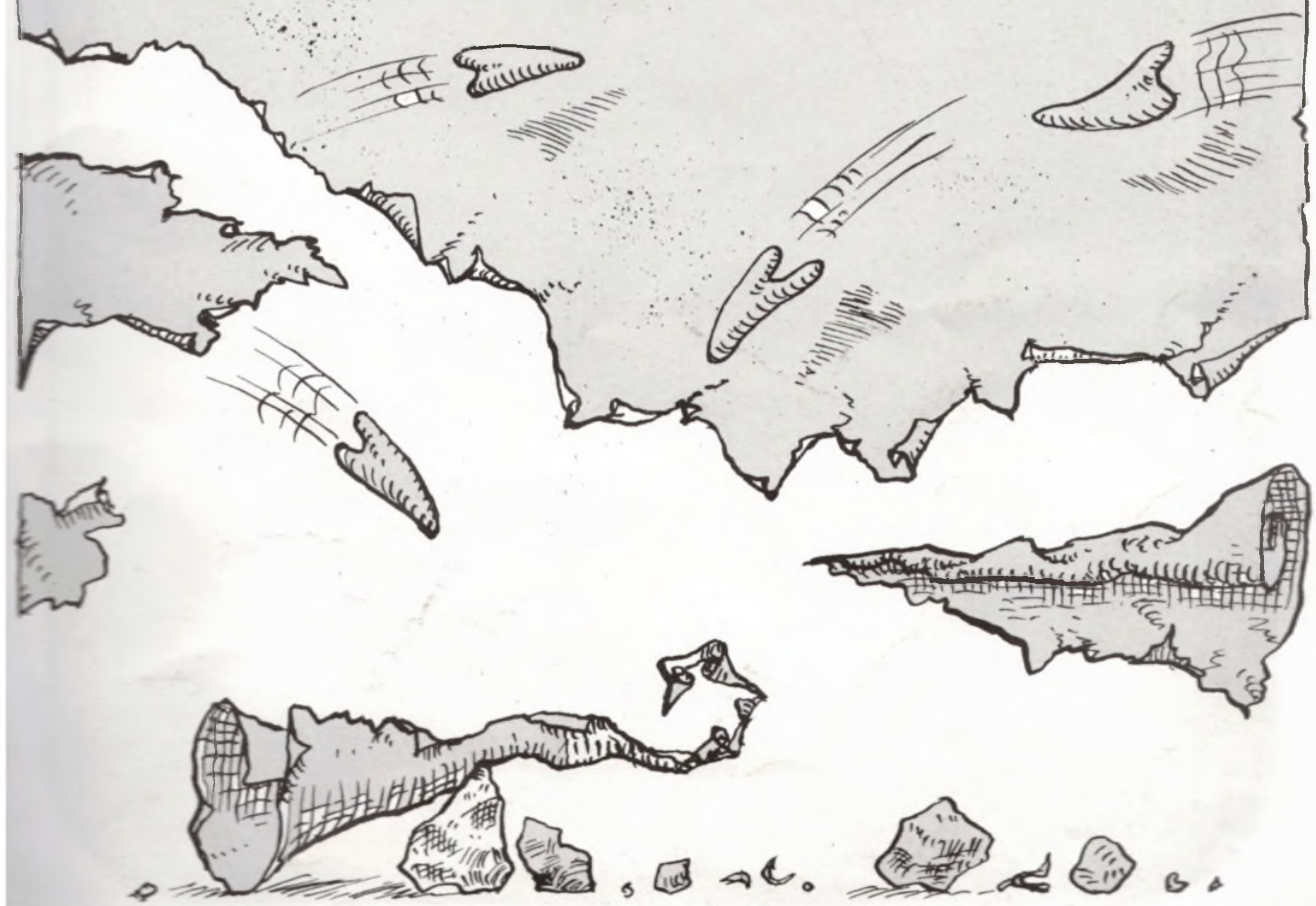

Zmeul cu colți

Dinții săi îngrozitor de strâmbi, fiecare dăltuit în alt mineral, de altă culoare, au făcut să-nflorească din vremuri străvechi pe tărâmul zmeilor arta stomatologiei. Dentiștii lor au metode primitive dar eficiente, care elimină tratarea atât de îndelungată, pe canale, a dintelui cariat. O simplă lovitură năprasnică de pumn sau, în cazuri mai complicate, de buzdugan peste falca suferindă elimină răul. Urmează înfigerea în alveolele goale a unor pietre de râu frumos șlefuite.

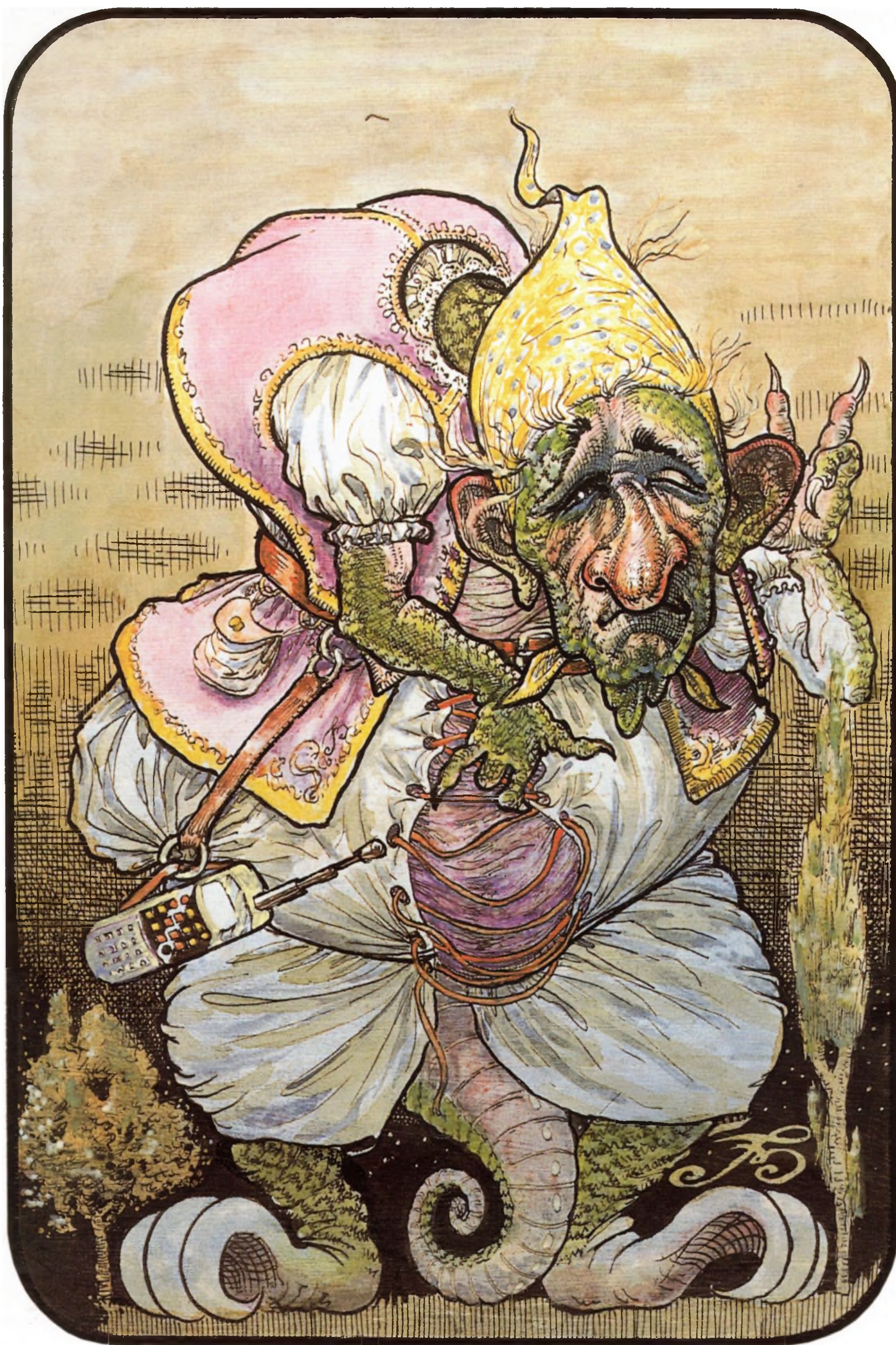

Câinele de zmeu

S-a crezut multă vreme că faimosul „Am dat de tine, câine de zmeu!” răcnit de voinici era doar o expresie injurioasă. În realitate, Feții-Frumoși se confruntau cu o varietate specială, patrupedă, din rasa zmeilor de câmpie. Câinele de zmeu nu scoate foc pe nări, ci doar un fum mirosind a friptură de purceluș de lapte bine rumenit, preparat cu hasmațuki, umplut cu castane coapte, cu șoriciul crăpat pe spinare, servit la tavă înconjurat de feliuțe străvezii de ridichi. Mireasma aceasta nespus de îmbietoare e mai eficientă decât flăcările, căci stârnește în stomacul voinicilor niște, ghiorăieli atât de stridente, încât caii speriați îi azvârl din șei până-n nouri, de se fac mici-fărâmici. Câinii de zmeu trăiesc în castele comode, în care nu lipsește niciodată biblioteca și salonul literar. Se hrănesc, în general, cu porci de câine, varietate domestică de facoceri. Deși merg în patru labe, se consideră mai luminați decât ceilalți zmei. Se înmulțesc prin înmugurire.

Muma zmeilor

Mare cât o casă cu două caturi, aduce la-nfățișare cu o bătrânică. Totuși e întotdeauna mascul, obsedat de răpirea de prințese. Acestea nu se alarmează prea tare când, ieșite la cules de ciuperci, întâlnesc o băbuță, fie ea și mătăhăloasă. Spaima vine mai târziu, când, îndeobște, e prea târziu.

Zmeul mioritic

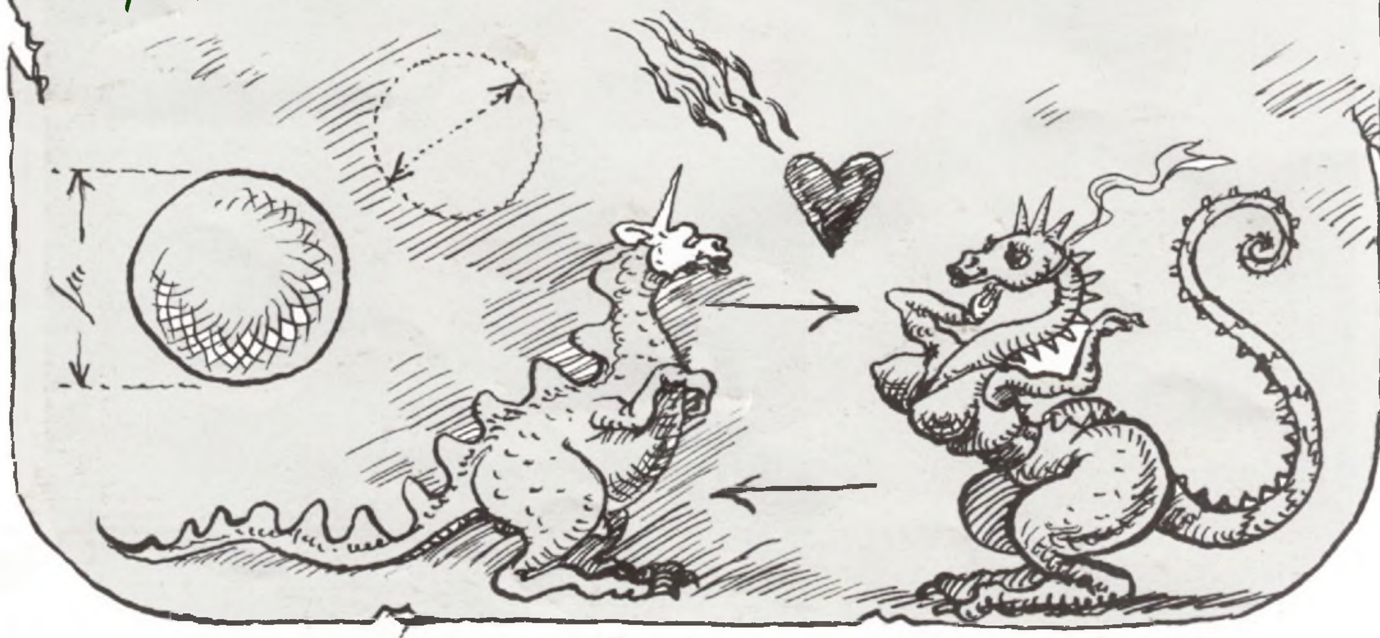
Trăiește în peșterile adânci de sub munții Carpați, așa-zisul Celălalt Tărâm, unde și-a întemeiat un imperiu. Lumina acestui enorm spațiu subteran provine de la lacurile de lavă care proiectează pe tavan mirifice aurore boreale. Aici sunt codri concentrici de aramă, de argint și de aur, plantați artificial ca să ascundă, la mijloc, palatele zmeilor. Zmeul mioritic are o organizare socială matriarhală: șefa clanului e o zmeoaică bătrână, în jurul ei trăind feciorii și fetele ei, ginerii și nurorile. Fesele bogate ale femelelor arată că sunt mult mai inteligente decât soții lor. Cu toate acestea, îi răsfață, le iartă stângăciile și grosolănia, ba tolerează și rivalitatea cu câteva nefericite prințese ascunse prin cotloane. Zmeul mioritic este deosebit de nătâng. Forța lui fizică enormă nu intimidează, căci îl încurci cu cea mai simplă cimilitură, cu care-și bate capul săptămâni întregi. Dacă te-a apucat însă între degete, nu-i a bună: înfige-n tine gheare de-un cot, nu prea curate, și te pârlește cu două jeturi groase de foc. Masculii poartă cămeșă țesută cu arnici, ițari și opinci din piele de cerb, iar femelele ie și catrință. Totuși, zmeilor tineri le miroase mult mai rar a catrință decât a crinolină.

Animicştiutorul

Rasă neatestată ştiinţific, poate legendară. Urmele faimosului Toiag cu Urechi, ca şi ale ghetelor de plumb ce îi sunt atribuite tradiţional s-ar fi găsit imprimate într-un strat de şisturi bituminoase din Caucaz. Din relatările zmeilor asiatici, Animicştiutorul ar trăi în regiuni muntoase inaccesibile, acoperite de gheţuri veşnice. Locuinţa sa arată ca o bulă de aer într-un enorm gheţar. Focul pe care-l scoate pe nări nu arde, ci încălzeşte sufletele, umple inimile cu iubire. E motivul pentru care zmeii se tem de el mai mult decât de orice, căci nu pot supravieţui decât o dată unei întâlniri cu el. A doua oară le plezneşte şi cea de-a doua inimă sub povara unei duioşii ucigătoare. În ochii acestui zmeu poţi vedea, se zice, neantul de dinaintea facerii lumii. Nenumărate vorbe de înţelepciune îi sunt atribuite. Dar despre acestea, într-un alt capitol.

Zmeul zmeelor

Confundat, din cauza numelui, cu puternicul zmeu cu coamă blondă, nimic nu este totuşi mai deosebit de el. Zmeul zmeelor e o ființă inofensivă, delicată, pe care-o zăreşti din când în când survolând pajişti şi fânețe, încurcat în sforile a vreo douăzeci de zmee cu cozi lungi şi colorate, pe care le înalță simultan. Vânează păsări şi animale mici, scuipând cu precizie asupra lor. Se asociază câte trei sau patru masculi pentru a răpi o prințesă. O dată răpită, e măsurată cu un metru de croitorie şi i se dă drumul înapoi. Tot ce depăşeşte 1.85 m e păstrat.

Zmăul

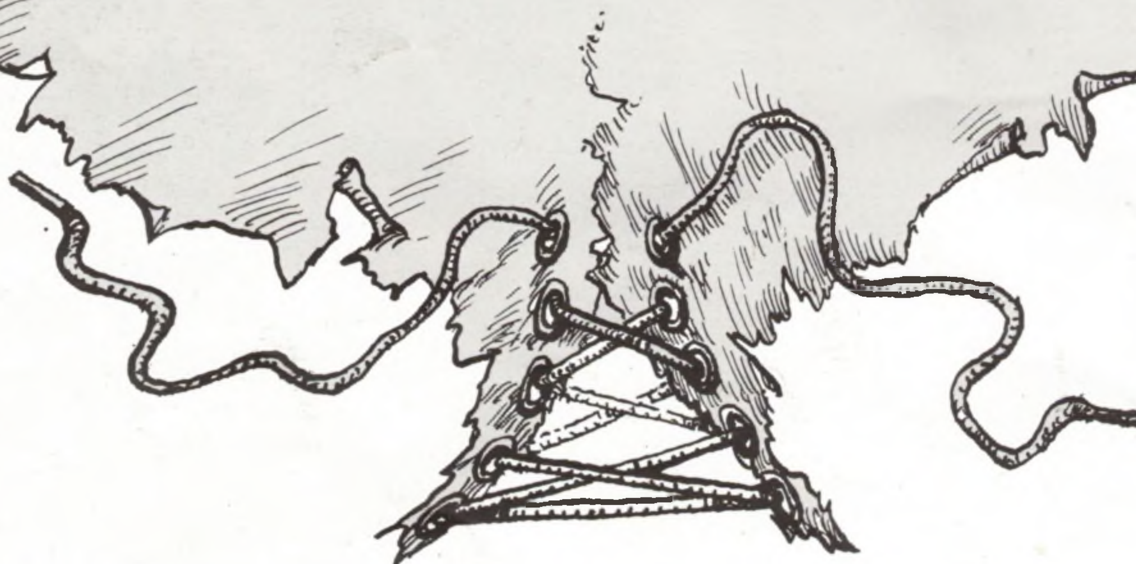
Un troglodit, în toate sensurile cuvântului. Își duce viața în peșterile pline de cristale și minereuri de pe celălalt tărâm. E războinic, încăpățânat, de o viclenie primitivă. Solzii de pe spinare sunt de aramă coclită, iar craniul e dotat cu zece coarne de jur împrejur, de la care provine și denumirea de zmeul cu coroană, sub care mai e cunoscut. Pectoralii îi sunt groși ca niște mamele iar pulpele, ca trunchiurile de copac. Extrem de dezvoltat e simțul voinicoreceptor, deschis ca niște opercule pline de branhii în tâmple. Detectează un om viu de la o depărtare de peste 10 kilometri. Ascuns pe sub poduri – însoțit câteodată de tovarășul său de prădăciuni, balaurul cu douăsprezece capete –, iese în fața voinicilor și-i provoacă la luptă. Din aversiune pentru neamul omenesc, pe care a jurat să-l extermine până la Judecata de Apoi (sau, eventual, după), zmăul vrăjește numai femele din propria specie. E singura rasă care nu produce, totuși, *puah*, ci doar zmăi în toată firea. Campioni la aruncarea cu buzduganul.

Încălțații

Faimoșii stăpâni ai Morii de pepite au pierit cu toții, în mod tragic, în mediul cetății Desp-Air (6372 i.Cr.). Vinovate de masacru au fost armatele unite ale zmeilor comuni, zmeilor zmeelor și zombalilor, urmate și de mercenari din alte rase, lacomi să pună mâna pe Moară. Încălțații erau numiți astfel datorită cizmelor de metal ușor pe care le purtau. Erau, pare-se, zmei înalți și puternici, cu creste stacojii. În semn de frăție își sărutau unul altuia buricul, lăsat descoperit printr-un orificiu în platoșele de sidef Era și punctul lor slab, de care au profitat inamicii. Femelele nășteau câte cinci pui, din care ucideau patru. Al cincilea primea, la majorat, cizmele și sărutarea pe buric, pe care trebuiau s-o întoarcă, în aceeași zi, tuturor celor câteva mii de membri ai poporului lor. Buzele celor mai mulți se toceau în cursul acestei obositoare corvezi, așa încât Încălțații păreau mereu că rânjesc.

Zmeul asiatic (sau zombalul)

Acoperit cu solzi sticloşi de culoare galbenă. Ochi oblici şi sprâncene extrem de-ncruntate. Răcneşte cu gura până la urechi, neîncăpătoare de colţi încovoiaţi. Caninii, mult mai lungi, sunt sfredeliţi şi străbătuţi de inele cu mărgăritar. E cel mai adaptabil dintre zmei, cel mai harnic şi mai respectuos ierarhic. În ultimele decenii pare să fi sărit direct din era turnirelor şi expediţiilor de jaf în cea a microelectronicii. Sub imensele plăci tectonice ale Asiei au fost detectate, săpate direct în stâncă, hale în care se fabrică chip-uri şi memorii, plăci 3D şi sound-blastere. Unele produse ale lor par să fi pătruns, fraudulos, pe pieţele occidentale, unde sunt uşor de detectat, având fiecare încrustată, în plăcuţa de siliciu plină de circuite, o boabă de chihlimbar cu o insectă înăuntru. Din fericire, concurenţa făcută industriilor umane nu e gravă, datorită populaţiei modeste de zmei asiatici care mai trăiesc astăzi – cam 14 exemplare.

GEOGRAFIE

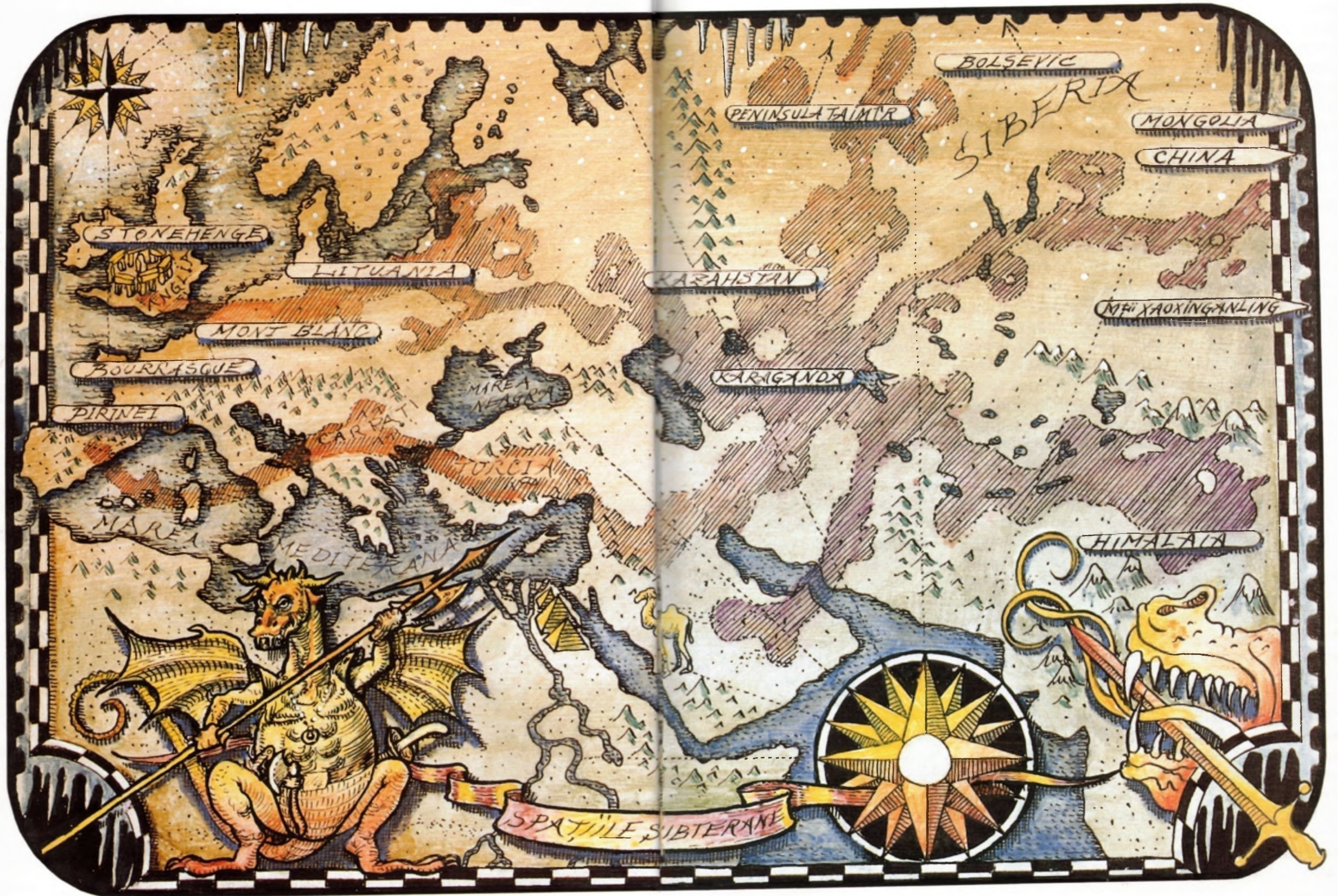

xistența enormului spațiu subteran numit de geograful danez care a efectuat primele expediții, G. Laardsen (1876-1915), Tărâmul Întunecimii era deja cunoscută în mitologiile și folclorul popoarelor euro-asiatice. Legende despre Walhalla, Agartha sau Shambala, Celălalt Tărâm din basmele românești etc. sunt amintiri îndepărtate ale continentului subteran. Laardsen a efectuat trei expediții între 1907 și 1915, coborând inițial prin singura intrare cunoscută pe-atunci, peștera Bourrasque, și descoperind consecutiv altele. În prima dintre ele a înaintat spre sud-vest și, după două săptămâni de mers, a trebuit să se oprească, dând de un perete de stâncă. Jurnalul său aduce primele revelații despre tulburătoarea lume subpământeană: „Măreț și melancolic ținut! Plafonul neregulat, plin de țurțuri de sare și cuarț, se ridică la sute de metri peste capetele noastre... Imense și fierbinți lacuri de lavă aruncă lumini spectrale la kilometri în jur... Pretutindeni tufe uriașe de licheni fosforescenți, fojgăind de insecte oarbe, lungi cât brațul... Coline din sticla cea mai limpede și mai lustruită, imposibil de urcat, se ridică până aproape de tavan... Flori cleioase, cu limbi și spini complicați, *mecanici* aș zice, își înfig rădăcinile chiar în lava clocotită... Prin aer zboară molii livide, al căror corp e mare cât un stat de om... Ne așezăm tabăra lângă un perete încărcat de pirită... Țipetele bestiale ale moliilor ne trezesc din minut în minut. Animale necunoscute întind către noi picioare și trompe transparente... Multe se ard în foc, aici focul pare necunoscut...” În următoarele expediții, Laardsen (însoțit și de Feijenoord) înaintează câteva sute de kilometri către est, descoperă vestigiile cetății Alma – după numele soției lui Laardsen –, vechi așezământ al zmăilor de sub Alpi și coboară spre sud unde – aproximativ sub orașul Civitavecchia – găsește Frescele Albastre. Rămași fără provizii, cei unsprezece exploratori ajung să se hrănească cu păianjeni de stâncă și broaște gelatinoase, apoi, disperați, se devorează-ntre ei prin tragere la sorți. Feijenoord piere, iar Laardsen și încă patru tovarăși (vor rămâne în cele din urmă doar doi) se-ntorc spre Alpi, unde găsesc, la poalele Mont-Blanc-ului, o nouă ieșire. De-acolo a pornit a treia expediție, care a atins ca punct extrem Carpații, ieșind prin peștera Ohaba Ponor. Zmei vii n-au fost găsiți nici acum, dar a fost

...geograful danez G. Laardsen (1876-1915) care...

BOLȘEVIC
SIBERIA
PENINSULA TAIMIR
MONGOLIA
CHINA
STONEHENGE
LITUANIA
KAZAHSTAN
MONT BLANC
MT. XAOXINGANLING
BOURRASQUE
KARAGANDA
MAREA NEAGRA
PIRINEI
CARPAȚI
TURCIA
MAREA
MEDITERANA
HIMALAIA
SPAȚIILE SUBTERANE

identificată o specie nouă de mamifer inteligent, numită provizoriu Omul-de-flori-cu-barba-de-mătase. Totuși, scrie exploratorul, „zmeii trebuie să fie undeva... Îi pot aproape mirosi... Simt în ceafă, uneori, privirea lor arzătoare... Uneori mi se pare că...” Sunt ultimele cuvinte din jurnal, găsit, cu coperțile parcă mestecate furios, lângă corpul dezmembrat al îndrăznețului călător.

Din 1915 și până la Al doilea război mondial au fost întreprinse numeroase alte expediții, care-au conturat aproximativ spațiul subteran. Există și azi, totuși, numeroase pete albe. Un culoar îngust pornește din Anglia, aproximativ de sub monumentul megalitic de la Stonehenge și se lățește treptat către est până sub Lituania. Se extinde spre Urali, și formează bucle și sinuozități către Kazahstan. Altă ramură începe în Pirinei și se extinde către Sardinia, coboară sub Mediterana, străbate Carpații, Balcanii și Turcia, face o imensă cavernă sub Orientul Apropiat și se unește cu prima ramură în dreptul orașului Karaganda. Patru mari coarne se-ntind de-aici. Cornul nordic ajunge până la peninsula Taimîr sfârșind sub insula Bolșevik din arhipelagul Severnaia Zemlea. Cel median se-ntinde sub Mongolia și China până la munții Xaoxinganling. Cel submedian coboară spre Himalaia, unde se deschide-ntr-o cavernă de aproape un milion de kilometri pătrați suprafață și trei kilometri înălțime în punctul cel mai înalt. Ultimul, Cornul de sud, coboară spre sud-vest către Arabia Saudită. Numeroase enclave izolate, ca niște mari vizuine, există peste tot pe marginea giganticelor caverne.

Mari lacuri de lavă, de acid sulfuric și de mercur reduc cu mult suprafața locuibilă. Distingem, sub zona europeană, lacurile Laardsen I, II, III, IV și V, marea Feijenoord și așa-zisele Fiorduri ale Devoraților (omagiu colectiv adus anonimilor pieriți prin tragere la sorți). În zona asiatică avem Pata Argintie – cea mai întinsă suprafață de mercur cunoscută – corespunzând Chinei de sud – și cele 20000 de Bălți Verniene, numite astfel după autorul *Călătoriei spre centrul Pământului.*

După vestigiile paleontologice și istorice descoperite în această lume subterană, putem deduce cu oarecare precizie habitatul originar al diverselor rase de zmei. Conform hărții alăturate, zona europeană a cunoscut de-a lungul timpului conviețuirea, când pașnică și când războinică, a patru rase, nu întâmplător cele mai frecvent menționate în folclorul popoarelor de aici: zmeul zmeilor, zmăul, câinele de zmeu și zmeul mioritic. Incursiuni de pradă și chiar regate temporare au mai stabilit aici de-a lungul mileniilor zmeul comun (a cărui patrie e de fapt Caucazul) și muma zmeilor. Zona asiatică, mult mai întinsă, a fost împărțită între zombal, zmeul zmeelor, zmeul sur de văgăună, zmeul cu colți și muma zmeilor. Enigmaticul Animicștiutor și-ar fi plimbat faimosul Toiag cu urechi pe undeva, prin Chomolugma. Situl arheologic de la Kokorro, dedesubtul peninsulei Indochina, atestă legături comerciale cu regatul zmeului zmeilor. Se schimbau prințese contra praf de scărpinat.

Șapte așezări urbane, descrise mai pe larg în alt capitol, există din vremuri străvechi în lumea întunecimii. În hrankahranka *Oului de Liliac* ele sunt numite, inspirat, Cele Șapte Bijuterii. Misticii, atât din neamul zmeilor cât și din cel omenesc, au încercat să suprapună așezarea lor cu cea a unor constelații, cu osemintele unor animale sacre ca Filiala – un fel de sirenă din lacurile de mercur – sau cu cele șapte chakra înșiruite de-a lungul corpului omenesc. Aceste cetăți sunt (de la vest la est):

Unna, Dowa, Trikkta, Quatr'a, Phümpha, Shiksta, Sapata. Cea mai mare dintre ele, și prima descoperită, sub Kiev, de însuși Laardsen, este grandioasa Quatr'a, ce ar fi adăpostit până la 25000 de zmei din neamul Zmăului. Minusculă e în schimb Dowa, de sub Perpignan, fantezie a unui singur câine de zmeu care și-a clădit vreo zece case înconjurate de un zid gros, cu sclipiciuri de mica. În piațeta din fața casei din mijloc acest original își instalase cortul în care locuia cu cele cinci soții și cu unicul copil. Marea majoritate a zmeilor a preferat însă, dintotdeauna, să locuiască în peșteri, în bule de aer din ghețari sau în vizuine săpate cu ghearele.

Un mare zid, asemănător celui chinezesc, construit pe la 3500 î.Cr., separa, aproximativ pe sub albia fluviului Enisei, spațiul subteran în două zone. A fost construit, probabil, de zmeii „europeni" ca apărare în fața năvălirilor „asiaticilor". Zidul e azi în ruine. Ca o ciudățenie merită amintit faptul că, din loc în loc, zidul era străbătut de așa-zisele „găuri pentru trădători", mici porți prin care trădătorii puteau ieși ca să contacteze dușmanii. Zmeii consideră trădarea o necesitate și o-ncurajează ca atare. Ea nu poate schimba soarta unui război, pentru că trădările dintr-o tabără se anulează cu cele din tabăra opusă. În schimb, când se-ntorceau de la întâlnirile secrete cu dușmanul, trădătorii aduceau cu ei daruri și mărfuri de contrabandă, foarte apreciate. O ghildă a trădătorilor funcționa în orice oraș, iar starostele lor devenea automat membru în Dooma Parochiei respective (vezi Organizarea politică).

Întinse păduri de licheni fosforescenți, străbătute de râuri de lavă, formau obstacole de nestrăbătut altădată pentru zmei. Ele trebuiau ocolite pe distanțe enorme. Pădurile fojgăiau de animale cavernicole transparente; păianjeni, miriapozi, harpii, tuute, zuuuze, fiuuuuuse, țiuuuuuuuuuuuuuure și miuuuuuuuuuuuuuuu-uuuuuune. Ultimele cinci specii sunt azi dispărute, iar harpiile mai supraviețuiesc doar în captivitate. Deși păianjenii erau uneori mari cât un stat de om și aveau glande de venin cât o minge de fotbal, ei nu stârneau atâta teroare ca faimoasa fiuuuuusă, un delicat viermișor palid care pătrundea în nara zmeului adormit, ajungea-n creier și acolo întorcea comutatorul sexual, așa încât zmeul devenea brusc zmeoaică, își împletea cozi la modă și atrăgea la marginea pădurii alți zmei, pradă pentru fiuuuuuse.

Din loc în loc, presărate de-a lungul și de-a latul Tărâmului Întunecimii, se mai pot zări încă și azi Steiurile și Frescele. Steiurile sunt lame de stâncă galben-opalină, trandafirie sau indigo înălțate spre boltă. În interior au scări în spirală care duc către o terasă din vârf, uneori la peste o sută de metri înălțime. Sus te întâmpină un zmeu mumificat, îmbrăcat în platoșă, cu coif pe cap și cu mari ovale de jad în locul ochilor. De obicei e înfățișat într-o ipostază marțială, bătându-se cu pumnul în piept sau ridicând amenințător buzduganul. Ignoranți ai artei sculpturii, zmeii păstrau în acest chip memoria eroilor de altădată. O dată cu dezvoltarea turismului în spațiul subteran, aceste venerabile monumente au fost nu de puține ori vandalizate, acoperite cu inscripții obscene, zmeilor li s-au pus țigări în gură etc. Faptele sunt reprobabile și ar trebui pedepsite prin lege. Alte monumente sunt Frescele. Ele corespund, de asemenea, nevoii zmeilor de a consemna, pentru eternitate, vechi fapte de arme. Pereți enormi de stâncă au fost frumos neteziți, iar apoi, în lipsa științei picturii,

GAURI PENTRU TRADATORI
QUATRA
MUMA ZMEILOR
ZMEUL ZMEILOR
ZMĂUL
CÎINELE DE ZMEU
DOWA
ZMEUL MIORITIC
ZMEUL COMUN
ZOMBALUL
ZMEUL ZMEELOR
ZMEUL SUR DE VĂGĂUNĂ
ZMEUL CU COLŢI
ANIMICSTIUTORUL
RĂSPÎNDIREA

În lipsa științei picturii... generalii înșiși au fost... *...uciși și trupurile lor așezate în poziții corespunzătoare...*

generalii înșiși care-au câștigat bătălia respectivă, împreună cu numeroși soldați de-ai lor și cu prizonierii inamici, au fost uciși și trupurile lor așezate în tablou în poziții corespunzătoare. Peste toți a fost turnată apoi lavă albastră sau cenușie. Azi frescele se văd de departe, povestind, în altoreliefuri sugestive, despre eroismul strămoșilor zmeiești.

În zilele noastre Tărâmul Întunecimii este exploatat de numeroase societăți miniere. Se extrag de-aici zinc, mercur, aur, beriliu, antimoniu și ojă de unghii, după cum se observă pe harta alăturată.

Zmeii actuali trăiesc în rezervații, unde li s-a asigurat tot confortul necesar: lumină, apă caldă, instalații igienice. Își câștigă existența ca actori în filmele despre zmei și vânzând diverse produse artizanale. Boli aduse de oameni, între care banala fobofobie (teama ca nu cumva să ți se facă teamă), fac aici numeroase victime.

ISTORIE

rimele mărturii istorice care atestă culturi ale zmeilor pe (și mai ales sub) teritoriul Eurasiei – zmeii sunt complet absenți pe celelalte continente – începând din mileniul al șaselea î.Cr. au fost scoase la lumină în 1905 de către lordul Humphrey. E vorba de faimoasele coifuri „cu ace de seringă” găsite în peștera Bourrasque din Pirinei. „A fost cea mai fericită zi din viața mea”, a declarat ulterior lordul Humphrey. „Asemenea lui Schliemann, descoperitorul Troiei, am avut și eu încredere în vechile povești. Cum de mic îmi veneram mama, n-am putut crede nici o clipă că minunatele istorii cu care mă adormea erau minciuni. Mama mea nu putea minți! Deci: zmeii trebuiau să existe pe undeva. Acum, când acest vis mi s-a-ndeplinit, pot să mă dedic în continuare căutării lui Bau-Bau, ființă de a cărei realitate istorică, de asemenea, nu mă-ndoiesc.” Pe lângă coifuri, în peștera Bourrasque a fost pentru prima dată găsită o intrare către Celălalt Tărâm, uriaș gol subteran ce se-ntinde, extrem de sinuos, de la Stonehenge la Hiroshima. Mai cu seamă în acest spațiu, în care domnește crepusculul slabelor luciri ale florilor de mină, lichenilor fosforescenți și lacurilor de lavă, s-au făcut descoperiri arheologice fascinante. Exact dedesubtul Kievului a fost găsită o măreață construcție ruinată, din steiuri de piatră arătând ca niște lame de pumnal spre tavanul cu stalactite al grotei. Ruina era încă locuită de un trib degenerat de zmei cu colți, care n-aveau însă nici o legătură cu străvechii constructori. Descifrând scrierea așa-numită *șerpuită* Z de pe unii monoliți, istoricii au putut acoperi o parte din istoria străveche a zmeilor. Se vorbea acolo despre triburi rătăcitoare, eroi și masacre. Acum treisprezece mii de ani, Dragg-Onn a unificat triburile de zmei asiatici. Toate celelalte rase, subjugate, au fost folosite la ridicarea unor cetăți nesăbuite, cu mari camere de tortură în pivnițele lor fără fund. Pe la 6500 î.Cr. înregistrăm revolta lui Killar, cel care, reușind să găsească Gema Înaltelor Trăsături de Caracter (pare-se, un safir mare cât o portocală păzit de șerpi înaripați), a ajuns stăpânul Regatului de Vest și un semizeu mult cântat în vechile epopei (vezi *Zurbele*). Urmașii lui Dragg-Onn n-au suportat

știrbirea vechiului teritoriu și au pornit un război necruțător contra urmașilor lui Killar.

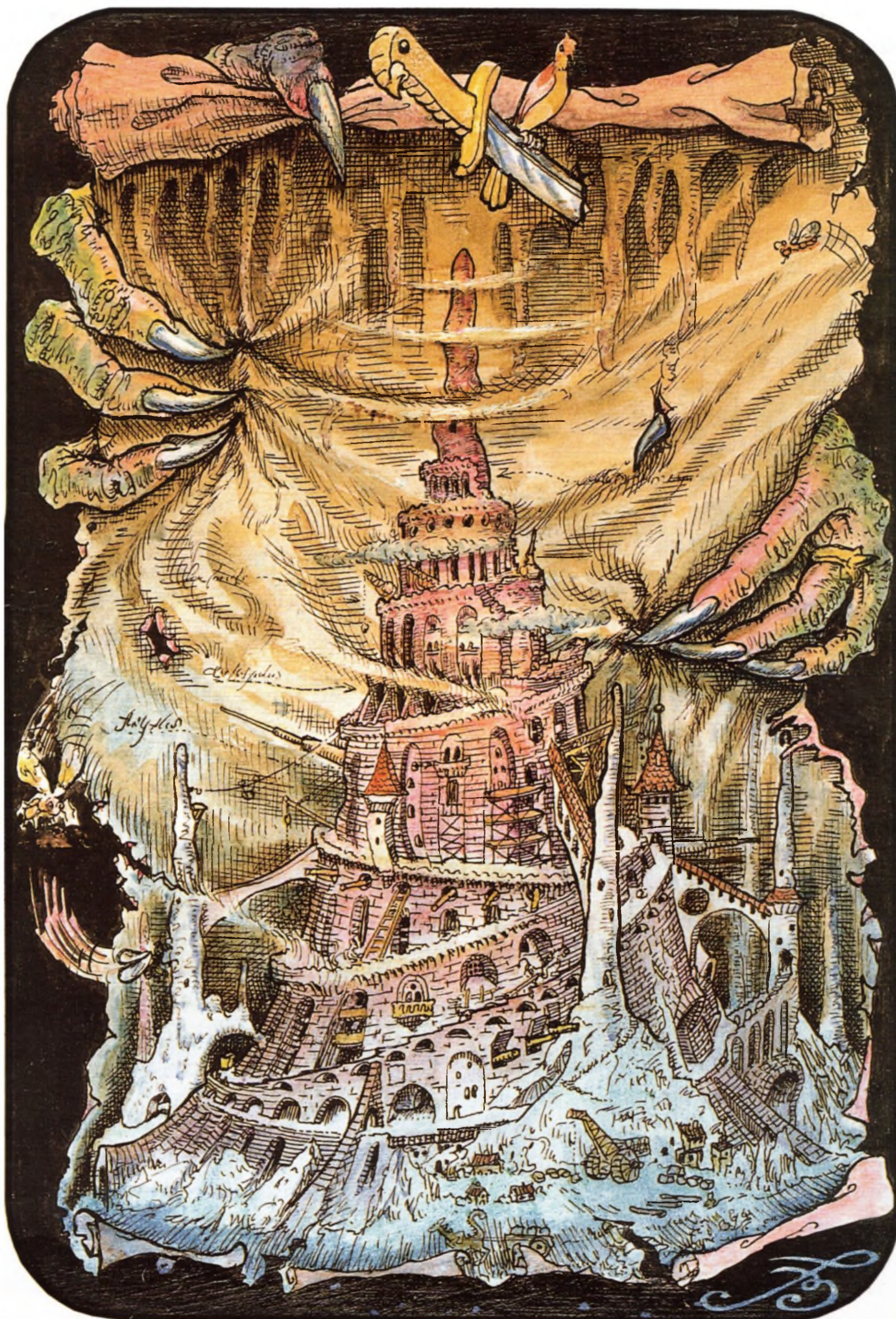
Atunci și-au inventat rasele diversele buzdugane nimicitoare. Ca urmare a acestei încleștări de aproape 1500 de ani, întreaga civilizație zmeiască neolitică s-a ruinat. Din fiecare rasă au rămas doar câțiva supraviețuitori (iar Încălțații, constructorii Morii de Pepite de sub marea Ohoțk, au pierit pentru totdeauna). De-atunci, într-un ultim efort de a păstra amintirea trecutului glorios, supraviețuitorii au ridicat Babelul de sub Kiev și-apoi s-au risipit în toate ungherele uriașei caverne.

Cu 4000 de ani înainte de Cristos, zmeii au descoperit Suprafața. În căutare de faguri ai albinei palide, spune legenda, câțiva câini de zmeu s-au cățărat pe o stalactită groasă cât un trunchi de copac și au împins cu umărul un enorm bolovan. Conducătorul lor va rămâne în *Zurbe* cu numele de Okki-Mei-Okki-Mei (Cel care a văzut lumina), pentru că, într-adevăr, imensa boltă albastră de la suprafață și străfulgerarea orbitoare a soarelui au fost atunci pentru prima dată zărite de neamul zmeilor după câteva zeci de milenii de recluziune în imperiul umbrelor. Știm azi că zmeul, inițial un animal de suprafață, a trebuit să se retragă în adânc, în vremuri imemoriale, din cauza hienei uriașe care-l vâna cu predilecție. Zurba „Platoșei de rinocer” povestește cum grupul de zmei palizi ca moartea au înnoptat prima dată sub diamantele stelelor și cum, dimineața, s-au răspândit prin iarba înrourată, smălțată de flori. Cum azurul înmiresmat, plin de fluturi, îi înspăimânta.

La suprafață, urmașii acestei mici cete au găsit mine de aur și antimoniu. Și-au construit palate în codri circulari. Au întâlnit prințese visătoare, plimbându-se la pasul calului pe malul unor ape albastre ca și ochii lor, și le-au intuit potențialul reproductiv. Le-au răpit *en gros* și *en detail.* Cosânzenele, prințese cu coade blonde și cu un mic tatuaj pe fesa stingă, au generat noua și puternica rasă a zmeului zmeilor. Ieșirea din Pirinei a fost urmată, de-a lungul secolelor, de alte migrații, pe măsură ce erau descoperite, în peșteri din diverse masive muntoase, alte și alte ieșiri. Secta stranie a poeților – cei ce aveau să producă atât de prețuitele *Visse, Zurbe* și *Hrankahrankas* – și-a dezvoltat simțul cristalomandibular până la perfecțiune. Oricare dintre ei, „mirosind” nopți întregi viforul constelațiilor, putea spune cât la sută cuarț și cât la sută zirconiu se găsesc pe al cincilea satelit al celei de-a opta planete ce înconjoară steaua Arcturus...

Ieșind la suprafață, zmeii s-au confruntat, inevitabil, cu specia umană, deja destul de răspândită, mai cu seamă în bazinul mediteranean și în Orientul Apropiat. Inițial, zmeii (în primul rând zmeul comun, zmeul zmeilor și zmeul mioritic ce a populat curbura Carpaților) i-au privit pe oameni exclusiv ca pe niște animale domestice, furnizoare de carne, lapte și prințese. Orașele-state au fost atacate, pe rând, de hoarde zmeiești care le-au dărâmat zidurile și le-au obligat la plata unui tribut. Au fost întemeiate, conform *Vissei de la Saana,* trei mari formațiuni prestatale zmeiești, fiecare cu propria ei organizare și religie, numite *kook-uri:* Noo-kook, Vann-kook și Bang-kook (Regatul de Nord, de Vest și de Est). De remarcat că numele orașului actual Bangkok păstrează amintirea străvechiului regat. Pe la 1400 î.Cr., puterea zmeilor de suprafață a atins amplitudinea maximă.

Au trecut secole până când oamenii, inițial șocați de confruntarea cu noua și înspăimântătoarea specie, să se trezească din amorțire și să înceapă contraatacul. În pericol de dispariție, specia și-a descoperit resurse neașteptate.

...supraviețuitorii au ridicat Babelul de sub Kiev...

La 1200 î.Cr. împărații Verde, Roșu și Mov au inițiat un complot ce avea să răstoarne situația. Planul avea două părți. Prima consta într-o acțiune ultrasecretă de spionaj industrial. Printre sclavii care lucrau în atelierele de arme ale Regatului de Vest au fost infiltrați specialiști care au furat proiectele celor mai eficiente buzdugane, ca și mostre de materiale. Au putut fi astfel reproduse faimoasele Toroy-Pan, Buzduganul cu Trei Peceți (altfel numit Cu Pernă) și Numele Tatălui. Enormele arme erau însă imposibil de ridicat. S-a trecut, deci, la partea a doua a proiectului. Au fost selectați din prostime flăcăii cei mai viguroși, care-au fost apoi supuși unor minuțioase și istovitoare antrenamente de body-building. Li s-au dat cele mai zdravene neveste. Fiii fiilor fiilor fiilor lor, după antrenarea intensă a fiecărei generații, au reușit să clintească un pic buzduganul, iar fiii fiilor fiilor acestora l-au putut ridica până aproape de genunchi. Din fericire, omenirea n-a trebuit să mai aștepte alte câteva generații, căci Voinicul a apărut spontan, ca urmare a cine știe cărei mutații. Într-o zi, un flăcău subțiratic, cu totul deosebit de pachetele de mușchi ale celor „din plan", a ieșit în curte și a smuls din rădăcini un stejar plin de ghinde. L-a curățat frumos de crengi și a făcut o ditai ghioaga, bătută-n ținte de aramă, pe care-a azvârlit-o până-n nouri și, după trei zile, a prins-o pe degetul mic. Împărații și culturiștii au rămas cu gurile căscate și au aplaudat în silă. De-atunci, voinici asemenea primului cutreieră veseli lunci și văi, horind și doinind, în căutare de zmei.

Istoria medievală e în același timp foarte bogată și extrem de monotonă. Ea abundă în nenumărate înfruntări între zmei și voinici, al căror mobil este, de obicei, femela umană. Aici, povestirile eroice zmeiești și cele umane diferă radical. În primele, schema este următoarea: **1.** zmeul detectează domnița prin simțul prințesoreceptor. **2.** zmeul se deplasează spre palatul domniței. **3.** zmeul supune oastea împăratului (tatăl fetei) și obține prințesa ca tribut. **4.** o duce în propriul castel și-o vrăjește. **5.** zmeul detectează prin preajmă un voinic. **6.** ajutat de domniță – care, de obicei, scoate ochii voinicului – zmeul îl ucide pe voinic. **7.** zmeul și domnița fac copii și trăiesc fericiți pân-la adânci bătrâneți. Povestirile umane răstoarnă întrucâtva această schemă narativă: ***1.*** zmeul răpește prințesa. ***2.*** împăratul pune un premiu pe capul zmeului: fiica de soție și jumătate din împărăție. ***3.*** mulți voinici încearcă în zadar. ***4.*** sosește Voinicul. ***5.*** el ajunge la palatul zmeului. ***6.*** ajutat de domniță – care, de obicei, îl induce-n eroare pe zmeu – voinicul îl ucide pe zmeu. ***7.*** voinicul și domnița fac copii și trăiesc fericiți pân-la adânci bătrâneți. Punând în cumpănă aceste cronici oarecum partizane, istoricul ajunge, vrând-nevrând, la concluzia că uneori trebuie să fi câștigat zmeul, alteori voinicul și că, tinzând către un fel de hibridizare, rasa umană și cea zmeiască n-ar fi fost, de fapt, atât de aprige dușmane cum s-a crezut până de curând. Există, de altfel, dovezi că, în decursul Evului Mediu, între ele au existat comerț, contrabandă și schimb de idei.

Situația s-a dezechilibrat dramatic în momentul în care, poate printr-o nouă mutație, către 1250 după Cristos, a apărut super-eroul umanității, purtând numele de Făt-Frumos (*foetus formosus*). Unele femei însărcinate – conform statisticilor oficiale cam una la 100000 – observau, în timpul scaldei, că pântecele le-a devenit străveziu ca un zgârci și că prin sticla lui se zărește un făt minunat, cu părul numai bucle de aur. Ochii lui mari și apoși păreau că grăiesc. Primele femei care-au vorbit despre vedenia aceasta au fost arse pe rug ca vrăjitoare.

Au întâlnit prințese visătoare, plimbându-se la pasul calului...

...a apărut super-eroul umanității, purtând numele de Făt-Frumos...

Voinicul a apărut spontan, ca urmare a cine știe cărei mutații...

Altele au născut în locuri ascunse. Mare le-a fost uimirea când, după trei zile, s-au pomenit cu câte un vlăjgan pletos, cu cercel în ureche, care le zicea „mamă". Feții Frumoși s-au dovedit imbatabili în înfruntările cu zmeii. Doar zmeul zmeilor și zmeul mioritic le-au făcut oarecum față, nereușind să câștige nici ei, de altfel, mai mult de două bătălii (*setth*-uri în limba zmeilor) din cinci. Din acel moment, soarta zmeilor de suprafață a fost pecetluită. Ei și-au părăsit palatele și s-au retras iarăși în lumea subpământeană, jelindu-și gloria apusă.

De pe la 1400 până la revelația lordului Humphrey amintirea zmeilor s-a estompat în așa măsură, încât cei mai mulți oameni considerau zmeul doar un produs al imaginației, o frumoasă legendă din folclorul popoarelor. Câte o urmă de picior imprimată în lut apărea din când în când, menținând treaz interesul publicului. Cele mai multe se dovedeau falsuri grosolane. Chiar și după 1905, un dispreț cvasi-unanim acoperea orice încercare neortodoxă de a privi istoria. Cu toate acestea, recente sondaje în arhive arată că atât CIA cât și KGB-ul erau la curent cu existența reală a zmeilor și că posedau, în unități militare secrete, câteva buzdugane, intens studiate. Încrucișări sinistre între cele două rase ar fi fost încercate pentru crearea soldatului care să scoată flăcări pe nări.

Azi, în fața zdrobitoarelor dovezi paleontologice, arheologice, istoriografice, ca să nu mai vorbim de exemplarele vii capturate în subteran ca și de cele, vechi de sute de ani, prinse în ghețurile mării Bering, scepticismul omului de știință trebuie să cedeze. Recentul congres internațional cu tema „Zmeul, contemporanul nostru" (Zimnicea, 1983) a marcat o definitivă acceptare a fenomenului.

ARME

Diferitele rase de zmei folosesc în luptă arme diferite. Totuși, ele pot fi grupate în câteva categorii generale:

Arme de atac

Le putem, la rândul lor, clasifica după cum urmează:

➢ *arme biologice*: jetul de lichid incendiar împroșcat din nări asupra adversarului, colții și ghearele năprasnice, scuipatul cu precizie (zmeul zmeelor), loviturile violente de cap în gură (zmeul zmeilor), împunsul (zmeul cu coroană), trânta „că-i mai dreaptă” (zmeul mioritic). În acest ultim caz toate trucurile sunt permise.

➢ *arme verbale*: înjurătura cu efect, blestemul în lung de linie, imprecația bifurcată, bălmăjeala, gângăveala (zmeul sur de văgăună), imitarea, scălâmbarea (zmeul cu colți). Sudalma simplă, dublă și triplă e mânuită cu deosebită dexteritate. Dar poate cea mai eficientă armă verbală, mortală când e folosită de câinele de zmeu sau de muma zmeilor, este îmbălarea, care constă în lăudarea deșănțată, prelungă, mieroasă și insistentă a adversarului. Prins într-un ghemotoc de fire umede care se solidifică rapid în contact cu aerul, acestuia nu-i mai rămâne nici o șansă. Mai toți zmeii vorbesc morfolit, printre colți. Cu desăvârșire mut pare a fi Animicștiutorul (de la care ne-au rămas totuși comori de înțelepciune scrise pe coji de ouă). Oratorii speciei sunt zombalii, care nu pronunță cuvinte, ci clinchete de inelușe agățate în colți, deosebit de convingătoare (spun zmeii). Mai multe despre limba zmeilor, într-un capitol special.

➢ *artefacturi:* sunt armele propriu-zise, fabricate de zmeii înșiși. Acestea sunt de trei feluri: contondente, tăioase și energizante.

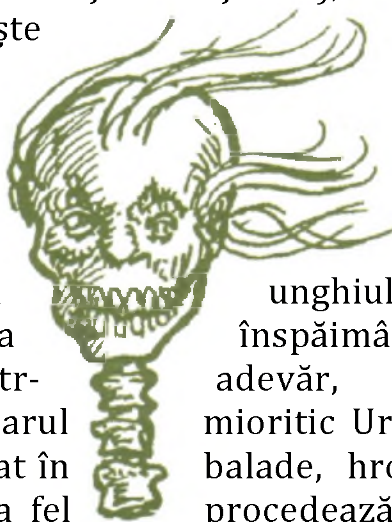
Armele **contondente** au toate ca model primordial buzduganul, evoluat dintr-o simplă măciucă primitivă. Datele culese până în prezent ne îndrituiesc să credem că absolut toate rasele de zmei, actuale sau fosile, au folosit sau folosesc buzduganul. Arme enorme de piatră (mai târziu de bronz, fier și chiar plumb) imposibil de ridicat de mâna omului, se găsesc presărate în vadurile râurilor sau în situri arheologice, unde sunt exhumate alături de cranii cu mari orbite omenești, dar cu colți uriași pe mandibule și prelungite cu o coloană vertebrală de șopârlă. Buzduganele din muzeele lumii, mai vechi sau mai noi, sunt specifice fiecărei rase:

✸ Zmeul zmeilor folosește așa-numitul „Numele Tatălui”, un soi de baros din platină de o puritate atât de înaltă încât, prin calitățile sale conductoare, atrage fulgerul din înaltul cerului și-l prăvălește asupra adversarului. Dacă acesta nu piere din prima flacără albăstruie, primește direct în țeastă o a doua lovitură, de data aceasta cu buzduganul însuși. Cei din urmă zmei ai zmeilor folosesc buzdugane de titan, ca să nu poată fi detectate de radare.

✸ Zmeul sur de văgăună rotește cu dexteritate deasupra capului ceea ce el numește „Toroy-Pan” (literal: Distruge-Tot), o bilă de fier legată cu sârmă, asemenea ciocanelor din proba olimpică. O învârte atât de repede, încât fierul se-ncinge la roșu prin frecarea cu aerul. Când arma se găsește pe linia adversarului, tarantulele îi fac zmeului un semn cu labele pe umeri, iar acesta dă drumul bilei. Vai de el, însă, dacă o face prea devreme sau prea târziu: bila atunci nu mai pornește, iar sârma se învârte în jurul corpului nefericitului zmeu, tăindu-l fin, în feliuțe ca de salam. Acest accident se petrece, însă, destul de rar.

✸ Buzduganul zmeului cu colți constituie un frumos exemplu de simbioză cu corpul posesorului. Când micul zmeu se naște, tatăl său, în cadrul unui frumos ceremonial, îi așază în palma dreaptă o sământă de Leucă (*leuca draco*), arbust de esență dură care crește doar pe platourile înalte din Altai. Pruncul simte-n aceeași clipă o arsură în podul palmei și-ncepe să urle sălbatic, la care tatăl îl anesteziază prompt cu buzduganul propriu. Lovit cu Leuca, pruncul a primit botezul obștii în care se va integra. Din sământă va crește cu timpul o Leucă viguroasă, având rădăcini adânc împlântate în zmeu, pe care-l parazitează, dar îl și apără.

✸ Până și câinele de zmeu, rasă patrupedă, are buzdugan. Renunțând de milenii la reproducerea sexuată, falusul său a fost eliberat de vechile atribuții și, sub numele de Buul-Ann (onomatopee lipsită de conținut noțional), a devenit o armă redutabilă.

✸ Muma zmeilor folosește Moaca, un cap de om preparat special ca să devină dur ca bazaltul, înfipt într-o coadă de palisandru. Moaca apare când nu te-aștepți în mâna acestei bătrânici pe care ai tot trece-o strada, când înainte, când înapoi, din zori și până-n seară...

✸ Adevăratul buzdugan este cel Cu Trei Peceți, arma de atac a zmeului mioritic. După unghiul din care e privit, acest super-buzdugan poate părea înspăimântător (partea cu țepii) sau îmbietor (partea cu perna). Într-adevăr, inventatorul acestei adevărate lănci a lui Ahile, legendarul mioritic Ursan, „pletos ca zimbrul, cu pieptul gros și lat”, este reprezentat în balade, hronir-uri, saga și bâlnii ca dormind „culcat pe buzdugan”. La fel procedează toți zmeii carpatini, fiecare căptușindu-și scula cu o perniță dolofană. Buzduganul Cu Trei Peceți, azvârlit în nouri, e prins de zmeu pe degetul mic, hipertonifiat prin îndelungate flotări.

✸ Animicștiutorul ar avea, în loc de buzdugan, faimosul Toiag cu Urechi. Nu se știe de ce acest toiag e atât de faimos, dar i se zice astfel, obligatoriu, așa cum lui Ahile i se zice „cel iute de picior” și Arnotenilor, „adevărații Arnoteni”.

✸ Zmeul zmeelor poartă, atârnat de cureaua de la nădragi, un buzdugănuț numit Fâță, niciodată folosit. Totuși, un ins care și-ar pierde Fâța ar ajunge de batjocura semenilor.

...atrage fulgerul din înaltul cerului și-l prăvălește asupra adversarului...

✸ Zmăul este marele campion la aruncarea cu buzduganul. Acesta se numește Matrak (zeul suprem al zmăilor) și are nouăzeci și nouă de ocale. Din fericire, fiecare oca – bilă de aramă cu ghivent – poate fi deșurubată din coadă și aruncată separat. La sfârșit, se consideră că a fost aruncat buzduganul cu totul. Ținta favorită a zmăilor a fost întotdeauna discul rotund și luminos al lunii. O proorocire spune că acel zmău care va ciobi cu buzduganul buza lunii va stăpâni întreg Tărâmul Celălalt. Cunoscând ambiguitatea proorocirilor, mai toți zmăii și-au alintat de-atunci soțiile cu numele gingaș de Luna.

✸ Este cu neputință să spunem cum își numesc buzduganul zmeii asiatici, dar îl numesc foarte convingător. Cel puțin așa afirmă ceilalți zmei. Singurul capturat, păstrat la British Museum, este un obiect alungit, cu câteva butoane roșii la extremități. Specialiștii au convenit să-l numească Bățul Bucuriei. Nu se știe cum se utilizează.

✸ În fine, zmeul comun folosește în luptă Buzduganul.

Armele **tăioase** nu sunt alintate cu nume și porecle, dovadă a statutului lor inferior față de cele contondente. Pur și simplu, toți reprezentanții rasei zmeilor, indiferent de sex, poartă înfipte în brâu, atârnate de cingătoare, ascunse în carâmbul cizmei, bălăngănindu-li-se între picioare și încurcându-i la mers tot soiul de lame tăioase de tipul sabie, spadă, floretă, paloș, pală, iatagan, hanger, cuțit, pumnal, stilet, briceag, brici, șiș, șuriu, topor, toporaș, toporișcă, secure, bardă, halebardă, satâr, machetă etc. Mai toate, dat fiind pronunțatul gust pentru baroc și rococo-ul târziu al zmeilor, sunt strunjite în forme atât de șerpuitoare, încât seamănă bine cu florarele de plastic ale elevilor.

Armele **energizante,** specifice zmeilor comuni, sunt în număr de trei: cămașa de forță, cravata de forță și costumul de forță. Ele acționează ca niște acumulatori de energie. Când un zmeu a îmbrăcat cămașa de forță – numită uneori și cămașa morții – se crede că poate capta culorile din mediul înconjurător pe care, transformate într-o pastă vâscoasă, le proiectează asupra dușmanului. Peisajul din jur ar rămâne mult mai palid pentru circa o săptămână. Cravata și costumul de forță ar extrage și zgomotele, respectiv mirosurile din peisaj. Nu se știe cât de real este acest efect și cât e doar autosugestie.

Arme de apărare

Se subîmpart în subiective și obiective.

➢ *subiective.* În condițiile defavorabile care pot surveni în cursul unei lupte, zmeii recurg la câteva strategii simple și eficiente:

♦ Se fac că plouă. Cu paloșul voinicului în gât, zmeul deschide deasupra capului o umbrelă și, cu o expresie visătoare, fredonează ceva dintr-un film cu Gene Kelly.

♦ Își pun cenușă-n cap. Presărată fin, servește, probabil, la camuflaj.

♦ Îl iau pe Nu în brațe. „Nu” (corect. Nû) este un idol cu aspect de bufniță, cioplit grosolan în lemn de gutui despre care se crede că, legănat în brațe, îndepărtează pericolul.

Muma zmeilor folosește Moaca, un cap de om preparat special...

...zmeul deschide deasupra capului o umbrelă...

♦ Se fac că nici usturoi n-au mâncat, nici gura nu le miroase. Speră astfel ca voinicul să se apropie destul cât să-i poată sufla în nas un damf ucigător de mujdei.

♦ Închid ochii și – minune! – voinicul a dispărut.

♦ Dau din colț în colț. Clănțăne adică înfricoșător din dinți.

➢ *obiective.* Pe lângă pielea tăbăcită și însolzată față de care cea a rinocerilor este ca obrazul de fecioară, zmeii mai poartă și diverse varietăți de platoșe și cuirase din cele mai diverse materiale, bine lustruite, aurite, scânteietoare, pe care și le transmit din tată-n fiu. Pe țestele noduroase au coifuri cu țepi și panașe. În dreptul ochilor, dispozitive de ochire cu fir de păr. Mâinile și picioarele rămân, tradițional, neacoperite.

În luptă poartă și scuturi, fie din lemn de balsa, atât de ușoare că le dă peste cap fiecare pală de vânt, fie din oțel nituit, grele de abia le târăsc în urma lor, conformându-se teoriilor tactice la modă. O legendă insistentă vorbește despre Scutul Magnific ascuns de un strămoș divinizat al poporului zmeiesc, Baal-Aur, pe fundul unui lac dinspre răsărit (identificat cu lacul Aral). Cine-l va găsi va dobândi invulnerabilitate față de apă, foc, viscole, cutremure, artilerie și țânțari, adică va deveni eroul capabil să termine pentru totdeauna cu mișuna nefolositoare a Prăpădiților de Suprafață, cum numesc ei rasa umană.

OCUPAȚII ȘI UNELTE

Zmeii sunt ființe harnice și pricepute (cu excepția zmeului cu colți, harnic, dar nepriceput și a câinelui de zmeu, priceput, dar teribil de leneș). Din timpuri străvechi au dezvoltat numeroase meserii, în care s-au ilustrat după cum urmează:

➡ Zmeul comun sapă-n pământ în căutare de mandragore cu ajutorul unei unelte numite **gheară.** Aceasta e un fel de mănușă de fier cu cinci ciocuri ascuțite. Când mandragora e dezgropată, ea țipă ca un prunc nou-născut. De aceea, zmeul nu uită niciodată să ia cu el și al doilea instrument, **suzeta.** Doar cu suzeta-n gură mandragora poate fi consumată în liniște. Când sunt descoperite într-un cuib mai mult de nouă mandragore, acestea se pot apăra de zmeu cu formula magică „Fugi, fugi, zmeule nebun!”, rostită în cor pe două voci. Orice zmeu comun cunoaște contra-vraja („Nu fug, nu fug, mandragore delicioase!”), dar uneori uită ordinea cuvintelor și atunci cuibul, înconjurat de o sferă de foc, devine de neatins.

➡ Zmeul zmeilor e miner din tată-n fiu. Simte sulful, nichelul sau plumbul după miros. Sapă tuneluri subterane cu ajutorul **tirbușonului,** pe care-l înfige-n granit, răsucește de câteva ori voinicește, proptește genunchiu-n stâncă, trage și scoate dopul lăsând să curgă, zornăind, mii și zeci de mii de smaragde scânteietoare. Pasiunea cea mare a tuturor zmeilor zmeilor e colecționarea florilor de mină. Minunile de cuarț și pirită care ajung la noi, la suprafață, sunt doar flori moarte, veștejite. Acolo, sub pământ, ele se desfac și respiră ca niște crini transparenți, și-și împrăștie grăunții de aur ai polenului în curenții de aer. Zmeii le culeg și le țin îngropate în pivnițe pe care nu le mai deschid niciodată. Nu le vede nimeni, dar ei știu că sunt acolo, că le aparțin, și se bucură.

➡ Zmeul mioritic e zidar vestit. Cele mai mărețe palate îi aparțin. Le clădește în mijlocul unor codri circulari (de aramă, de argint și de aur), și cocoață pe ele turnulețe, donjoane și foișoare, fiecare cu girueta sau flamura sa. Folosește la zidărie **firul cu bășică de porc,** instrument care funcționează după principiul invers firului cu plumb, bășica fiind umplută cu un gaz mai ușor decât aerul. De mare ajutor îi este și **nivela cu manivelă,** în fereastra căreia bula de aer e așezată unde trebuie cu ajutorul unui cric. Codrii circulari sunt tunși zilnic, ca niște garduri vii, iar jivinele ce fojgăie prin ei se prezintă seară de seară la apel în careu.

Sapă tuneluri subterane cu ajutorul tirbușonului...

➡ Câinii de zmeu cresc porci de câini, cu care se hrănesc. Uneori, în vremuri de mare foamete, mănâncă și pisici, pe care le atrag imitându-le cu măiestrie mieunatul. Cum porcii de câine cresc singuri, căutând prin gunoaie, câinii de zmeu stau lungiți de dimineața și până seara în grotele lor, pălăvrăgind despre literatură. Porcii de câine ascultă la gura grotei, comentând între ei tema-n dezbatere. Când, nemaiputând răbda, unul intră să-și spună și el părerea, zmeii tabără pe el și-l devorează. Numesc acest lucru „punerea la punct a diletantului”.

➡ Zmeii suri de văgăună, orbi ca liliecii, împletesc coșuri și fac perii. Ajutați de tarantule, ei mai vânează insectele cavernicole, străvezii ca sticla, cu care se hrănesc. Pentru aceasta, folosesc **grebla,** cu care piaptănă atent crângurile de licheni fosforescenți. În muzee se păstrează minunate cămăși de zale împletite cu drag de zmeoaice pentru soții lor, din fire de sârmă ghimpată în patru culori.

➡ Meseria de felcer e practicată din vechime de zmeul cu colți, care scoate dinți, lasă sânge, extrage săgeți, spânzură condamnații și torturează dușmanii cu mare dexteritate. Sunt atât de vestiți, încât toate celelalte rase apelează la ei pentru trebușoare ca acestea. Se cunosc cazuri când războinici de peste șapte lacuri de mercur și șapte mări de lavă au venit cu prizonierii legați fedeleș ca să fie torturați de zmeii cu colți. Victimele sunt așezate la **biroul demonic** și li se dau de făcut socoteli grele, de rezolvat probleme cu lupi, capre și verze. După două-trei ore de chin continuu, zmeii spun și laptele supt de la mamă-sa.

➡ Muma zmeilor împarte dreptatea. La el vin zmeii care au vreo neînțelegere. Judecata se desfășoară-n felul următor. Muma zmeilor iese din cort purtând pe umăr **bâta dreptății,** o imensă măciucă ghintuită, folosită doar în acest scop, iar pe cap are **coiful hotărârii definitive.** Cei doi zmei împricinați se așază la stânga și la dreapta sa, așteptând plini de încredere verdictul. Muma zmeilor azvârle bâta drept în sus cu asemenea precizie, încât după trei zile ea cade exact pe vârful cu două pante al coifului de fier. Nimic (în afara suflării nevăzute a Zeului) n-o face s-o ia într-o parte mai curând decât în cealaltă. Timp de trei zile zmeii umblă după treburile lor, apoi se reîntorc în formația inițială, bâta cade, alunecă pe una din pantele coifului și izbește pe unul dintre zmei taman în moalele capului. Dreptatea s-a făcut.

➡ Nu se știe ce meserie cunoaște Animicștiutorul, nici ce unelte folosește, cu excepția faimosului Toiag cu Urechi. Totuși, știm din legende că el ar scrie – sau ar fi scris – pe coaja ouălor preistorice tot soiul de sfaturi și proverbe înțelepte. Prin urmare, trebuie să fi folosit un mijloc de scriere. Până una alta, vom numi ipoteticul instrument **faimosul condei.**

...bâta cade, alunecă pe una din pantele coifului...

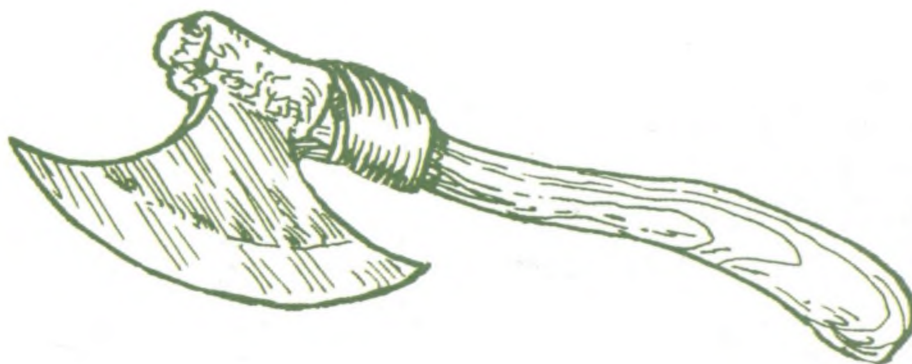
...femelele lor se-ngrămădeau... să prindă borţoşi...

➡ Zmeul zmeelor confecționează zmee. Placaj, hârtie creponată, pap de tâmplărie, sfoară și panglici colorate sunt îmbinate cu migală pentru ca pasărea artificială să-și poată lua zborul. **Sula** cu care găurește placajul e unealta lui principală. Se zice că unii folosesc și fâța în acest scop, dar ei sunt gratulați de meseriașii cinstiți cu titlul puțin măgulitor de „fâțari" (cârpaci). Zmeul zmeelor trebuie să muncească din greu, zi și noapte, căci doar douăzeci de zmee îl pot ridica în aer, și multe sunt stricate de intemperii, de păsări și de copiii răi.

➡ Zmăul e prea ocupat cu arta războiului ca să mai pună și mâna la treabă. Totuși, între două campanii, meșterește scrumiere și vaze ornamentale din malachită, pe care-ncearcă să le vândă altor zmei pe un preț de nimic: cinci scalpuri de voinic bucata. Rareori primește mai mult de trei. În acest meșteșug se ajută cu **proteza,** trei dinți din față, din oțel dur, pe care și-i pune special pentru muncă.

➡ Încălțații stăpâneau Moara de pepite, așa că n-aveau de ce să muncească. Numai femelele lor se-ngrămădeau cu sutele pe malul lacurilor de acid sulfuric ca să prindă borțoși, un soi de pești cu tentacule verzi și pântece sferic. Foloseau pentru asta **canciogul,** o plasă cu ochiuri atât de largi, încât peștilor nu le era teamă să intre, fiindcă știau că pot să iasă oricând.

➡ Zmeii asiatici au părăsit de mult ocupațiile tradiționale pentru a se lansa pe piața microelectronicii. **Letconul** e mânuit de ei din cea mai fragedă pruncie. Aparatul nu e, totuși, electric. Ciocul său se încinge prin vibrațiile stârnite în coada lui de o specie de bărzăune tropical. Ca să poată depăși în finețe standardele americane, zmeii asiatici se dau de trei ori peste cap și devin așa de mici, că se plimbă pe firișoarele argintii ale unui circuit imprimat ca pe o șosea cu patru benzi.

ECONOMIE

Industria, astăzi mai curând artizanală, a fost odinioară înfloritoare. Ramura cea mai dezvoltată a fost întotdeauna industria minieră. Zmeul scurmă-n pământ din instinct și, dacă găsește o pietricică strălucitoare, o ascunde cu gelozie de ceilalți. Pretutindeni în spațiul subteran se află răspândite mine de fier, plumb, zinc și, bineînțeles, cărbune. Pe lângă acestea, cunoscute și oamenilor, zmeii exploatau și zăcăminte speciale, din care extrăgeau pastă de dinți, ketch-up, lapte demachiant și zahăr, toate de cea mai bună calitate. Zăcăminte imense de sarmale, intens exploatate acum două milenii, existau sub Peninsula Balcanică. Mercurul se găsește în Imperiul Întunecimii din abundență. Zmeoaicele aduc zilnic din lac câte o vadră plină, cu care spală copiii pe cap ca să nu facă paraziți. Minereul de fier ajungea în marile centre economice precum Shiksta, Dowa și Quatr'a unde existau fierării care produceau arme, unelte și potcoave (zmeii nu folosesc calul, dar poartă la ei câte-un șirag de potcoave pe care le oferă gratuit voinicilor; potcoavele sunt așa de proaste, încât se tocesc după primii douăzeci de pași ai calului, care-ncepe să șchioapete, dezavantajând voinicul în luptă). Existau și mori de pepite, în păstrarea Încălțaților. Industria ușoară prelucra (și o mai face încă la scară locală) o anumită specie de licheni fosforescenți numită-n popor boom-bach (*lineus draco*). În tulpina lor curge un fel de sirop negru ca zmoala din care se trag fire. Țesăturile realizate din ele în centre de mai mică importanță ca Shuko sau Bifida sunt apoi colorate într-un negru și mai intens, și din ele se confecționează haine la Hrøbba, pe malul lacului Laardsen IV.

Agricultura. Nu se cultivă absolut nimic. Se culeg mandragore, care sunt însă foarte viclene, iar țipătul lor poate perfora timpanele groase cât degetul ale zmeilor. Singurele animale domestice sunt porcii de câine, consumați de câinii de zmeu, dar și de alte rase. Porcii de câine sunt inteligenți și, între anumite limite, stăpânesc limbajul articulat, iar între altele, pe cel nearticulat. Nu sunt buni de mâncat decât când „s-au copt” la minte.

Vânătoarea se confundă cu războiul, căci scopul celui din urmă e procurarea de hrană și de resurse reproductive. Zmeii devorează cu plăcere prizonierii de război, indiferent de specie, rasă sau grad de rudenie.

...cufărul se prăbușește drept în creștetul destinatarului...

Pescuitul e slab dezvoltat. Îl practicau în trecut, cum se vede în fresce, femelele de Încălțați, care prindeau borțoși cu canciogul.

Transporturile nu s-au dezvoltat prea tare, întrucât zmeii nu cunoșteau roata și călăria. Zmeii sunt destul de sedentari și, dacă trebuie să trimită ceva dintr-o cetate-n alta, preferă să *azvârle* pachetul. Fac acest lucru cu atât de mare precizie încât, după câteva zile de zbor, cufărul se prăbușește drept în creștetul destinatarului. Răcnetul acestuia servește de confirmare a primirii. Mesaje mai ușoare sunt transportate de zmeii zmeelor, prin văzduh. Ei nu le înmânează niciodată, ci le lasă să cadă de sus, căci zmeii zmeelor sunt considerați o mare delicatesă printre ceilalți zmei.

Comerțul folosea ca monedă de schimb *scalpul,* adică podoaba capilară a voinicilor uciși. Valuta forte era *scalpelul,* coama de aur a Feților-Frumoși. Curând moneda a devenit atât de rară pe piață, încât în viața de zi cu zi zmeii au început să folosească *peruca.* O vorbă disprețuitoare a lor spune: „Nu face nici cât două peruci." O formă specială a comerțului devenise acum câteva secole negoțul cu prințese vii. Acestea nu mai erau folosite atât pentru reproducere, cât pentru troc între cetăți. E interesant de știut că, pentru o prințesă vie în stare bună, primeai cincizeci de porci de câine sau un buzdugan de tipul „Matrak" sau paisprezece zmei ai zmeelor dolofani sau, în sfârșit, circa trei sute de Prăpădiți de suprafață (ființe omenești de rând). Prințesele moarte – mumificate, afumate, împăiate sau înghețate – aveau un preț mai mic.

CIVILIZAȚIE

meii sunt animale sociabile și inteligente, mai mult sau mai puțin. Viața lor de zi cu zi cuprinde numeroase reguli de comportare, ritualuri și ceremonii, încălcate însă atât de des încât e greu de distins între regulă și excepții.

Principala și cea mai veche instituție a zmeilor este familia. Ea nu e răspândită și structurată la fel la toate rasele. După cum se știe, câinii de zmeu au renunțat de mult la reproducerea sexuată. Totuși, n-au renunțat și la familie. Literați din tată-n mugure – ca să zicem așa –, câinii de zmeu se grupează după *familii de spirite,* entitate ce cuprinde, în general, membrii unui salon sau cenaclu împreună cu porcii de câine subiacenți, numiți în acest context Kara-kooda (cei-care-nu-înțeleg-nimic). Zmeul mioritic și zmăul au familii matriarhale, de unde popularitatea între ei a doctrinei *masculiste,* care reclamă dreptul zmeilor să stea și ei acasă, la cratiță. Muma zmeilor și zmeul zmeilor ucid femelele la naștere și formează familii doar cu domnițe umane și Cosânzene, bine hrănite și mult iubite, dar al căror orizont e mult limitat de gratii. Zmeul zmeelor preferă, în general, să ducă o viață singuratică. Doar în sezonul reproductiv el se asociază cu alți câțiva masculi ca să poată răpi și duce prin văzduh o domniță. Pentru câteva săptămâni, în jurul colibei acesteia are loc o intensă viață socială. Apoi, domnița e lăsată în plata Domnului (= tariful pe care unele prințese îl percep în aceste împrejurări). Animicștiutorul formează o familie cu Sine însuși, mușcându-și din coadă ca șarpele Ouroboros. Cea mai mare armonie între masculi și femele s-ar fi întâlnit în societatea Încălțaților, dar e poate numai o legendă. Zmeul cu colți și zombalul, specii asiatice, au dezvoltat haremuri. Fiecărui zombal îi corespund, astfel, 2,14 femele. Zmeoaicele colțate sunt meștere în arta războiului familial. Soții lor au adesea ultimul cuvânt de spus, dar acesta e, invariabil, „Bine, dragă!” În fine, cazul cel mai întunecat este cel al zmeului de văgăună, în grotele căruia plictisul familial atinge cote fără precedent. Tinerii însurăței sunt deja sătui până peste cap unul de altul. După un an de la căsătorie ajung să se urască până și tarantulele de pe umerii lor. După doi ani, încearcă să se otrăvească reciproc. După trei ani prind să-și spună glume răsuflate și să joace tabinet la nesfârșit, doar-doar unul va ceda. Totuși, căsniciile lor sunt foarte rezistente iar

moartea, la sfârşitul unor ani lungi, devine o mare uşurare. Zmeul sur de văgăună e dat mereu exemplu de fidelitate în dragoste.

Pe lângă familie, zmeii au dezvoltat instituții politice, juridice și administrative în momentul în care au simțit nevoia unui duşman comun care să-i țină uniți. Statul, numit de toate rasele *Lew-Yathan,* are întotdeauna în frunte, ales de întreaga obște, pe cel mai ticălos, mai corupt și mai viclean cetățean. Teoria spune că, focalizând ura tuturor, ca o lentilă, suveranul poate produce o rază nimicitoare în confruntarea cu inamicul. Când cetatea e asediată, el e urcat pe metereze și se așteaptă ca raza să-i țâşnească dintre sprâncene. Dacă acest lucru nu se-ntâmplă, e îndată căutat vinovatul: cel care-l iubeşte-n taină sau îl aprobă pe tiran. Mulțimea îl sfâșie în bucăți. Regele, numit *Boss,* e ajutat la guvernare de miniștri. Fiecare zmeu trecut de majorat e numit *ministru.* Femelele nu pot fi ministru, pentru ele existând numai funcția de *ministră,* moştenită din mamă-n fiică. Copiii ajung încă de la naştere la demnitatea de *ministrel* (dialectal: menestrel). Cum în adunări (*doome*) sunt atât de mulți miniştri încât nu se poate lua nici o hotărâre, *Boss*-ul, scârbit, abdică și îi urmează la tron altcineva. Aproape că nu există zmeu care să nu fi ajuns, în cursul vieții sale, suveran al neamului din care face parte.

Zmeii cunosc și instituții de sănătate, care sunt de două feluri: *spitale* unde se vindecă rănile și *bolnițe* (am tradus astfel cuvântul *wah-hah,* fără corespondent precis în limbile umane), în care fiecare zmeu, contra unei mici sume, poate căpăta o frumoasă boală de piele, un cucui, o cicatrice, un neg, o tumoare sau orice altă malformație ornamentală. Personalul medical e format exclusiv din zmeii cu colți. Aceștia sunt vestiți pentru rapiditatea cu care rezolvă definitiv fiecare caz pe care nu-l pot vindeca.

Învățământul este general, obligatoriu și gratuit. Doar că, zmeii născându-se cu toate cunoştinţele necesare, la şcoală se duc numai cei bătrâni, care-au uitat aproape tot. Îi vezi, cocârjați, cu ghiozdanele-n spinare, îmbrâncindu-se și țipând pe străzi. Adesea sunt urecheați de propriii lor copii și nepoți sau puși să spună câte o poezie. În cărțile de școală sunt povestite faptele eroice ale zmeilor care, de câte ori aveau ocazia, îi vârau pe Feții-Frumoși pân-la gât în pământ și le tăiau capul. Învățământul începe cu universitatea, continuă cu colegiul și școala medie. Încununarea studiilor o constituie grădinița, dar puțini sunt zmeii care se pot lăuda că au ajuns atât de savanți. Președintele Academiei trebuie să facă dovada că a absolvit șase luni de creșă. Cele mai importante grădinițe sunt cele din Trikkta și Sapata.

Religia. Zmeii cred, în general, într-o ființă supremă, făuritoare a Țurțurilor și a Glodului. Aceasta ar fi creat și primii zmei, însuflețindu-i cu focul transparent scos pe nări și dăruindu-le din ura inimii sale.

...suveranul poate produce o rază nimicitoare în confruntarea cu inamicul...

...la școală se duc doar cei bătrâni, care-au uitat aproape tot...

în primul rând, fiecare zmeu își divinizează buzduganul...

Diversele lui nume: Ananakaourakismakistekou, Shhh, Ōllåÿlùàæi, Manitou, Bobo, Yoknapatawpha, Soolah, ءبتش٩٦ژظىرزلطغض, ♪♣☺♂◄♦♬♥♥♥♥♥☼♀►, ЖПОРФДБСЩЦ, €™Ω1/8←‰£2/3∞‡ sau שתקמניוחחכא înseamnă toate același lucru: viciul din interiorul vidului din interiorul vidului. Acest zeu nu are cult și altare, pentru că se crede că întreaga lume e altarul său. În schimb, zei mai mici, locali, sunt foarte venerați. În primul rând, fiecare zmeu își divinizează buzduganul. Acesta e așezat seara în cui, pe peretele de la Apus, iar zmeul, cuprins de frenezie, îl contemplă, îi ascultă vibrația (dându-i un ușor bobârnac), îl pipăie, îl miroase și-n cele din urmă îl linge pe toată suprafața, venerându-l și ungându-l contra ruginei în același timp. Ceilalți zei sunt, se crede, vechi conducători politici și religioși, cu o existență legendară, ca Dragg-Onn, Matrak, Kumnene sau Amm – Gon'na – Dayya. Lor li s-au ridicat, în vremurile istorice, temple, catedrale, bazilici, capele, domuri, campanele, capiște, sinagogi, moschee, geamii, case de rugăciune și colibe ale bărbaților. Nici o statuie nu ornează aceste construcții, azi ruinate, de vreme ce n-a putut fi prins nici un zeu care să fie ucis și transformat în propriul său basorelief. Există doar numeroase inscripții votive urmând, cu mici variațiuni, următorul model: „Zeule! Dacă în interval de ... zile nu-mi dăruiești obiectul X, voi chema tot neamul meu să stea de jur-împrejurul templului pe care ți l-am ridicat, ca să sufle foc pe nări și casa ta sfântă să ardă cu mari vâlvătăi. Și dacă nici atunci nu-mi dăruiești obiectul X, vom face o scară până la Țurțuri, vom ajunge sus, vom găuri bolta și vom pune gheara pe tine. Apoi te vom...” Urmau aici descrieri de torturi inimaginabile pentru mintea umană, întinse nu de puține ori pe un perete întreg, căci nu trebuia omis nici un organ al veneratului zeu. Mai existau și zeități micuțe, portabile, ca Nû, Ddda și Hmm, cu funcția de purtătoare de noroc. Paradoxal, acestor zmei-colibri li se aduceau cele mai sângeroase jertfe. Când au ieșit la suprafață, zmeii au suferit influența religiilor locale, astfel că în panteonul lor au fost primiți, cu timpul, Shiva, Behemoth, Ishtar și Satan, reprezentați cu solzi în spinare și cozi lungi, reptiline.

LIMBĂ

paratul vocal al zmeilor (cu excepția zombalului și, firește, a Animic-știutorului, despre care se crede că nu posedă așa ceva) e compus dintr-o limbă groasă, musculoasă și despicată, a cărei lungime poate varia de la 1,23 m la femelele zmeului comun până la 0,006 m la masculul zmăului, un bot plin de colți fioroși și un laringe de o formă extrem de neregulată. În aceste condiții, nimeni nu trebuie să se aștepte la cine știe ce limbaj.

Se crede că zmeii gândesc destul de mult, dar că n-au cum dovedi acest lucru din cauza dificultăților de exprimare. Cu cât o idee e mai abstractă, cu atât cuvintele care-o exprimă sunt mai greu de pronunțat. Atunci intră în joc limbajul corpului. Când vezi un zmeu agitându-se și smucindu-se ca lovit de streche, schimonosindu-se ca un epileptic, smulgându-și hainele și părul din cap, vei ști că ai în fața ta un filozof vorbind despre bucuria de a avea o inimă netulburată.

Există două mari grupuri lingvistice zmeiești, însoțite de o puzderie de dialecte și graiuri. Primul, răspândit în zona europeană – specific deci zmeului zmeilor, zmeului mioritic, câinelui de zmeu și zmăului –, e alcătuit din limbi insinuante. Al doilea, întâlnit sub Asia (zmeul zmeelor, zmeul cu colți, muma zmeilor, zmeul sur de văgăună și zmeul comun), reprezintă limbile aglutinante.

Limbi insinuante

Zmeii se tem de zei și n-ar spune un neadevăr în ruptul capului. Refuză să spună, însă, și adevărul gol-goluț, căci experiența speciei a arătat că cei care-au făcut astfel n-au supraviețuit. Ieșirea din acest impas le-a oferit-o anatomia specifică a aparatului lor vocal. Limba având vârful despicat, s-a ivit posibilitatea ca un vârf să pronunțe răspicat o frază, pe când celălalt, în general mai scurt dar mai flexibil, să articuleze repede altceva, de multe ori opusul primei fraze. Lingviștii au analizat, astfel, structuri dialogale de tipul următor:

FĂT-FRUMOS: Bun-găsit, câine de zmeu!

ZMEUL (*cu primul vârf*): Hallom-Hallahham Googa! (Bine-ai sosit, voinice!)

(cu al doilea vârf): Zvghrxtsutdlrmrrrrr! (Expresie intraductibilă făcând aluzie la posibilitatea ca voinicul să se-ntoarcă în locul de unde-a ieșit.)

FĂT-FRUMOS: Hai la luptă!

...schimonosindu-se ca un epileptic... vei şti că ai în faţa ta un filozof ..

Stropii de salivă sunt folosiți în aceste limbi ca semne diacritice și de punctuație...

ZMEUL (*primul vârf*): Bandagulaago Ini-kata Ini-kata Suntamarenasumpati Atarvavedaguantanamera Ghh-ghh! (Hai!)

(*al doilea vârf*): Zvghrxtsutdlrmrrrrr!

FĂT-FRUMOS: În săbii să ne tăiem, sau în luptă să ne luptăm?

ZMEUL (*primul vârf*): Hoola-hoop! (În luptă, că-i mai dreaptă!)

(*al doilea vârf*)*:* Dooten Zbengh'å... (Aș prefera buzduganul, dar, ce să-i faci, viața nu aranjează întotdeauna lucrurile așa cum vrem noi...)

Limbi aglutinante

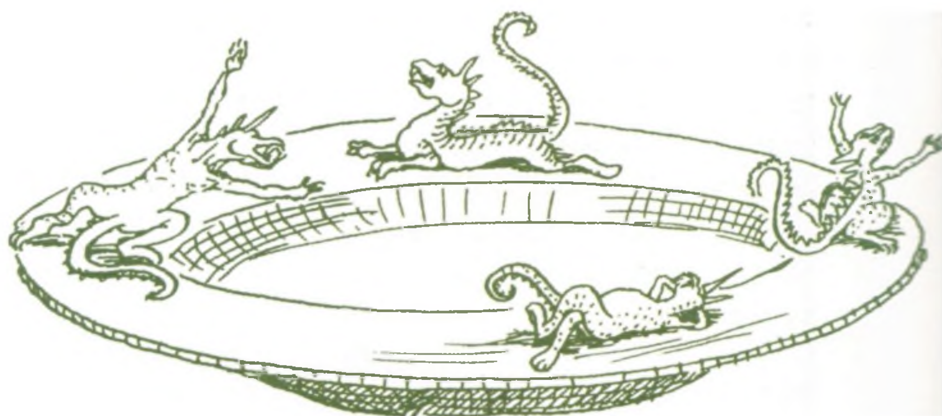
Cleioase, însoțind articularea cu stropi mari de salivă, aceste limbi au o deosebită expresivitate, creând uneori frumuseți și prețuri noi din materiale desconsiderate pe nedrept ca bubele, putregaiul și noroiul. Atât prințesele răpite cât și voinicii au dificultăți în conversația cu zmeii asiatici, fiind nevoiți să folosească scuturi de cristal între ei și interlocutor. Stropii de salivă sunt folosiți în aceste limbi ca semne diacritice și de punctuație. Astfel, un cuvânt ca *Jomaamoj,* pronunțat ca atare, înseamnă boboc de rață, dar însoțit de doi stropi pe fruntea celui cu care vorbești și încă unul în ochiul stâng ajunge să semnifice un anumit fel de scut din șorici de porc de câine. Obligația ca, în relațiile internaționale, acești zmei să folosească Zwi, limbaj telegrafic și fără diacritice, a stârnit numeroase revolte și manifestări de protest. „Este un intolerabil atentat la valorile noastre cele mai intime, spunea un oficial. Prin limba strămoșească noi nu înțelegem să exprimăm abstracțiuni insipide, ci însăși substanța și savoarea modului nostru de viață." Nici până astăzi, însă, zmeii care folosesc limbile aglutinante nu au găsit înțelegere din partea altor popoare.

Un caz special de competență lingvistică îl reprezintă cel al zmeilor asiatici (zombalii). Caninii lor enormi, sfredeliți și străbătuți de inele cu mărgăritar, rezonează puternic la clinchetele delicatelor bijuterii. Aceste clinchete, uneori ușoare ca o adiere, alteori puternice ca niște clopote de catedrală, armonioase uneori ca un vis de iubire, distonante altă dată ca o găleată rostogolită pe trepte de beton, formează limbajul, foarte convingător, al zombalilor. În trecut, ei erau oratorii lumii subpământene. În ciuda faptului că nu-nțelegeau o boabă din graiul lor, zmeii veneau din cele mai îndepărtate colțuri și plăteau scalpuri grele ca să-i asculte. Plecau întotdeauna pe deplin lămuriți, mai curați și mai uscați ca oricând.

Animicștiutorul nu pare să fi avut limbaj vorbit. Scrisul său, însă, are o structură gramaticală cu totul specială. Nu există, aici, cunoscutele noastre părți de vorbire: substantivul, pronumele, verbul etc. Avem însă altele, care descriu lumea în culori mai puternice și mai vii: zâmbirea, pălmuirea, holbarea, lăcrimarea, părul măciucă, geamătul (de durere și de plăcere), mângâierea... Majoritatea traducătorilor ce s-au aplecat asupra fragmentelor rămase pe coji de ou se plimbă azi, holbându-se și lăcrimând, prin curtea caselor de sănătate.

ȘTIINȚE

utoritatea supremă în domeniul științific este, pentru zmei, Animicștiutorul, autor presupus al unui op numit „Sistema Lumii”. Aici este înfățișat Universul ca un fel de farfurioară ce se rotește rapid, ținută în echilibru pe vârful degetului Ființei supreme. Când i se face foame, zeul mai ciugulește câte ceva din farfurie, și aceasta este moartea. Dacă-i rămâne ceva printre măsele, se scobește și așază rămășițele pe marginea farfuriei. În felul acesta vin pe lume animalele și zmeii.

Fizica zmeiască ne învață că spațiul are doar două dimensiuni. A treia, deși o văd prea bine, o neagă cu încăpățânare. În toată știința fizicii, de altfel desfășurată pe sute de pagini, nu întâlnești decât o singură formulă: $E = mc^2$. Ea e interpretată în fel și chip, cea mai acceptată soluție fiind cea a lui Zoozoom, din sec. al III-lea: **Eficiența este Magia Capetelor Pătrate.** Zmeii cred și în existența atomilor: brânza e compusă din atomi de brânză, buzduganul din atomi de buzdugan, zâmbetul din atomi de zâmbet.

Chimia lor nu combină numai substanțe între ele, ci și stări sufletești, fenomene ale naturii, acțiuni sau pasiuni. Aurul modelat într-o stare de spirit tristă e alt metal decât cel prelucrat la o petrecere. Cetățile se construiesc pe ploaie, ca să înnegureze sufletul inamicului.

Nu sunt cunoscute matematica și statistica. Numerele sunt considerate superstiții. Nici un zmeu nu știe câte degete are. De ce ar ști? În schimb, biologia a luat o mare dezvoltare, știut fiind că preparatele disecate, presărate apoi cu sare și piper, îi recompensau pe zmei după fiecare plicticoasă lecție de anatomie.

...Universul ca un fel de farfurioară ce se rotește rapid...

ARTE ȘI LITERATURĂ

rtele plastice au rămas într-un stadiu oarecum primitiv în culturile zmeilor. Există, desigur, în piețele orașelor statui de eroi, înălțate în vârful unor mărețe columne. Dacă urci însă până la ele, ai surpriza să afli nu o întruchipare în marmură, ci pe erou însuși, împăiat și cu ochi de sticlă. Basoreliefurile celebrând mari izbânzi cuprind sute de personaje ucise și acoperite cu var: aceiași soldați care au biruit în luptă. Tablourile de interior înfățișând, de pildă, doi tineri împletindu-și limbile despicate într-o poetică panglicuță (forma lor de sărut) și intitulate „Iubire” sunt realizate după aceeași metodă. Atelierele pictorilor și sculptorilor la modă sunt numite metaforic „abatoare” și sunt frecventate de lumea mondenă. Mulți din cei ce intră pe propriile picioare ies de acolo sub formă de portrete. Autoportretul e o specie cu totul necunoscută.

Mărețele cetăți din lanțul celor șapte bijuterii nu sunt rodul arhitecților, ci al întâmplării. Steiuri gigantice de stâncă au fost înfipte din loc în loc și, unde s-a întâmplat să fie două alături, zmeii au fost tentați să mai adauge, ca să fie grămada mai mare și mai vizibilă. S-au format astfel cercuri de menhire, iar în interior și-au clădit zmeii case, mai întâi tot din rocă necioplită, apoi din pietre legate cu mortar. Zidăria e o achiziție recentă, împrumutată de la oameni. Astfel, sunt faimoase curțile zmeilor mioritici, cu zidurile lor ornate cu cristale și pirită, cu melancolicele foișoare din care prințesele lasă să atârne în valuri părul lor de aur moale, cu cocoși de tablă și flamuri de mătasă pe țuguiele din vârfuri. Interioarele acestor construcții sunt atât de labirintice, încât uneori poți găsi pe culoar mătăhălosul schelet al vreunui zmeu care n-a mai știut să ajungă la bucătărie. La subsol, toate palatele aveau temnițe sinistre, mergând pe cel puțin cinci etaje în subteran. Altădată acolo se petreceau orori. În epoca istorică, însă, celulele umede și întunecoase au servit zmeilor ca dormitoare, partea de la suprafață fiind, de fapt, rezervată oaspeților. „Să dormi ca pe masa de tortură” e, pentru zmei, echivalentul lui „Somn ușor, vise plăcute”.

Muzica și coregrafia. Când zmeul cântă, nu-i a bună. Când dansează, e nenorocire. Fiecare cetate are un loc bine delimitat pentru astfel de activități, așa-numitul loc sacru Thisko-Tekk (în traducere liberă: casa plăcerii).

Tablourile de interior înfățișând doi tineri împletindu-și limbile despicate... *...într-o poetică panglicuță (forma lor de sărut) și intitulate,,Iubire”...*

Cântarea o încep de obicei zmeoaicele, agitând un fel de tamburine din piele umană și clopoței de aramă. Agită, de asemenea, aprig din fesele lor de tiranosaur, care cu această ocazie se-nroșesc ca petalele de mac. Cuvintele tradiționale sună așa:

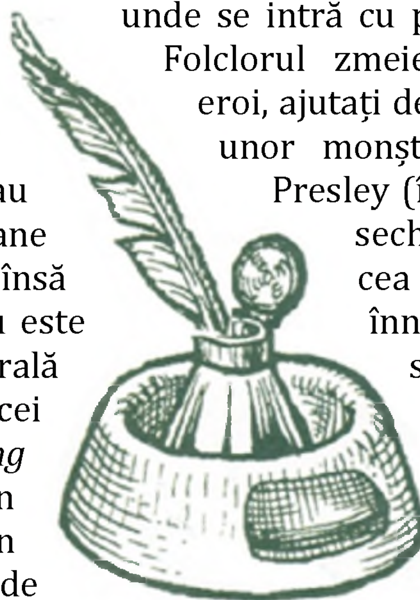
Fete bune suntem, zmeoaice de zmeoaice,
Sucim din buric ca niște șerpoaice,
Vino să ne iei, vino imediat
Dacă ai parai și dacă ești bazat
Ține minte frate că ai doar o viață
Dă-l în gât pe fraier, ieși la suprafață
Și-o să ai succes, bani babani și BMW-eu
Și-o să vin lângă tine, și-o să fii zmeul
meeeeeeeeeeeeeu!

Chorus:

Vino dacă vreeeeeei, vino să ne ieeeeeeei etc. etc.

Pe această muzică suavă, numită în general stilul „casă”, dar și „ciocănitură”, zmeii se pornesc să joace cu figuri, încât dârdâie podelele sub ei. Serile de dans se termină cu dărâmări masive ale clădirilor pe o rază de câteva sute de metri. Zmeul sur de văgăună mai dansează și *tarantela* când este ciupit din greșeală de unul dintre păroșii săi locotenenți. Zmeul mioritic are și el dansuri specifice ca sârba și bătuta, dar se abține să le joace ca să nu se bată prea des munții-n capete. Dansul încremenit al Animicștiutorului, se zice, este chiar lumea în care trăim.

Dintre toate artele, zmeii adoră însă literatura. Încă de mici ei îi adorm pe părinți și bunici spunându-le nenumărate basme, legende și cântece tinerești (echivalentul baladelor populare) cu care vin pe lume gata știute. Le uită însă pe parcurs, astfel că adultul obișnuit e avid să le asculte mereu și mereu. Nu toți nou-născuții au această înzestrare în aceeași măsură. Faimoși sunt pruncii zmeului comun, care spun povești într-un fel de largi amfiteatre, unde se intră cu plată: de obicei, zece centimetri pătrați de scalp de persoană. Folclorul zmeiesc vorbește despre o epocă nedeterminată în care super-eroi, ajutați de cel mai bun prieten al zmeului, balaurul, merg să lupte contra unor monștri oribili numiți Roș-Împărat, Verde-Împărat, Făt-Frumos sau Presley (în Carpați, Prâslea) cel Voinic, și să elibereze astfel femelele umane sechestrate și neîmplinite.

Adevărata literatură este însă cea cultă, care cuprinde câteva genuri înalt formalizate. Ea nu este înnăscută, în schimb e produsă de zmei atipici, cu o aplecare naturală spre poezie, numiți, în toate limbile, *puah* (tradus de obicei prin *poeți,* cuvântul înseamnă literal *amărâți care împung stelele cu bărbia*). Niciodată nu s-a ivit pe lume un *puah* din încrucișarea speciei zmeești cu cea umană. Doar când un zmeu, vrăjind o zmeoaică, uită să pronunțe formula rituală de îndepărtare a răului „Ni ni puah puah!” („Fie ca din dragostea noastră preacurată să nu se nască un nenorocit de poet”), se poate petrece ceea ce în familie va fi o mare catastrofă. Zmeoaicele și zmeii poeți nu știu să lupte și, chiar dac-ar ști, n-ar putea ridica grelele buzdugane. În schimb, de mici își umplu odăițele cu murdării: perle, cărticele, panglici și globuri de Anul Nou. Organul cristalomandibular, atrofiat la confrații lor, le crește hidos la adolescență. *Puah*-ii se strâng în grupulețe numite *Kellt*-uri și ies la suprafață în nopțile fără lună.

Agită, de asemenea, aprig din fesele lor de tiranosaur...

Privind hipnotizați... spuza de stele scânteind ca o comoară...

Privind hipnotizați, într-o poiană tăcută, spuza de stele scânteind ca o comoară a unor pirați celești, cruciulițele și lănțugele și ghiulurile și cerceii stelari, ei desfac floricica de pieliţe diafane din vârful bărbiei și-ncep să miroasă. Ei singuri cunosc mirosul stelelor. După spusele lor, nu e nici una cu aceeași mireasmă ca vecina ei. Orion miroase vag a regina-nopții. Săgetătorul aduce cu apa de colonie, în schimb Cloşca ar avea buchetul vinului tare de Madera. A hoit împuțit miroase Marte, spintecătorul. A subțioară de curtezană, Venus. Poeţii detectează și cristalele din alte galaxii, oricât de îndepărtate, mai curat decât orice spectroscop. Stând nopți în șir cu fețele către stele, ei cântă. Poemele, epice și lirice, sunt creația lor, transmisă cu venerație din neam în neam de puahi. Sunt cunoscute, până-n prezent, trei tipuri de cântece epice: *Vissele, Zurbele* și *Hrankahrankas.* Primele au fost compuse, din timpuri străvechi, de poeţii ieșiți din neamul câinilor de zmeu, și se caracterizează printr-o înaltă ținută academică. Ele sunt, de fapt, un fel de cronici în versuri, lăudate mai ales pentru veridicitatea lor istorică, mai puțin pentru realizarea artistică. Câinii de zmeu, de altfel, sunt cei mai mari amatori de literatură dintre zmei, dar și cei mai conservatori. Arta lor n-a evoluat de mai bine de cinci mii de ani. Critici literari înnăscuți, ei discută nopți întregi, cu voluptate, despre splendoarea vreunui epitet clasic, ca și despre ridicolul „moderniștilor", autori de zurbe. Acestea din urmă sunt foarte diferite de visse. Pe jumătate fantastice, ele nu dau doi bani pe realitate, în care nu cred deloc. „Suntem doar visul unui zmeu suprem" e formula lor cea mai cunoscută. Zurbele (între care capodopere ca „Zurba Ulciorului de fildeş", „Zurba Femeii care nu a fost vrăjită niciodată" sau „Zurba Platoşei de rinocer") sunt creația colectivă a poeților din neamul zmeului cu colţi, și au o exuberanță barocă în desfășurarea acțiunilor și în emfaza discursurilor. Aici sunt mult lăudate întorsăturile stilistice neașteptate, uneori de-a dreptul paradoxale. Personaje mor și învie pe pagina următoare, o cetate e cucerită de dragul unui epitet, un sclav o violează pe regină pentru ca poetul să-i poată descrie acesteia mărimea ugerelor. Totuși, printre multe ficțiuni, răzbat în zurbe și date istorice neașteptat de precise. În fine, hrankahrankas sunt un fel de bârfă rimată, răuvoitoare, îndreptată împotriva altei rase zmeiești. Toate rasele care compun literatură (căci, de pildă, zmeul sur de văgăună n-o face niciodată) au hrankahrankas despre toți ceilalți zmei, în care-i batjocoresc, ridicându-se pe ei înșiși în slăvi. Nimic nu e iertat: forma urechilor, gusturile sexuale și alimentare, vorbirea stâlcită, gafele politice. Există și hrankahrankas despre amărâții de suprafaţă (oamenii), dar, în general, zmeii nu consideră că e moral să-ți bați joc de niște pocitanii.

Pe lângă literatura epică și eroică, zmeii au cultivat din vremuri imemoriale și o avântată poezie lirică. Ea nu constă atât din cuvinte cât din atitudini corporale și acțiuni foarte formalizate, așa încât n-a fost cu adevărat pusă pe hârtie niciodată. Dar au rămas treze în amintire performanțele unor faimoși barzi ai Antichității precum Mmm-Acho, Violon și femela Khuffa. Aceasta din urmă, de exemplu, pe când se afla în regatul Noo-kook, s-a îndrăgostit, se pare, de un voinic din stirpea umană, lucru nemaiîntâlnit până atunci. Performanța sa lirică a constat din următoarele:

1. Khuffa a ieșit din cetatea natală și, împodobită cu vâsc, a înaintat spre coliba lui Kun Wasabanga, alesul inimii ei.

2. A dat ocol colibei de două sute șase ori, dansând și tânguindu-se languros.

A ieşit din colibă cu oasele lui Kun Wasabanga la gât ca o salbă zuruitoare...

3. Și-a îndreptat cele trei cornițe de pe craniu către cele trei puncte cardinale (se știe că zmeii nu recunosc sudul).

4. A căscat fălcile cu colți înspăimântători către norii de vară.

5. A slobozit un strigăt din rărunchi: „Kuuuuuuuuuuuuuunnnnnnnnnnnha!”

6. Și-a colorat, concentrându-se, fiecare solz din creastă în altă culoare.

7. A prăjit la focul nărilor ei pe cele opt neveste și cei nouăsprezece copii ai lui Kun Wasabanga.

8. A ordonat prin telepatie peștișorilor exotici din fiecare solz să aplaude.

9. A căscat iar fălcile îndurerate și-a glăsuit: „Kalakalahalakalakunnah! Hrrrrrrr-rrrrrrrrrr!” (aproximativ: „Iubitule, arată-te la fereastră pentru ca ochii mei să se bucure!”)

10. A așteptat vreme de șapte ierni ieșirea iubitului.

11. A scâncit aproape inaudibil.

12. A intrat în colibă.

13. A ieșit din colibă cu oasele lui Kun Wasabanga la gât, ca o salbă zuruitoare.

14. Le-a aruncat, visătoare, în cele trei zări.

Cum se vede, avem aici exemplul unui sonet perfect.

Ultima specie literară, cultivată în exclusivitate de Animicștiutor, este *aforismul.* Dintre cele peste jumătate de milion de aforisme atribuite Animicștiutorului, aproximativ patru sute nouăzeci și opt de mii s-au dovedit apocrife, alte o mie opt sute treizeci și două fiind dubioase. Ele au fost scrise pe coji de ouă preistorice și formează patrimoniul de înțelepciune al speciei zmeiești. Multe aforisme au devenit proverbe și zicale populare, rostite în toate împrejurările vieții.

PARTEA A II-A

POVEȘTILE

POVESTEA LUI LOBO ȘI A LUI FOFO, FECIORII ZMEULUI, ZMEELOR

emult, tare demult, pe când păianjenii transparenți lucrau în mină și zuuuzele cerneau făină, trăiau, la o margine a ținutului Hooshi, doi frați din stirpea zmeilor zmeelor, pe nume Lobo și Fofo. Erau săraci, dar cinstiți. Tăicuțul lor tocmai își dăduse ultima suflare, încă destul de învăpăiată ca să le pârlească genele fiilor, lăsându-le cu limbă de moarte mica lui avere: o frumoasă domniță, capturată încă de pe vremea tinereții lui și ținută într-o încăpere numită Camera Ascunsă. Tinerii trecuseră adesea prin fața acelei odăi, nebănuind ce se află înăuntru. Învățaseră să citească buchisind textul prins în pioneze pe ușă și care, în limbajul laconic al acelor vremi, zicea:

Blestemat, da, de mii de ori blestemat,
în carnea și-n spiritul lui,
în limba și-n creasta lui,
în fiecare solz de pe spinare
și-n fiecare gheară de la picioare,
în fiecare braț
și-n fiecare maț,
în gingii, în nări și-n țurloaie,
în bojoci și în coaste,
în suprarenală,
în glanda pineală,
în sistemul limfatic,
în simpatic
și-n parasimpatic;

blestemat când intră și când iese,
când face zmee, când țese.
când doarme și când e treaz,

când mănâncă mandragore, fluturi și praz,
când zboară peste fânețe,
când face fețe fețe;

și iar blestemat
în lung și în lat,
în față și-n spate,
în genunchi și în coate,
blestemat de zei,
jupuit de piei,
blestemat de tot,
colții smulși din bot
și să-i sară ochii

cui va intra în această Cameră Ascunsă
în care de altfel nu se află nici o domniță.

Tinerilor le păruse întotdeauna rău că acolo nu se afla nici o domniță, și nu se osteniseră să deschidă vreodată ușa, deși li se năzărise uneori că aud de dincolo de ea un glas dulce drăcuind părul prea încurcat la pieptănare.

— E doar vântul, frate, doar vântul, spunea visător atunci Lobo, iar Fofo, scobindu-se-n organul voinicoreceptor, repeta melancolic:

— Da, frate, din păcate e doar vântul...

Și iată că tăicuțul lor, murind, le dezvăluise un mare mister: în acea cameră se afla totuși, din vremuri vechi, o domniță! Le descoperise și numele ei: Grunhilda.

— Grunhilda! oftară fiii în același timp, provocând bătrânului lor tată arsuri de gradul IV pe obraz. Niciodată un nume nu li se păruse mai grațios.

— Mai am acum o singură dorință, feții mei, șopti tatăl cu voce slabă. Aduceți-mi floarea de mină din cufărașul de sub pat.

Tinerii i-o aduseră, moșul o luă-n palme și o privi: era o minune de hrisolit și beriliu, cu piramide din cel mai limpede cristal de rocă desfăcute ca niște suave petale.

— Lobo, tu, întâiul meu născut, lumina ochilor mei, să-ți las ție acest odor fără preț, pe care am plătit în tinerețe șaptezeci de scalpuri și trei scalpele? Îți place, Lobo, fătul meu?

— Da, tată!

— Dar ți-aduci aminte cum mi-ai șterpelit acum câțiva ani ghemul de sfoară purpurie din buzunarul de la platoșă? Înapoi, scârnăvie! Acum vino tu, Fofo, prâslea al meu în care-mi găsesc bucuria! Vrei tu acest mineral ce te-ar putea face rege?

— Da, tată!

— Ușor de zis da, fiule. Dar când mi-ai tăiat o bucată din cel mai frumos zmeu ca să-ți faci solnițe de hârtie nu-ți mai aduci aminte, nu? Ce-ți pasă că m-am prăbușit apoi din slava cerului? Lepădăturilor! Nu veți avea floarea mea!

Și bătrânul fornăi asupra ei un damf ce o veșteji. Apoi închise liniștit ochii. O mare seninătate i se citea pe chip.

- E-n regulă, zise Grunhilda și se ivi în fine, în prag goală și radioasă.

În clipa următoare, cei doi zmei se repeziră pe lungile culoare ale casei părintești încercând s-ajungă cât mai repede la Camera Ascunsă. O luară pe drumuri diferite. Fofo greși direcția la o cotitură, ajunse într-o odaie necunoscută cu șapte uși, deschise una la întâmplare, nimeri pe un coridor, deschise încă o ușă, se trezi într-o curte interioară, o străbătu, dădu în altă curte cu arteziană, apoi în alta cu yucca, ieși în cele din urmă într-un ținut străin, merse până la prima cetate, intră servitor la bucătăria regelui, după un an ajunse degustător al bucatelor acestuia, apoi paharnic, pitar, serdar, chelar, vornic, logofăt, spătar și-n cele din urmă, dând o lovitură de palat, deveni rege și-și pregăti o oaste uriașă, cu care invadă cetățile din apropiere, le supuse sau le arse pe rând, se proclamă împărat și, la adânci bătrâneți, se-ndreptă cu toată oastea lui către casa părintească demult părăsită ca să o strângă, în fine, în brațele sale pe Grunhilda, după care tânjise în tot acest timp.

Lobo, în schimb, se trezi destul de repede în fața ușii împodobite cu fiorosul blestem. „Bătrân mincinos!", spuse cu dispreț și smulse foaia din pioneze. Bătu sfios la ușă.

— Cine e? răspunse un glăscior dulce.

— Eu... îngână Lobo cu voce tremurătoare.

— Care eu?

— Lobo, fiul tatălui meu din stirpea zmeilor zmeelor.

— Stai acolo, sunt dezbrăcată! Arată doar fâța!

Lobo crăpă ușa și strecură prin deschizătură micuțul lui buzdugan din lemn parfumat, pe care-l împodobise cu pirogravuri măiestre.

— Bun, zise Grunhilda, ai grăit adevărul. Acum, dacă voiești să fiu a ta, du-te tu, viteazule Lobo, în împărăția Bang-kook, în ținutul zmeilor cu colți, și adu-mi nestemata pe care împăratul o păstrează sub limba cosânzenei sale favorite. Am poftă să-mi fac un cercel cu această piatră fără preț.

— Pofta ta e lege pentru mine, frumoasă prințesă, răspunse înflăcărat zmeul, dar nu știe domnia ta că ticăloșii de zmei cu colți poftesc la carnea noastră?

— Nu știu și nici nu mă interesează. Închide ușa mai repede, că se face curent.

Amărât, Lobo se pregăti de plecare. Închis în atelier, munci șaizeci de zile și cincizeci și șapte de nopți (în cele trei lipsă își ciuli din răsputeri organul prințesoreceptor către Camera Ascunsă, fără să poată percepe mai mult decât o vagă urmă de parfum Paloma Picasso și, slab ca o părere, câteva cuvinte ce sunau în genul „Proștilor, nu mă veți avea!") ca să confecționeze cele trei duzini de zmee care să-l poarte prin văzduh – Lobo era bufleiul familiei. Peste stolul plin de desene colorate și panglicuțe al zmeelor avea să se-nalțe unul imens, în formă de fluture tropical, cu ochi de azur și cozi de rândunică.

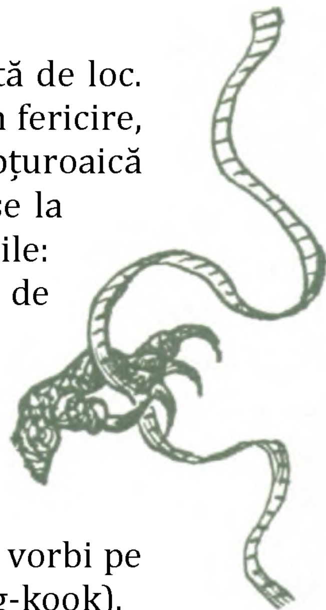
Zbură săptămâni în șir pe sub țurțurii de sare ai plafonului, oglindindu-se în lacurile de mercur ce ardeau cu un foc rece și ocolind răsuflarea clocotită a mărilor de lavă.

Vână din zbor micii lilieci străvezii și meduzele de văzduh care, umplute cu un gaz mai ușor decât aerul, pulsau ritmic din membranele lor vezicante. Se roti în jurul uriașilor monoliți de jasp. Văzu sub el forfota marilor imperii zmeiești, mișcarea oștilor în platoșe de oțel aurit, fluturarea flamurilor de mătase. Un buzdugan azvârlit până-n tavanul grotei urieșești îi sfâșie șase zmee și aproape că-l doborî la pământ. Se lăsă lin, mânuind abil sforile, pe o pajiște de lacrima voinicului, lângă căsuța unui pustnic. Acesta locuia acolo singur-singurel, împreună cu cele patru neveste, cele două prințese legiuite și o liotă de copii. Bucuros de oaspeți, îl pofti pe Lobo în odaie, dar acesta, prudent, preferă să rămână afară, la o bătaie de buzdugan distanță. Într-adevăr, carnea dulce a zmeului zmeelor e un dar dumnezeiesc pentru ceilalți zmei. Anahoretul se-ntâmpla să fie din stirpea zmeilor cu colți, un oarecare Domisôlfamilarìpa (*Domi* pentru prieteni, iar pentru dușmani Domisôlfamilarìpaniminikinitiniliyamagualpæ), zmeu de treabă și foarte săritor.

— Ce cauți tu, fiule, zise el după ce-l ascultă distrat pe Lobo (căci în același timp o săruta între cornițe pe zmeoaica sa favorită, o trimitea să spele blidele pe cea în dizgrație, juca țări-orașe-ape-munți cu unul dintre țânci și-i altoia un dos de palmă altuia care-i deșurubase platoșa), ce cauți tu e lucru greu și cu primejdie de cap. Împărăția Bang-kook e păzită, la fiecare dintre cele trei puncte cardinale, de câte un zgripțor cu aripi din pene de diamant și cu o sabie-n cioc. Chiar și dacă treci de ei, nu faci nici o sută de pași și dai de un zid de plumb transparent, pe care se plimbă genii de foc. Dacă treci și de ei, cazi în gropi înspăimântătoare, unde te mănâncă păianjeni mai mari decât casele. Dacă treci și de păianjeni, ajungi la Centura de Duhori, invizibilă, dar cu miasme care-ți putrezesc carnea de pe tine. Dacă treci și...

— Nu te supăra, Domisôlfamilarìpaniminikinitiniliyamagualpæ, dar nu prea am vreme de pierdut. Care-i soluția?

— Habar n-am, răspunse distrat sihastrul, în timp ce cu o mână repara acoperișul, la alta își rodea ghearele și în același timp... (dar nici noi n-avem vreme de pierdut).

Lămurit, Lobo își înălță iarăși zmeele și mai străbătu o bucată de loc. Dădu de zgripțorul care păzea împărăția dinspre miazănoapte. Din fericire, acesta tocmai dormea în post, după o noapte de vis cu o zgripțuroaică aprigă. Trecu de el fără nici o problemă. Merse ce merse și ajunse la zidul de plumb transparent. Geniile de foc se dovediră coruptibile: Lobo le dărui cu mărinimie boabe de rouă culese de pe frunzele de lacrima-voinicului. Mult mai greu îi fu cu păianjenii din gropi, pentru că aceștia nu-nțelegeau prea bine graiul provincial al lui Lobo. Îl chemară pe Keke, tălmaciul lor. Keke era un păianjen bătrân, cu două picioare lipsă. Toți îi respectau perii albi de pe cefalotorace. Dar, ca orice bătrânel, avea și el maniile lui, între care cea mai sâcâitoare era că se credea grozav de priceput în a le vorbi pe limba lor celor de la țară (adică tuturor celor care nu erau din Bang-kook).

— No, bădie, care-i tărășenia? îl întrebă binevoitor pe Lobo, care tremura ținut bine între fălcile unei tarantule tinere.

— Păi... uite, trebuie să aduc nestemata pe care împăratul Bang-kook-ului o ține...

— ...sub limba cosânzenei lui favorite! urlară toți păianjenii-n cor, ținându-se cu labele de abdomen de atâta râs.

— Ehehe, bade, or vinit mulți ca alde mătăluță să caute scula aiasta de preț, și și-or lăsat ciolanele în gropile noastre. Numa', bată-te norocul să te bată, se vede treaba că tu ai făcut în scăldătoare, că iacă, împăratul taman amu s-a găsit să ne facă o porcărie nemaipomenită...

— Nu ne-a plătit soldele de mai bine de patru luni! completară obidiți ceilalți păianjeni, cu ochișorii sclipind ca perlele în întunericul văgăunii.

— ... așa că, fiule, ai baftă chioară: merem cu tine, au la izbândă, au la moarte!

— Merem, merem! întăriră și ceilalți păianjeni.

Și toată ceata se urni către interiorul împărăției. Prin Centura de Duhori trecură strângându-se toți păianjenii ghem, cu Lobo în mijloc, și rostogolindu-se cu viteză, așa că putrezi carnea numai pe păianjenii de rang inferior (așa-numiții *frayyeri*) care stătuseră la exteriorul sferei. Mai trecură, prin diverse șiretlicuri, de diavolii roșii, de portocalele mecanice, de escadrele azurii, de beretele verzi, de sumanele negre și de gulerele albastre, urmate de un număr nesfârșit de harpii, știme, iazme, gorgone, gheonoaie și scorpii de diverse dimensiuni. Călătoria dură mai bine de optzeci de ani. Când ajunseră, în fine, în miezul împărăției, aflară că împăratul murise de mult, că în localnici dăduse ciuma, că până și Cosânzeana favorită era acum oale și ulcele. Dădură de pământ toate aceste oale și ulcele până găsiră, înfiptă-ntr-un ciob de argilă, nestemata cu pricina. Păianjenii îl declarară pe Lobo împărat și-l însoțiră cu credință pe drumul de întoarcere după ce li se plătiră soldele cu șase luni avans. Șaptesprezece ani dură drumul înapoi, prin coclauri neumblate și codri întunecați.

Așa se face că împărații Fofo și Lobo se regăsiră în aceeași zi pe câmpul de bătălie din fața casei părintești, acum ruinată de vreme și intemperii. Războiul dură șase săptămâni, talgerele victoriei înclinând când înspre zmeii lui Fofo, când spre păianjenii lui Lobo. În cele din urmă din toate nenumăratele gloate mai rămaseră vii doar cei doi frați, care abia acum se recunoscură și, vărsând șiroaie de lacrimi, se strânseră cu dor în brațe. Erau acum doi vâji, bătrâni ca lumea, bâțâind pe picioare descărnate. Suflară flăcări pe nări unul spre altul ca să-și mai încălzească inimile de mult împietrite. Și, minune! Cei doi se însuflețiră,

și același nume le izbucni pe buze din fundul rărunchilor:

— Grunhilda!

Pătrunseră în casa-n ruine. Străbătură culoare dărăpănate. Își arătară, plini de emoție, locuri în care se jucaseră când erau mici. Își pipăiră unul altuia cucuiele făcute cu aceleași ocazii. În fine, ajunseră în fața ușii fatale. Se codiră multă vreme, dar până la urmă își luară inima-n dinți. Ciocăniră sfios.

— Cine e? se auzi vocea de neuitat, la fel de tânără și de dulce (căci în Camera Ascunsă vremea nu vremuiește).

— Noi...

— Care noi?

— Noi, zmeii din stirpea zmeilor zmeelor, fiii tatălui nostru.

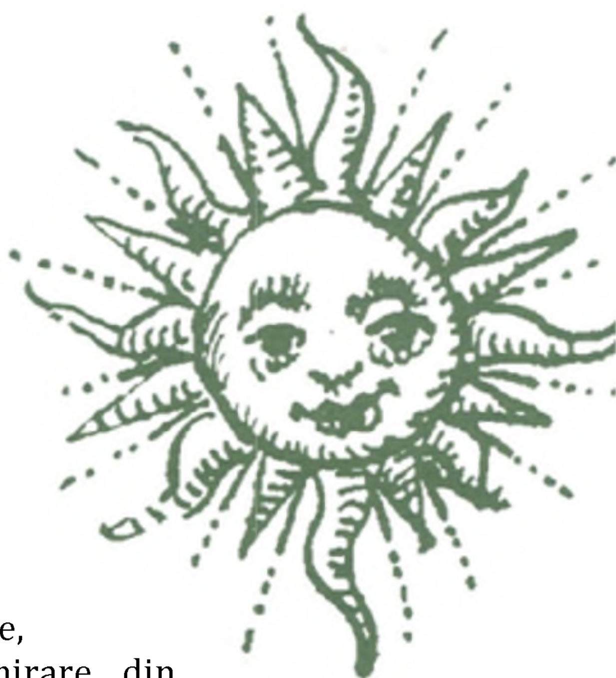
— Arătați fâțele!

Vai! Lobo și-o pierduse pe-a lui în vâltoarea atâtor lupte. În schimb avea nestemata. Frații se priviră cu ochi umezi: ce bine le aranjase ||||ddøø0+> pe toate! Crăpară ușa și arătară fița și nestemata.

— E-n regulă, zise Grunhilda și se ivi, în fine, în prag, goală și radioasă. Înnebuniți, cei doi bătrâni trecură la fapte: scoaseră repede câte un metru de tâmplărie din buzunar, îl desfăcură și-o măsurară pe prințesă din creștet până la călcâie. Deziluzia le fu cruntă: Grunhilda nu avea decât 1,74 metri înălțime! Fură siliți să-i dea drumul să plece la părinții ei, iar frații se încuiară pentru totdeauna în Camera Ascunsă unde, dacă n-or fi murit, mai trăiesc încă.

POVESTEA MICUȚEI POETE VASILISKA

e când Lobo, atârnat de zmeele lui multicolore, asculta spusele pustnicului din pajiștea de lacrima-voinicului, străduindu-se, politicos, să nu caște, cineva îl privea cu mirare din coliba acoperită cu oase. Era foarte tânăra zmeoaică Vasiliska. Ea sorbea vorbele străinului, străduindu-se să nu uite nimic, cu aceeași pasiune cu care învăța pe de rost vechile Zurbe și cu care privea insectele delicate ale câmpiei. Nu se mai sătura să tot adune, în sufletul ei încăpător ca o visterie regală, forme și culori, sunete și adieri, vești din lumea largă și minuni ale închipuirii. Totuși, oricât s-ar fi bucurat de comorile ei, pe Vasiliska o învăluia tristețea.

Din cea mai fragedă pruncie ea se simțise diferită și de părinții ei, și de liota de frați și surori. Pe nări scotea doar o flăcăruie prizărită, de culoare roz-bonbon, și niciodată inimile n-o îndemnau către fapte sângeroase. De când se născuse în familia pustnicului, rubedeniile acestuia îl ocoleau, iar localnicii nu-l mai venerau ca înainte. Ba chiar și familia ei o privea cu neîncredere. Pesemne, cugeta juna cu întristare, tatăl ei, distrat ca de obicei, uitase să pronunțe, pe când o vrăjea pe mămuca, fraza magică *„Ni ni puah puah"*. Doar așa se explica înfiorarea care o cuprindea de câte ori ieșea din colibă pe pajiștea de lacrima-voinicului, dorul nelămurit cu care contempla florile albastru-cleioase, pe care frații ei se mărgineau să le înfulece cu poftă. Când, la vârsta de șapte ani, simți pentru prima dată un mugur translucid pe bărbie, nici măcar nu se miră prea tare, căci nu era decât mărturia a ceea ce știuse în sinea ei de la început: fărăndoială era o poetă, o amărâtă cu bărbia îndreptată spre stele, o urâciune în casa oricărui zmeu cu colți cinstit. Era o *puah,* și o *puah* avea să rămână pentru totdeauna.

Numai iubirea pentru tatăl ei, blândul sihastru, îi dădea puterea să îndure batjocurile tuturor celor din jur. Acesta era un bătrânel neîngrijit, cu solzii strâmbați în

toate părțile și cu șase canini lipsă. Prin locul gol rămas în urma căderii caninilor scotea o limbă albăstruie cu care-o lingea adesea, duios, pe fiică-sa, oftând amarnic:

— Vasiliska, fata tatii, cu o grea povară te-au dăruit zeii. Totuși, curaj! Putea fi și mai rău. Uite, ăsta micu e cocoșat, iar surorii tale mai mari i-au crescut sânii în ceafă. Vei mânca și tu molii palide la un loc cu toți ceilalți, că n-o să sărăcesc din pricina asta.

Dar zmeoaicele și mai ales cele două domnițe îi făcură curând viața imposibilă, poreclind-o Khuffa (poetă legendară, al cărei nume e infamant – N.A.) și „bărbuță", așa încât Vasiliska se sculă într-o dimineață hotărâtă de plecare. Își puse-ntr-o bocceluță trei molii conservate, șase perechi de dresuri, douăsprezece *xexes* (robe tradiționale cu loc pentru scos coada reptilină), nouă mantii de toate zilele, patru mantii de gală, zece inele pentru nas, douăzeci și șase de inele pentru degetele de la lăbuțele de sus și aproape șaizeci pentru cele de jos, precum și două rujuri negative (baghete din lemn de *llomba* care, la atingerea cu pielea, provoacă negi). Pe umăr purta animăluțul ei favorit, o strigoaică ce torcea fericită, fremătând în somn din tentacule.

— Ce știi tu, Pisina, îi grăi tânăra pe când lăsa în urmă casa părintească și se afunda în pădure. Ce știi tu ce e-n sufletul meu? Cât mă apasă până și vasta boltă înțurțurată de deasupra noastră, cât mă strâng pereții de stâncă ai acestei lumi! Mi-e frică de semeni, de toți acești barbari cu buzduganul pe umeri, mi-e silă de toată lăudăroșenia lor, de veșnicele lor povești cu Feți-Frumoși siniștri și împărați monstruoși. Voi merge, Pisina, încotro mi-or vedea ochii pân-am să găsesc alte ființe care să-mi semene sau până am să cad și-o să mi se sfârșească viața la o margine de drum.

Pisina clănțăni melancolică dintr-un cleștișor. Suplele ei codițe cu ghimpi înveninați zgâriară tandru ceafa stăpânei. Merseră mult și bine, vânând din când în când câte-o țiuuuuuuuuuuuuură zemoasă cu care-și mai țineau zilele și dormind pe apucate. Trecură de vulcani ce-și împroșcau flăcările pân-la tavan, traversară lacuri de mercur pe spinarea helvalelor binevoitoare, dădură de ruinele unor cetăți odată vestite. Printre fărâme de steiuri și mormane de grinzi ciclopice, Vasiliska recită Vissele eroice care-i erau atât de dragi. Și, cu cât recita mai avântat, cu atât simțea descleierea dureroasă, dar de o dulceață nespusă, a mugurelul din bărbie, care curând desfăcu pentru prima dată gingașa sa inflorescență de membrane și filamente de culoarea cafelei cu lapte. În zadar însă își ațintea copila bărbia spre boltă. Cu toate stalactitele și florile ei de mină, bolta nu mirosea a nimic.

Pierduseră speranța să mai găsească ținuturi locuite când, după o traversare epuizantă a unei cataracte de sulf lichid, zăriră în depărtare o strălucire ca de aramă.

— Este o mină de cupru, rosti strigoaica în rapidul limbaj al tentaculelor care atingeau fruntea tinerei stăpâne. Și unde sunt mine, sunt și zmei. Nu uita formula „Hallom-Hallahham", cu care trebuie să-i întâmpini.

Vasiliska, înnebunită de frumusețe, își înalță și ea... bărbia...

Vasiliska nu o uită, așa că familia de zmei ai zmeilor care stăpânea mina renunță, cu destulă părere de rău, s-o mănânce pe tânăra pe care-o zăriseră de departe. De altfel, oricum nu mâncau, din principiu, puahi. Erau trei zmei mătăhăloși, cu mutre de troglodiți, ce se certau veșnic pe cele doar două buzdugane pe care le-aveau și pe singura cosânzeană din beci. Lângă aceasta din urmă o lăsară pe Vasiliska să mâie peste noapte. Cosânzeana se sperie la-nceput de strigoaică, dar până la urmă se convinse că e blândă și îndrăzni chiar să-ntindă mâna cu degete gingașe, încărcate de inele, ca s-o mângâie puțin pe spinare. Cum stăteau ghemuite pe paiele celulei, între cele două tinere se înfiripă curând o caldă prietenie. Vasiliska află că frumoasa cosânzeană – căci trebuia să fie frumoasă după criteriile amărâților de deasupra – se numea Ileana, ca toate celelalte de altfel.

— Câinii ăștia de zmei mă țin aici prizonieră de...

— Pardon, nu sunt câini de zmei, îndrăzni Vasiliska s-o întrerupă.

— Ah, iartă-mă, fac mereu gafe. Știu, și tu ești...

— Nu-i vorba de asta. Dar nu sunt câini de zmeu, ci zmei ai zmeilor. E cu totul...

— Mă rog... tot niște porci de câine cu toții.

— Pardon, începu din nou Vasiliska, dar nu mai continuă, ca să nu întrerupă nepoliticos povestea cosânzenei. Cum spuneai?

— Brutele astea mă țin aici de mai bine de trei ani. Mă hrănesc cu molii și cu apă mirosind a cocleală. Mă apucă groaza când mă gândesc că voi ține în pântec rodul spurcatei lor dragoste. Mă gândeam să mă spânzur cu nojițele de la opinci, dar când m-au furat de la tata eram în picioarele goale. Pe toate ne fură direct din cadă.

Micii zmeoaice îi veni deodată o idee, pe care-o comunică telepatic Pisinei. Aceasta aprobă plimbându-și rapid tentaculele peste fruntea Vasiliskăi.

— Ileana, spune-mi, chiar dacă ți-e greu: zmeii te-au vrăjit pân-acum vreodată?

— Slavă Domnului, încă mă dispută-ntre ei. Cum se-apropie unul de celula mea, îl trag ceilalți înapoi. Acum merg la un muma-zmeilor să se judece pentru mine. Mi-e că foarte curând soarta-mi va fi pecetluită.

— Și dac-o să te-nvăț formula dezvrăjirii?

— Vasiliska, draga mea, sări cosânzeana, dacă faci tu asta pentru mine am să-ți spun și eu o mare taină.

Se legară cu jurământ. Zmeoaica-i șopti la ureche formula magică. Apoi adormiră îmbrățișate, în sfârâitul ca de motor Diesel al strigoaicei ce se ghemuise la picioarele lor.

A doua zi, cei trei zmei plecară la judecată. După trei zile se-ntoarse unul singur, fericit și pus pe fapte mari. Justiția-și spusese cuvântul. Cântări mai întâi în mâini cele două Nume ale Tatălui rămase doar pentru el, le aruncă până-n boltă și le prinse pe degetele mici, după care le azvârli în cui. Netezindu-și un solz rebel din creștet, se-ndreptă apoi, hotărât, spre cușca cu gratii a cosânzenei.

N-am avut până acum prilejul să vorbim mai în detaliu despre vrăjire, care, ca și blestemul, este o funcție foarte importantă a minții zmeiești. Zmeii nu se-mperechează cu femelele lor sau cu cele din specia umană ca toate animalele. Ei posedă în creștetul capului, sub țeastă, o zonă a creierului de culoare aurie, cam de forma și mărimea unei prune, pe care-o folosesc la vrăjire. Cu ajutorul ei proiectează în mintea femelei pe care o doresc orice imagine vor, ispitind-o cu toate panglicile, volanele și modele de pe pământ. Când zmeoaica, prințesa sau cosânzeana acceptă

obiectul imaginar, deodată simte în pântece un vârtej cumplit de dureros, și din clipa aceea rămâne grea. Căci e atât de greu, atât de greu să te opui vrăjirii!

Rânjind din botul încărcat de colți și făcându-i cu ochiul, zmeul (care răspundea la simpaticul nume de Wrath) se apropie de Ileana și-i șuieră în ureche:

— Scumpa mea, ghici ce ți-am adus din târg!

— Țe să fie, țe să fie? se prosti Ileana.

— Ei, nu cine știe ce, doar un Ferrari roșu de vis.

— Zooou? Și-l ții, pasă-mi-te, în buzunar?

— Nu chiar. E doar în spatele tău, prințesă!

Ileana privi în spate și i se tăie respirația. Căci era chiar un fabulos cupeu roșu decapotabil, cu tapiserie de piele cenușie și cu volanul de corn străveziu, cu capacele roților mai strălucitoare decât oglinzile. Ileana deschise portiera și se așeză, sau mai bine zis se adânci în pernele moi ale fotoliului. Cheia clinchetitoare era în contact. Radio-casetofonul digital mergea și din boxe se revărsa o muzică de big-band. N-avea decât să trântească după ea portiera, să ambreieze și...

— Proasto, formula! auzi o șoaptă șuierată, mai înaltă decât pragul sonor al zmeului.

— Vasiliska, dar așa ceva nu se refuză, e tot ce mi-am...

— Formula! Imediat! Vraja se apropie! Ileana, fii atentă: 5... 4... 3... 2...

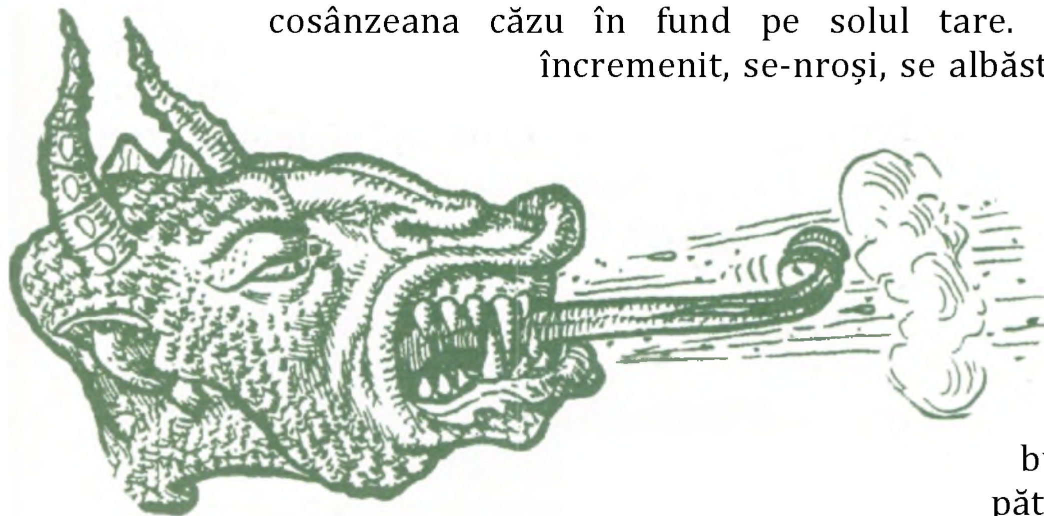
Și-ntr-adevăr, cosânzeana văzu cum din craniul strâmb al zmeului se degajă un vârtej aerian portocaliu, care avansează ca o cometă rapidă, lăsând în urmă o codiță șuierătoare. Animaliculul se repezi direct spre pântecul Ilenei, care abia mai avu timp să strângă ochii și să strige din răsputeri:

Iffyou Tinkdaffoøk I Sffuny
Fökk Iøoselv Enseiviomm Ånyy!

adică:

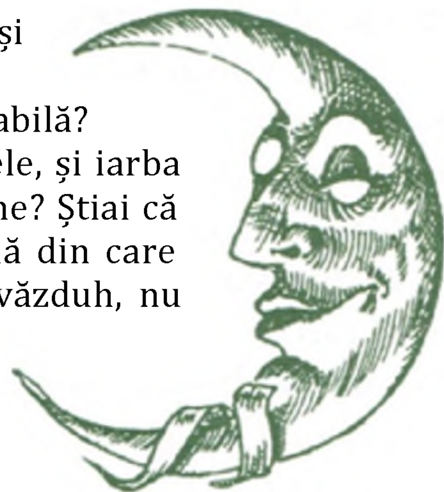
Va să zică-așa, îți place să vrăjești ?
Vrăjește-te-atunci singur, și economisești!

Într-o clipă splendidul automobil, lucios ca o bomboană de plastic, dispăru, iar cosânzeana căzu în fund pe solul tare. Zmeul rămase o clipă încremenit, se-nroși, se albăstri, se-nvineți și crăpă în cele din urmă de necaz, căci rușinea asta n-o mai pățise. Fetele se-mbrățișară.

— Da’ să știi că dacă era Porsche nu mi-ar fi păsat de-un zmeușor, acolo, în burtă. În definitiv, au mai pățit-o și altele!

— Bine că n-a fost. Acum, promisiunea!

Cosânzeana sfârși cu gluma, și fața ei deveni gravă și misterioasă. O trase deoparte pe zmeoaică și-i șopti:

— Știai că lumea nu se oprește la grota asta mizerabilă? Știai că undeva, deasupra, există un cer albastru, și soarele, și iarba smălțată de flori? Și pomi încărcați de rodii și de smochine? Știai că există dealuri și munți împăduriți, cu izvoare ca de sticlă din care sorb animale nespus de grațioase? Știai că acolo, prin văzduh, nu zboară scârbele astea palide, ci fluturi multicolori și papagali limbuți, gata să ți se lase pe umeri? Oh, Vasiliska, degeaba ai trăit dacă nu ai văzut lumea mea, lumea de deasupra, minunea dumnezeiască de la suprafață!

— Vechile Visse povestesc... începu Vasiliska, dar Ileana reluă ca în transă:

— Nu se poate povesti. Trebuie să vezi cu ochii tăi binecuvântarea norilor de vară și-a oceanelor pline de insule verzi și corăbii. Farmecul zilelor și, mai ales, farmecul nopților, Vasiliska, al nopților de odihnă și de iubire! Când iese șoldul plin al lunii deasupra holdelor și cetăților. Când începe să miroasă regina-nopții, și stelele năvălesc pe boltă ca o armată ferecată în diamante. Ca un milion de dansatoare cu inele de foc pe fiecare deget... Iată răsplata mea, darul pe care ți-l dăruiesc: află că la scurtă distanță de-aici se află un Kellt, numit al lui Meer, căci acest poet ilustru-l conduce. Spune-i lui Meer că eu, Ileana, îți dăruiesc Suprafața.

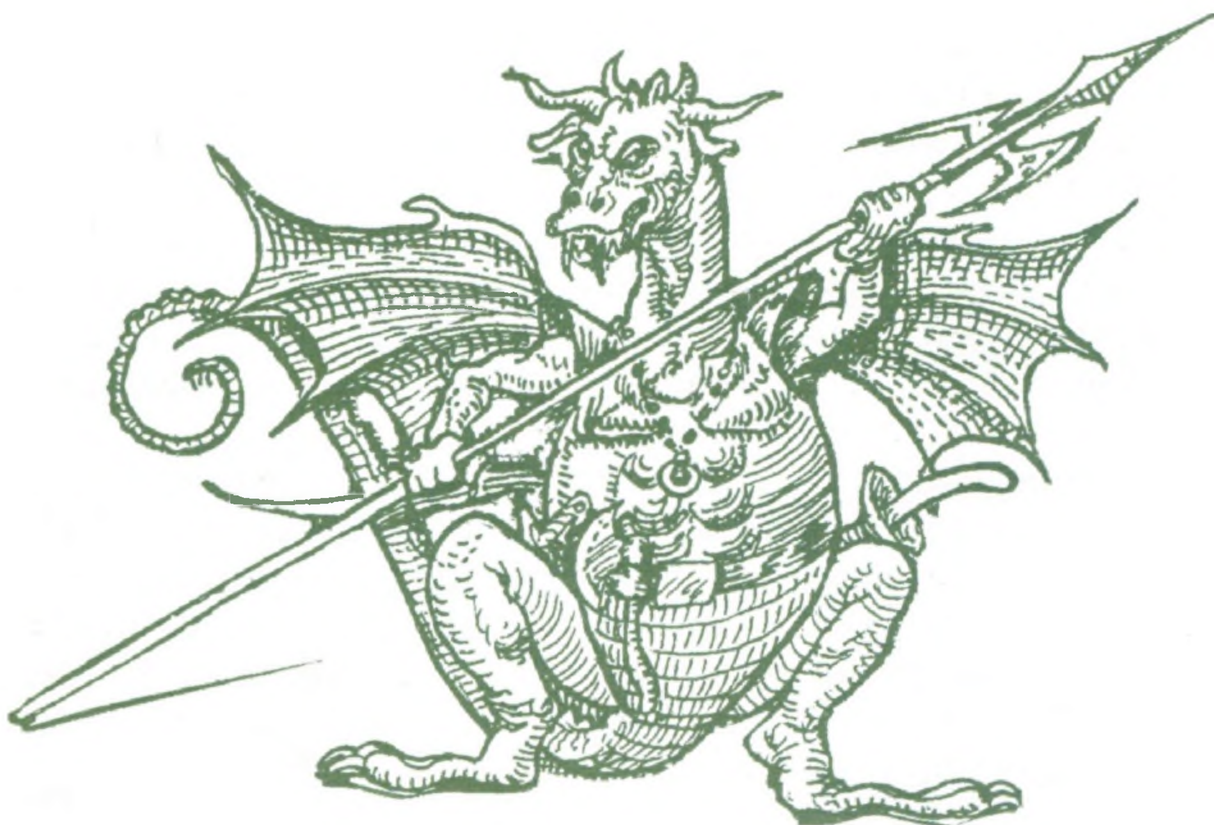
În acele momente de transfigurare, Ileana nu i se mai păru atât de oribilă Vasiliskăi. Chiar devenise aproape frumoasă, în ciuda pilozității blonde și a groteștilor ei ochi albaștri. Dar aproape că n-o mai asculta. Nu-și mai dorea acum nimic pe lume mai mult decât să vadă Suprafața despre care-i vorbise cosânzeana și despre care vorbeau vechile legende, pe care le crezuse mereu niște frumoase minciuni. Chiar de a doua zi își luă rămas-bun de la fata care porni în direcția opusă, spre altă ieșire, mai îndepărtată, ce ducea spre castelul ei părintesc. O porni, cu strigoaica pe umăr, pe un drum care urca șerpuind printre tufe de licheni fosforescenți. Merseră multe zile și nopți, până văzură în depărtare sclipiri de pirită. La capătul drumului se deschidea o peșteră rotundă unde, în jurul grămezilor de minereu strălucitor, ședeau vreo douăzeci de zmei și zmeoaice, mai ales zmei cu colți, dar și din alte rase, toți puahi cu lungi țurțuri crescuți în bărbii, împungând către boltă. Meer însuși o întâmpină și, după o lungă discuție în care nu mai încăpu îndoială asupra talentului și cunoștințelor tinerei Vasiliska, toți o primiră cu drag în mijlocul lor. Îi cunoscu astfel pe Zurr, pe Hildegarda, pe Bombas și pe .... (zmeu care făcuse jurământul tăcerii și care-și făcuse din tăcere un nume). Le ascultă cântecele și hrankahrankas-urile răutăcioase, le împărtăși gusturile și valorile. După câteva săptămâni scurtele ei poeme începură să circule printre puahi, primite cu admirație sau invidie. I se păru ciudată o tentativă de vrăjire din partea lui Bombas, al cărui organ cristalomandibular i se păruse de la-nceput extrem de caraghios. Nu dădu mare atenție acestui fapt, căci era prea fericită să se afle între ființe asemănătoare, pentru prima dată în viața ei.

Într-o noapte, parcă la un semn nevăzut, poeții se ridicară și, într-un șir lung și tăcut, se-ndreptară către Ieșire. Abia acum observă Vasiliska uriașul bolovan proptit în peretele de la răsărit, atât de aproape de ei. Înconjurară stânca, rostiră o incantație

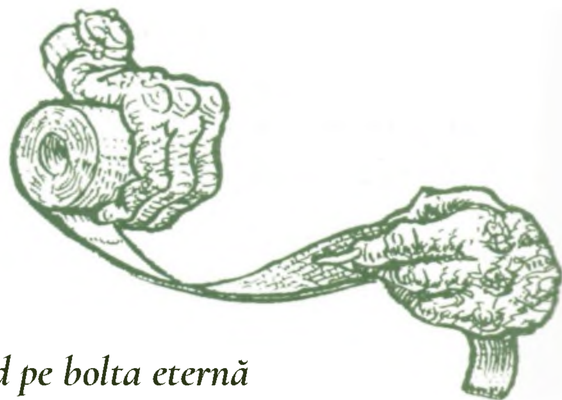
și, cu pari necojiți, deschiseră fereastra spre lume.

Și fereastra era plină de stele. Ieșiră pe un prag stâncos, poate la o uriașă înălțime, căci erau din toate părțile înconjurați de stele. Aerul era gros și dulce, noaptea era adâncă și parfumată. Vasiliska, înnebunită de frumusețe, își înălță și ea, cu toți ceilalți, bărbia spre adevărata boltă infinită. De ce trăise toată viața în neștiință? De ce anii vieții ei se perindaseră sub pământ? Cu fața luminată de stele, cu toți nervii primind damful rece stelar, copila începu să cânte.

Iar a doua zi, o dată cu revărsatul dumnezeieștilor zori, Vasiliska văzu, pentru prima dată în viață, ceea ce căutase întotdeauna, ceea ce noi toți, zmei și oameni, căutăm și vom căuta întotdeauna: limpedea, gingașa, transparenta și nesfârșita Lumină.

POVESTEA SPIONULUI BOMBAS

... voi țurțuri măreți scânteind pe bolta eternă
și voi mări de mercur oglindind ale zmeilor plaiuri,
ascultați cântul meu, vechi ca lumea, cântarea
despre cumplitul Klonkan, viforul mioritic
ce în curbura Carpaților cândva locuit-a.
Cine-a putut să-i stea vreodată-mpotrivă
fără să-i zboare măselele măreț buzdugan?
Cine-n bârlog burdușit de prințese intrat-a
și-a mai ieșit cu viață în el, să privească amurgul?
Klonkan spintecă draci de voinici cum își taie friptura,
Îi pârjolește la flacăra nărilor sale!
Făt-Frumos ajunge jumări la el în tigaie,
În tigaia de-aramă ce cântărește trei tone...

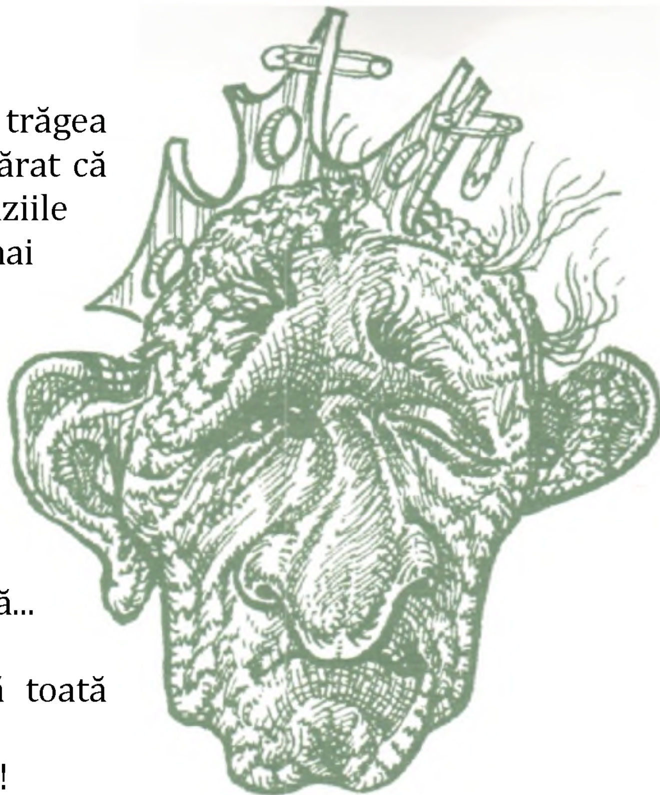
— „Burdușit de prințese...”, repetă visător Bombas, savurând îndrăzneața imagine. Îți și venea în minte o încăpere plină, ca o cutie de sardele, cu vrafuri de prințese până la tavan. Dar ce să zici de monstrul care „ajunge jumări”? Ți se zbârlesc solzii pe brațe. Cum să nu-ți trezească astfel de versuri un fior eroic? Bombas i-ar fi făcut și el jumări, caltaboși, trandafiri, patricieni, ghiudem și mititei pe toți ticăloșii lumii. Pe când recita vechea vissă, singur în locul în care și împăratul merge fără însoțitor, Bombas umflă pieptul și pârjoli cu-o suflare întregul stoc de hârtie igienică.

Din păcate, trebui să se-ntoarcă repede la realitate, căci îl chema datoria. Luă de lângă el, privindu-l cu ură, țurțurele de carton cu floricică de cârpă în vârf și și-l lipi la loc pe bărbie. Chinul vieții lui. Se întrebase de multe ori cum puteau puahii să fie atât de orbi. Reușise să pătrundă printre ei caraghios de ușor. Când îl chemase marele Boss la el ca să-i dea misiunea, crezuse că n-o să reușească niciodată.

— Unde e idiotul ăla care târăște buzduganul pe coridor? întrebase stăpânul.

— Vreți să spuneți, ofițerul de siguranță, mărite? întrebă un slujitor.

— Vreau să spun: idiotul ăla care târăște buzduganul pe coridor, de mă trezește cu huruitul lui în fiecare dimineață.

— Acela e Bombas, spionul, alteță.

— Să mi-l aduceți imediat.

Bombas, care, din deformație profesională, trăgea și acum cu urechea, se simți nedreptățit. E adevărat că târa buzduganul, dar nu era vina lui: de la magaziile împărătești i se dăduse unul cu trei numere mai mare.

— Aici sunt, slăvite Krrrrn!

— Pleci în misiune imediat. Avem informații că un anume grup de nenorociți din ăia cu țepi pe bărbie cutează să... Ia zi, ia zi, vornice, ce-a scris coategoale ăla de Meer despre augusta mea persoană?

— Să avem iertare, a zis că dumneavoastră... Da' nu-i adevărat!

— Nu-i adevărat, mărite, repetă indignată toată curtea.

— Adevărat, neadevărat, repetă vorbele alea!

— Păi, n-a zis mare lucru, doar că slăvita voastră persoană

la toaletă, ore-n șir
se vrăjește în delir...

— Absurd, zise boss-ul. Nici pomeneală. Dar nu despre asta e vorba. Ascultă bine ce-ți spun, Bombas: se zice că acești nefericiți de *poeți...*

— Puah! făcu întreaga curte scuipând cu dispreț.

— Ies noaptea și boscorodesc ceva sub stele, de încep tot felul de ploi căzătoare și ni se stârpesc toate vacile din împărăție. Îți dai tu seama? Du-te, strecoară-te printre ei și află dacă e adevărat.

— Dar, slăvite, ce știu eu de poeziile lor? Or să-și dea seama imediat că...

— Prostii! Uite, poetul nostru laureat – că doar suntem și noi împărăție în toată regula, și încă de zmei nobili, mioritici, născuți poeți (în afară de câteva lighioane de puahi, că nu există codru fără uscături) – o să te-nvețe câteva trucuri.

— Și cu mirosul stelelor?

— Ei, zici și tu că una miroase a... cașcaval, alta a mort, alta nu miroase-a bine, dai și tu din clanță, că doar nu ești băiat prost. Ești de-al nostru, mă, ca bradul! Ce mai stai? Nu te-ai întors cu prima băgare de seamă?

Urmase o cumplită perioadă de instrucție. Bietul Bombas trebui să-nvețe pe dinafară două sute de zurbe, trei mii de visse și aproape o sută de mii de proverbe și zicători de-ale Animicștiutorului. Îl trezeau și noaptea ca să-l întrebe anul nașterii poetului național, Hilozois, și mânca matrace peste urechi dacă nu știa regulile versificației. Apoi, patru zmei ai zmeelor, sclavii împărăției, îl luaseră pe sus și-l parașutaseră drept în mijlocul taberei lui Meer.

După trei luni petrecute acolo, Bombas crezu că înnebunește. După încă trei luni înnebuni de-a binelea. Vechile epopei începură să-i placă. Scrierile lirice îl muiau până la lacrimi. Nimeni nu aprecia ca el o imagine, un epitet, o întorsătură măiastră de condei. Până și băgările de seamă începu să le facă în versuri, de se cruceau superiorii lui:

Prea mărite împărat,
multe s-au mai întâmplat
între doi și cinspe marte,
deci, citește mai departe:
însuși Meer, fire haină
a-nceput să-ți bage vină
că trecând măreț prin târg
te scobești în nări cu sârg.
Iară .... , pe foi veline,
a mai scris că nu e bine,
că prințesele slăbesc
în haremu-mpărătesc
fiindcă te zgârcești la pâine.
Urogall a zis că mâine
o să fie și mai rău,
că ești mare nătărău,
că în loc de furculiță
te ajuți doar de gheriță...

și așa mai departe, din ce în ce mai dezlânate și mai fără chef. Curând, Bombas uită de ce se află în Killt-ul lui Meer, uită că organul lui cristalomandibular e doar un țurțure de carton și se crezu poet, poet în toată puterea cuvântului. Se apucă și ticlui ode, epistole, satire, epitalamuri și fabule care, spre disperarea lui, nu avură nici un succes, de bună seamă din pricina invidiei confraților. Atunci începu să disprețuiască aventurile de vorbe și hârtie și-și dori destinul măreț al eroilor trecutului, al celor pe care-i zărea, mumificați, în vârful obeliscurilor și care-i zâmbeau strâmb din fresce. Stând pe tron la baie și recitind din saga lui Klonkan, în dimineața în care începe povestea noastră, Bombas auzi deodată un glas din adâncul sufletului:

— Viteazule, nu mai lâncezi! N-auzi chemarea depărtărilor? Nu te-nfioară presimțirea aventurii? Doar să târăști buzduganul și să faci pe iscoada ești bun? Sus inimile și la drum! Urmează-ți soarta chiar cu prețul vieții!

Ușa privatei zbură în țăndări și, de unde intrase acolo un amărât cu barbă de carton, ieși un erou legendar cu privire de acvilă, pârjolind totul în cale. Nici nu-și luă rămas-bun de la cei din killt. Dezgropă fiorosul buzdugan cu trei peceți din locul tainic unde-l pusese și-l sui pe umăr. Greutatea lui îl cocârjă. Dădu bolovanul la o parte și ieși la lumină.

Soarele plutea în slava cerului. Lanuri întinse de grâu se coceau în arșiță cât vedeai cu ochii. Orbit de lumină, zmeul o luă la vale, îndreptându-se către împărăție. Trecură cinci ceasuri și aceleași lanuri presărate cu maci, pline de lăcuste și ciocârlii se-ntindeau până la orizont. O geană de pădure se ivi spre miazănoapte. Șchiopătând, căci îi intrase o pietricică-n opincă, zmeul ajunse într-un târziu la poala codrului. O mare scobitură-n pământ, acoperită cu crengi de fag, îl vesti că a dat de locuința unui zmeu sur de văgăună. „O, nu!”, gemu Bombas și vru s-o șteargă cât mai repede, dar deodată-i fugi pământul de sub picioare și nimeri, prăbușit prin tavan, tocmai în sufrageria unde, față-n față la o măsuță, soțul și soția, cu chipuri arătând o nețărmurită și reciprocă ură, jucau tabinet.

Tarantulele de pe umerii celor doi încercau să tragă cu ochiul în cărțile adversarului. Își îndreptară însă repede privirile către noul venit.

— Un zmeu mioritic, un zmeu mioritic, șuieră femeia, ascunzându-se după soțul ei.

— Văd și eu ce e, muiere, că doar are cămeșă cusută cu arnici și cioareci, răspunse cu dispreț bărbatul și sări la bătaie ca ars.

Se luptară zi de vară până-n seară. Până ce Bombas ridică buzduganul deasupra capului, cei doi zmei de văgăună avură timp să-l lege de sus până jos cu funii groase ca mâna. Apoi însă zmeul prăbuși peste ei enormul instrument, de-i băgă în pământ până la gât. Aici ajunseră într-un impas, căci zmeul singur nu se putea dezlega, iar cei doi văgăuniști nu puteau ieși singuri din țărână. Făcură deci un târg: apucându-i ușurel de gulere cu colții, zmeul îi trase afară, iar familia reunită îl dezlegă și apoi, deja buni prieteni, se așezară împreună să servească cina. Fu adus, pe o barocă tăviță de inox, un zmeu al zmeelor grăsuț, prosper, rumen în obraji, cu o mandragoră în gură și cu mult busuioc presărat pe spinare. Împrejurul lui sticleau feliuțe de lămâie. Cei trei își legară la gât șervetele și apucară furculițele. Se ivi de sub masă și unicul fiu al zmeilor suri de văgăună, Astor, care, ignorând încă bunele maniere, se repezi la tăviță, încercând să-i smulgă zmeului zmeelor o ureche.

— Stați, stați, preavitejilor! Făceți-vă pomană! Cu ce vă alegeți dacă mă mâncați? Lăsați-mă să merg acasă, să vi-i aduc și pe mama, și pe tata...

— Lasă-te de iordane de-astea, că am fumat noi ca tine destui, îi răspunse fără chef zmeul mioritic ridicând furculița, pe care o ținea ca pe un pumnal.

— Numai dacă... Zmeul de văgăună avu o sclipire avidă în ochii tarantulelor.

— Dacă știi vreo poveste, adăugă repede zmeoaica, lingându-se pe buze. Că ăsta micu' al meu le-a uitat de pe-acuma pe toate.

— Da, o poveste eroică, mai zise și Bombas, o poveste despre Klonkan dacă știi, ești salvat!

— Parol? făcu zmeul zmeelor neîncrezător.

— Pe onoarea noastră!

— Aflați atunci, preaslăviți zmei, rosti cu vioiciune zmeul zmeelor, ridicându-se-n capul oaselor și ștergându-se la ochi de maioneză, aflați că pe vremuri, demult, trăia în Munții Apuseni o cinstită și modestă familie de zmei mioritici, compusă dintr-o zmeoaică bătrână, cei trei fii și cele trei nurori ale ei. Ei locuiau fericiţi în nişte case mari, ce se vedeau de departe, înconjurate de un simplu codru de aramă. Nu avuseseră bani și pentru cei de argint și de aur. Primii doi zmei erau puternici ca stâncile, al treilea însă, Klonkan, era numai piele și os. Primii doi aveau buzdugane în întregime de bronz, cu țepi lungi cât brațul. Klonkan avea un buzdugan numai din pernuță. O pernă cu mâner. Toți râdeau de el: ce-o să faci tu, nefericitule, la război cu asemenea buzdugan de puf? Dar Klonkan zâmbea și el în sinea lui. Căci cei doi frați în zadar au încercat, pe rând sau împreună, s-o ucidă pe bătrână cu buzduganele lor. O izbeau în numele tatălui pe când dormea, iar ea, dimineața, cică: „Am visat că mi-a trecut un șoarece peste frunte.” Pe când, cu perna lui, minunatul Klonkan nu numai că o sufocă pe bătrână, dar îi rezolvă și pe ceilalți în cel mai

scurt timp, rămânând singur stăpân pe averea părintească.

— Brava, Klonkan! se trezi Bombas, entuziasmat.

— Aferim voinic! exclamară și zmeii de văgăună.

— Stați să vedeți. Rămas singur stăpân pe moșia zmeilor, în inimile viteazului se trezi dorința legitimă de a-și lua o adevărată soție. Prima nu fusese bună de nimic. „O cosânzeană, o cosânzeană de-aș avea...”, murmura tot timpul zmeul cel mioritic, exersându-și vraja cea mai seducătoare, cea care făcea să apară o rochie de la Coco Chanel. Numeroase exerciții fizice îl făcură curând să arate încă mai voinic decât răposații săi frați. Horind și doinind, plecă într-o dimineață de vară să-și caute norocul. Ajunse într-o poiană. Întâlni acolo un balaur pe nume Yokan, care i se alătură. Dădură și peste Statu Palmă Barbă Cot, cu barba prinsă în despicătura unui copac. Îl luară cu totul, căci aveau nevoie de lemne de foc. Împreună merseră ce merseră, până ajunseră la curțile Împăratului Roșu. Blestematul, nu vru să dea fata de bunăvoie. Niciodată prăpădiții nu înțeleg onoarea ce li se face. Așa că îl spânzurară într-un cui de turul pantalonilor și-o răpiră pe Ileana.

— Hă, hă, hă! izbucniră zmeii, dând cu cănile de bere în masă.

— Stați să vă spui. Și-o duseră pe cosânzeană la curțile lui Klonkan, unde fata se îndrăgosti nebunește de el. Îi lustruia colții cu piele de căprioară, se bronza toată ziua la răsuflarea lui de foc... Yokan făcea giumbușlucuri, Statu Palmă îi dădea roată pe jumătatea sa de iepure șchiop... Trăiau cu toții fericiți, până ce un ticălos de voinic, fără să fie provocat, tăbărî mișelește în fața castelului și una-două, să le ia fata, că cică o sechestraseră.

— O ce? întrebă Bombas, avid de detalii.

— O... răpiseră, na! Și-atunci, dând brusc deoparte porțile cetății, se ivi în prag, măreț ca Dragg-Onn, puternic ca munții, strălucitor ca aurul, bogat ca Pluto, chinuit ca Nessus – înfricoșătorul Klonkan, spaima amărâților, ciuma voinicilor, moartea pasiunilor, mozaicul tutunului, tăciunele porumbului, filoxera viței-de-vie! La soare te puteai uita, dar la lună, ba! Se-ndreptă țanțoș către voinic, care-o băgase pe mânecă.

— Ce? întrebă zmeoaica sură.

— Spada, ca să n-o vadă Klonkan. Se bătură-n spade. Spadele s-au frânt.

Se zdreliră-n buzdugane. Cum și al voinicului era tot de puf, totul părea o bătaie cu perne într-un dormitor de tabără. Atunci Klonkan l-a apucat pe monstru de plete, l-a ridicat pân-la cer și l-a vârât în pământ până-n Australia. Voinicul a ieșit de acolo, s-a îmbarcat pe-un vapor și a revenit la luptă. L-a apucat pe Klonkan de coadă, zburându-i câțiva solzi, și l-a rotit atât de rapid, că i s-au separat pe straturi oasele, carnea și sângele, ca la centrifugă. Zmeul și-a revenit însă și l-a apucat pe voinic de datorie (îi împrumutase odată patru cosânzene), la care acesta a fugit mâncând pământul. Klonkan a aruncat după el cu un pietroi, de l-a făcut mici-fărâmici. Așa era mărețul Klonkan. Și-am încălecat pe-o gheonoaie și v-am spus o mare și gogonată trăsnaie!

— Bravo! strigară toți zmeii fericiți, după care îl tranșară frumos pe zmeul zmeelor, îl stropiră cu lămâie și-l mâncară cu voie-bună, până ce pe tavă rămaseră doar oasele. Mulțumiți, împăcați cu lumea, cei trei se priveau acum ca niște vechi prieteni.

— Fraților, veniți mai aproape, să vă spun o mare taină, rosti Bombas cu o lucire stranie în ochi.

... pe-o barocă tăviță de inox un zmeu al zmeelor grăsuț... *...prosper, rumen în obraji, cu o mandragoră în gură...*

Zmeii de văgăună se apropiară până ce labele negre și păroase ale păianjenilor se atinseră. Până și Astor vârâse urechile lui mari în botul zmeului mioritic.

— Aflați, fraților, că eu... eu sunt...

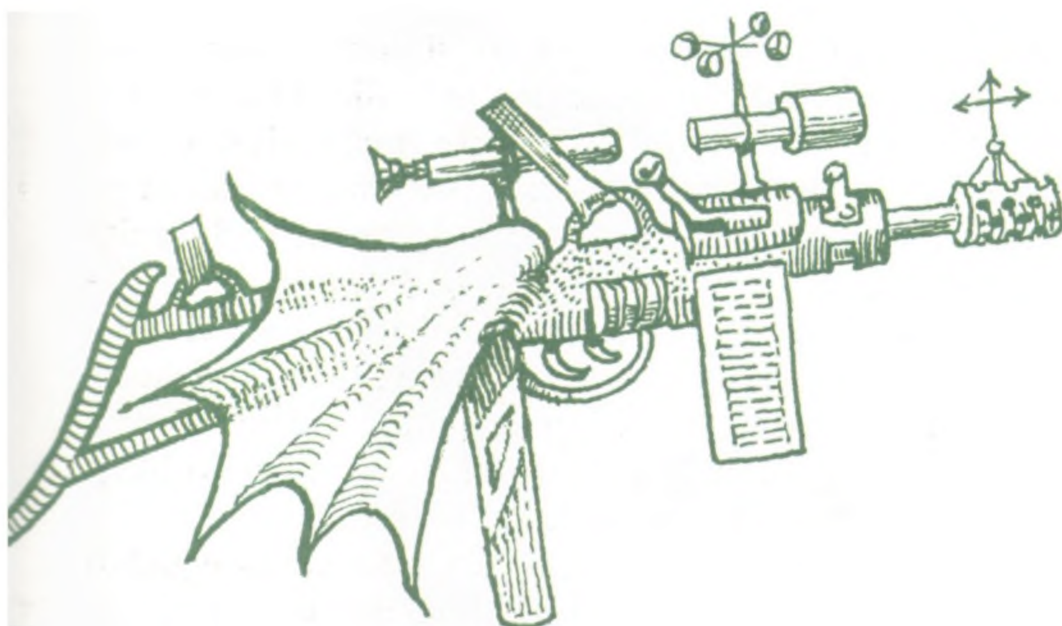
— Cine? întrebară într-un glas cei trei, cuprinși de sumbre presimțiri.

— Eu sunt însuși Klonkan!

Cum n-aveau motive să nu-l creadă, zmeii hotărâră să-l urmeze în aventurile lui eroice. Doar Astor avea să rămână acasă, ca să păzească bordeiul.

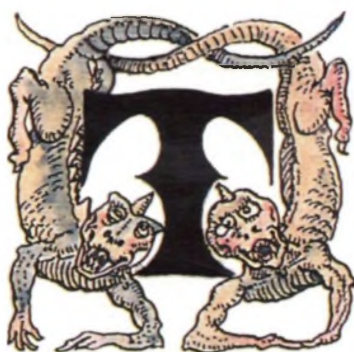
A doua zi se-ndreptară cu toții spre împărăția lui Galben-Împărat. Ajunși în fața porților, măreţul Bombas-Klonkan umflă pieptul și răcni pârjolind iarba în fața lui: „Vreau o domniță! Dar să aibă sub douăzeci de primăveri!”

Nici o domniță nu se arătă. Ieși în schimb un Făt-Frumos care-i făcu varză pe toți trei.

POVESTEA LUI ASTOR, PUIUL ZMEULUI DE VĂGĂUNĂ

Trecu o zi, trecură două, trecură nouă și părinții micului Astor nu se mai întoarseră. Fără să-și facă prea multe griji – căci, oricum, mămuca și tătuțu îl băteau de-l zvântau de câte ori se plictiseau prea tare –, puiul ieșea în fiecare dimineață cu grebla pe spinare și peria crângurile și pajiștile. De fiecare dată rămâneau prinse în dinții de fier cele mai delicioase insecte. Cum nu-i slăbise încă vederea (asta se-ntâmpla abia la adolescență), Astor se bucura de tot ce era-n preajmă. Se cățăra pe câte-o creangă și stătea atârnat cu capul în jos, țopăia-ntr-un picior pe cărare, decapita ciulinii cu lovituri ale unui închipuit Toroy-Pan, alerga până la lacul din preajmă și se scălda în el zvârlind stropi mari în toate părțile. Într-o bună zi, întorcându-se-n văgăuna maternă, Astor găsi castelul de nisip pe care-l clădise cu o seară-n urmă călcat de picioare dușmănoase. Din bezna bordeiului pândeau ochi de tarantule străine. Cineva îi ocupase căsuța părintească. Obidit, puiul porni la drum ducând cu el numai grebla și trei cămășuțe de sârmă ghimpată pe care tocmai le dusese la râu să le spele.

Întâlni pe drum zmei de toate felurile, mai buni sau mai răi. Cum Astor era tare jucăuș și, mai ales, cum știa să-i scarpine cu grebla tocmai pe unde-i mânca mai tare, zmeii se purtară frumos cu el. Un zmeu al zmeilor, cărunt și hâtru, îl primi în mina lui de musaca de vinete, săpată adânc sub pământ, și-i arătă cum se folosește tirbușonul. Puiul dădu și el un cep în stâncă, scoțând limba de-un cot, și se pomeni acoperit de musaca din cap până-n picioare. Zâmbind îngăduitor, zmeul bătrân îl linse bine, dându-i în același timp sfaturi demne de ținut minte:

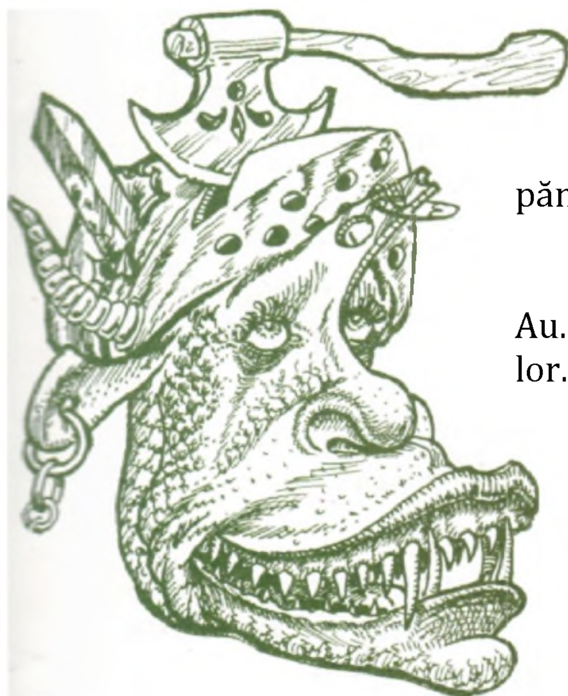
— Află, fiule, că multe și rele lighioane trăiesc pe lumea asta. Se vede treaba că așa le-a așezat ♪♣☺♂◀◆♬♥♥♥♥♥☼♀▶ pentru păcatele noastre. Că doar nu zice de pomană ce zice Animicștiutorul, în marea lui înțelepciune:

Mai neplăcute decât lucrurile bune
Sunt întotdeauna cele rele!

Am văzut la viața mea hidre cu douăsprezece capete, ce pot mătura trei zmei doar cu o lovitură de coadă. Am văzut scorpioni cât muntele și gheonoaie cât casele. M-am bătut eu însumi cu... hm!... cu optzeci și patru de zmei cu colți deodată și i-am făcut harcea-parcea pe toți! Am făcut din colții lor ditamai castelul.

— Și unde e castelu-ăsta de colți, nene zmeule? întrebă somnoros Aston

— Ăăă... a plouat pe el și s-a dizolvat... dinții lor nu prea țin la ploaie... Dar ce vroiam să zic... Fiule! Ia aminte: dintre toate lighioanele: viermi veninoși, flori carnivore, caracatițe cu harpon, viespi cu acul cât lăncile, păianjeni cu plase între doi munți – nici una nu-i mai rea decât prăpădiții de suprafață (oamenii, cum își spun ei). Să nu cumva să cazi în mâna lor că e jale: în gheară de fiară și-n gură de tun mai dulce-i pieirea! Dacă vezi vreunul, să fugi mâncând pământul!

— Și cum arată perpeliții ăștia?

— Prăpădiții. Sunt urâți, mă! Brrrr! Îi visezi noaptea. Au... așa... ai văzut peștii curățați de solzi? Ei, așa e pielea lor. Și sunt netezi peste tot, ca niște viermișori. Da' mușcă rău, mă nepoate, ia uite-aici.

Și zmeul își deșurubă platoșa într-o parte ca să-i arate puștiului o gaură cât ai băga pumnul.

— Asta-i opera unui Făt-Frumos.

Zmeul rămase o vreme pe gânduri și apoi continuă visător:

— Numai că, bată-le să le bată, muierile lor, domnițele, mă, cu sângele albastru, sunt frumoase, nepoate! Și noi, de, zmei suntem... avem și noi nevoie... Dar asta nu trebuie să știe un mucos ca tine.

Astor îl ajută să ducă în magazie marea căldare de aramă plină cu musaca. Acolo așteptau niște ființe atât de curioase, că micul zmeu holbă ochii cât cepele: cele două arătări în veșminte albe și cu un soi de coif alb pe cap aveau pielea ca a peștelui curățat de solzi și erau netezi peste tot și aveau... vai, erau *prăpădiți*! prăpădiți de suprafață! Astor se apucă strâns de piciorul zmeului și începu să urle cât îl țineau bojocii. La rândul lor, amărâții scăpară din mâini lada de răchită în care se zbătea cineva, se făcură și mai palizi decât erau și, cățărându-se unul pe altul, încercară cu disperare să iasă din magazie.

— Stați, mă! Stai, mă, nepoțele, că-mi rupi piciorul! Ce, ai înnebunit? Ăștia sunt blânzi, mă, nu mușcă. Sunt bucătarii lui Vânăt-Împărat. Iar ăsta e un pui, mă bucătarilor, rușine să vă fie că vă speriați de un prunc cu caș la gură! Bine zice Animicștiutorul, mă:

Lucrurile care par înspăimântătoare
De multe ori sunt chiar așa.

Bucătarii se potoliră și ei, dar nu se apropiau de micuț în ruptul capului.

— Ce să facem și noi, ia, acolo, puțintică contrabandă. Da' șefii noștri închid și ei ochii. Prăpădiților le trebuie musacaua noastră, nouă ne trebuie... ne trebuie și nouă ceva de la ei...

— Ce, nene? întrebă Astor, nescăpându-i din ochi pe cei doi monștri.

— Ei, ceva cu halva care nu-i de mutra ta. Ia mai cară-te la joacă.

Pe când ieșea din magazie, Astor mai apucă să-l audă pe zmeu bodogănind:

— Vai de zilișoarele noastre... am ajuns să colaborăm cu dușmanul... Da'altfel, de unde muieri? Că doar nu zicea degeaba Animicștiutorul, în înțelepciunea lui:

Dacă dragoste nu e,
Nimic nu e...

Astor urcă la suprafață și o luă în jos pe cărare, molfăind o mandragoră care țipa ca din gură de șarpe. „Ei, taci, proasto, ce, dacă țipi nu te mănânc?", își zise-n sine, și-i vârî suzeta în gură. Nimeri într-o livadă cu mere ce se coceau sub soarele strălucitor. Fiecare măr strălucea și el ca și soarele. Puiul își înfipse colții într-un fruct și se pomeni, uimit, că-i sar în toate părțile în țărână, căci merele erau de aur. Degeaba îi adună de pe jos și încercă, urlând de durere, să și-i pună la loc. Ținându-se de fălci, mârâind și scâncind, umblă prin livada nesfârșită până ce dădu de un prăpădit care moțăia sub un măr. Își pusese o țepușă la ceafă și una sub bărbie, ca să poată sta treaz. Degeaba: cea de sub bărbie îi sfredelise gușa, apoi limba și ieșise de-o palmă prin buza de sus, iar voinicul continua să sforăie haiducește.

— Hei, nene, îl scutură Astor. Nene, scoală-te!

Prăpăditul sări în sus de trei coți, își smulse furios țepușa din falcă și se răsti la zmeușor:

— Sine mama naibii esti tu? Tu esti hosu! De se furi mere, netrebnicule?

Și-l înșfacă de urechi, scuturându-l până ce Astor începu iar să urle.

— Io n-am furat, nene, io nu știu nimic...

— Da, tu esti mic, nu stii nimic, tata-n pod beleste oaia, nu? Ia arată se-ai în sân. Dar voinicul se dezmetici și văzu că n-are-n față decât un pui de zmeu speriat.

— Măi... pusică, stii tu sine sunt eu? Eu sunt Prâslea sel Voinic si merele de aur, mă. Ai auzi tu de mine?

— Nu, nene, eu caut doar un, hâîâîâîâîâîâî, dentist. Nu știi un dentist pe aici? Că mi-am spart dinții în mere. Huuuuuuuu! Huhuuuuuuuuuu!

Prâslea-l privi cu milă.

— Te cred, mă nepoate, că si eu... cu blestematele astea de măsele... Se mai turavura, aide la-mpărat si cum o zise el, asa om fase.

Prâslea (ce-și spunea în taină Presley, părându-i-se că sună mai nobil) culese câteva mere, le puse pe o tipsie de aur și, triumfător, se-ndreptă spre palat cu zmeușorul țopăind după el. Împăratul nu mai putu de fericire. Era pentru prima dată când avea parte de merele cele minunate. Luară cu toții câte unul: împăratul, împărăteasa, cele trei prințese și șambelanul în ciorapi de mătase. O cascadă de dinți și dințișori zburară în toate părțile, țopăind pe dalele de marmură ale pardoselii. Un cor de urlete și gemete se dezlănțui. Ghemuit într-un colț, urla și Astor, mai tare decât ei toți. Îngrozit, Prâslea o luă la fugă pe culoarele castelului, citind inscripțiile de pe sute de uși, dar pe nici una nu scria „Cabinet stomatologic". Ieși din castel și străbătu în goana cailor toată împărăția. Nici un dentist nicăieri: pentru că aveau din belșug pastă de dinți (extrasă din zăcăminte de zmei și vândută prin contrabandă),

...Astor, ce nimerise într-o albie cu clăbuc... se zbătea să iasă...

nici un locuitor nu avea carii. Disperat; Prâslea merse la Mamma Caterpillar, o babă uitată de moarte, care știa câte-n lună și-n stele. O omeni cu un șip de rachiu și baba deschise clonțul:

— Maică, o iei mata pân pădurea de colo, mergi ce mergi, dai de o gaură în pământ, cobori acolo, faci de trei ori dreapta, de patru ori stânga și mergi, așa, cale de vreo patru luni. Dai de o baltă de argint-viu și dup-aia de o cetate mare. Acolo-i țara zmeilor cu colți. Ăia e dentiști dân tată-n fiu.

Nu trecu anul, că Prâslea se și întoarse cu un zmeu legat fedeleș, cărând în spinare un coșcogea scaun dentar, alb, cu pedale, pahar de plastic, bormașină și farfurie cu becuri deasupra. Micul convoi fu primit triumfal, cu urale și confetti. Tronul din sala imperială fu demontat și în locul lui fu instalat scaunul dentar. Se formă o lungă coadă, șerpuind pe culoare și prin grădinile castelului. Primul era împăratul însuși, urmau împărăteasa, cele trei fiice și șambelanul. Veneau apoi toți locuitorii împărăției, de la vlădică la opincă, pentru că toți fuseseră ispitiți de merele strălucitoare. Mânuind cu măiestrie leuca, zmeul cu colți lucră de dimineață până-n seară. După ce-l certă bine cu buzduganul pe sub fălci, îi plantă împăratului în gingii pietre nestemate după cum urmează: un sardonix, un opal, o agată, un crisolit și un onix în șirul de sus, și un topaz, un smarald, un ametist, un diamant și un jasp în cel de jos. Când își arătă prima dată, într-un zâmbet larg, noii dinți, multor curteni li se muiară genunchii, iar pe o cameristă borțoasă o apucară durerile facerii. Pentru prostime zmeul folosi pietricele de râu, frumos lustruite. Când tot poporul din împărăția lui Vânăt-Împărat avu frumoși dinți nou-nouți, împăratul, recunoscător, îl încărcă de daruri pe felcer: un fier de călcat cu cărbuni, o roată de bicicletă și doi metri de cablu coaxial, și-l trimise înapoi de unde venise. Opri în schimb scaunul dentar care, fiind foarte confortabil, deveni tronul oficial al împărăției.

Venise-ntre timp și rândul lui Astor, care stătuse cuminte la coadă în spatele șambelanului în ciorapi de mătase. Când s-a văzut cu noii colțișori din caiele de potcoavă, micul zmeu fu cât se poate de mulțumit. Și-i înfipse, ca să-i încerce, în spinarea unui motan cenușiu, care-o luă la fugă zbierând. Zmeușorul ieși din castel fluierând și țopăind într-un picior. Culese din întinsele grădini un buchet mare de miosotis și le ronțăi cu poftă. Prăpădiții ăștia nu erau chiar așa de răi, se gândi el. Până-atunci nu-l mușcase nici unul. Totuși, se ținea departe de satele pe care le zărea risipite ici-colo în fața lui, cu acoperișurile lor de paie, căci câinii îl miroseau de la distanță și-l lătrau ca turbații.

Când se lăsă amurgul, cu dâre sângerii la orizont, Astor rătăci drumul. O luă printr-un lan de floarea-soarelui, se-mpiedică de mușuroaie de cârtiță și se prăvăli în țărână de se făcu ca altă arătare. Începu să plângă de foame și de frică. Dar își aduse aminte de părinți și se îmbărbătă: mai rău fusese înainte... Așa că avu puterea să ajungă la marginea unui sat, lângă un gard pe care încercă să se cațere cu ghearele și cu colții. Îl încălecă și se trezi deodată bufnind greoi în partea cealaltă.

În curtea casei se aflau câteva șiruri de viță-de-vie cu struguri mari și copți, încălziți de soarele portocaliu al asfințitului. Două fetițe cu cozi lungi, împletite cu floricele de nu-mă-uita, băteau de perete o minge vărgată. Jucau Reginele și, din când în când, una înainta cu pași mici și se oprea brusc, ca o statuie vie, ținându-și parcă și respirația. Umbra ei neagră și lungă ca un ac de ceasornic se-ntindea atunci până la gard. Văzându-l pe Astor, ce nimerise într-o albie cu clăbuc și, cu lăbuțele-n sus, se zbătea să iasă, fetele fugiră țipând pe prispă iar mingea, sărind în arcuri tot mai mici, se opri în niște tufe de zmeură.

— O șopârlă! O șopârlă! strigau, ascunzându-se după stâlpii prispei. Și tocmai în acea seară tăicuțul plecase în sat ca să cumpere niște hamuri și, după obicei, mai întârzia pe la crâșmă. Cât despre mămuca, ea le apărea numai nopțile, luminându-le visul. Văzând că Astor izbutise în fine să iasă din albie și se-ndrepta ținându-se de fund către ele, cele două se refugiară în tindă și, cu ochișorii măriți de groază, traseră zăvorul. Privind pe ferestruica din bășică de porc, zăriră ciudata arătare – ce nu era mai înaltă decât ele – oprindu-se-n prag și arătând cu gheruța către gură.

— Ia uite-o, merge-n două labe, îi șopti la ureche cea cu părul ca spicul copt celeilalte, cu vițele castanii.

— Și ce ochi blânzi are! răspunse cealaltă.

Stătură așa, cu sufletul la gură, mai multe minute. Șopârla scotea niște sunete caraghioase, dar nu încerca să deschidă ușa.

— Îi ghiorăie mațele, trebuie să-i fie tare foame, își ziseră fetițele, întrebându-se apoi ce-or mânca oare șopârlele.

— Păi, gâze, șoricei, molii...

— Râme... Hai să-i dăm niște râme!

Toată ziua fetițele scoseseră râme din pământ, și le puseseră claie peste grămadă într-o strachină, sub niște iarbă ofilită. Traseră zăvorul cu grijă și strecurară pe prispă strachina în care râmele, roșii și inelate, mișunau în toate părțile, strângându-se și subțiindu-se. Astor luă farfuria în labe și se înfruptă pe săturate. Apoi se șterse la bot cu mâneca și spuse politicos:

— Săru'mâna pentru masă.

— Să trăiești, burtică grasă, îi răspunseră fetițele-n cor, după care li se muiară genunchii de frică:

— Vorbește! Vorbește! țipară, nemaiștiind unde să se ascundă. Dar zmeușorul deschise încetișor ușa și se așeză pe o laviță, ca un copil cuminte, făcându-și de lucru cu o lingură de lemn.

Văzând cât e de blând, fetițele s-au liniștit, l-au întrebat cum îl cheamă și ce jocuri știe și, până a venit tăicuțul, s-au jucat, pe rând, de-a matrakul, de-a patru tuute rebegite, de-a mijoarca și de-a cei trei prinți călare.

— Putem să-l ținem, tati? Te rugăm frumos! se pisiciră surorile pe lângă gospodar.

— Și dacă face murdărie în casă?

— Nu face, tati! Curățăm noi! Hai, tati, lasă-ne să-l creștem noi!

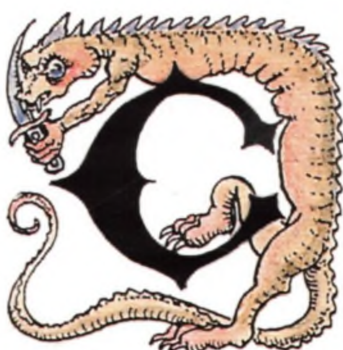
Atât îl bătură la cap pe bietul creștin, care-și iubea fetele ca pe lumina ochilor, că până la urmă acesta încuviință.

Așa și-a-nceput Astor viața în mijlocul oamenilor. Curând, toți l-au îndrăgit pe Gheorghiță, cum l-au botezat la biserică, ba încă veneau oameni din toate satele din preajmă să-l vadă. Harnic și destoinic, el a trăit în sat până când, bătrân și sătul de zile, a adormit somnul drepților. Până în ziua de azi oamenii vorbesc cu drag despre el.

POVESTEA DOFTORULUI CHUNG

e era la gura cătrănitului Chung – în traducere liberă Maimuța-care-privește- -cu-suspiciune-spre-ocean – pe când se-ntorcea spre casă nu îndrăznim să așternem pe hârtie, dar e lesne de închipuit. Răpit și adus cu forța de pe Tărâmul Celălalt, înșelat la plată de împărat după ce pusese dinți întregului popor, jefuit de scaunul său dentar, dăruit în batjocură cu trei hârburi cu care n-avea ce face, zmeul clănțănea fioros din colții săi multicolori și izbea cu picioarele în toți bolovanii din cale.

— Presley! Presley! Te fac arșice! răcnea el înăbușit, rășchirându-și în van ghearele. Acest nume devenise pentru el un coșmar și o batjocură. Ce prost fusese! Ce ușor se lăsase păcălit... Nemernicul acela bătuse la ușa pașnicului său cabinet, pe care scria

Dr. Chung

medic primar

Stomatologie:	luni 14-16
	miercuri 10-12
Schingiuiri:	joi 16 -18
	vineri 6-10
Execuții:	sâmbătă 8-16

DUMINICĂ ÎNCHIS

se așezase în scaun și ceruse:

— O execusie, vă rog. Dar fără spălat pe cap, că sunt pusin răcit.

Și nici măcar nu era într-o sâmbătă... Până ieșise să aducă butucul și securea, prăpăditul își și pregătise lațul. Și, o dată legat, ce era să mai facă bietul doftor? Du-te, nene, și scoate dinți la un popor întreg pe degeaba!

Ajuns aici cu amintirile, sângele îi năvăli din nou în cap zmeului, care se albăstri tot la față. Turbat de furie, apucă străvechiul fier de călcat și-l azvârli cât colo. Și, ce să vezi? Unde căzu fierul, se făcu un lac rotund, cu apa limpede și scânteietoare, având în mijloc o mândrețe de insulă. Pe insulă, printre palmieri, eucalipți, rododendroni, yucca, sequoia și codița-șoricelului, se ridica o măreață cetate în formă de fier de călcat de pe vremea bunicii. Dinspre ferestrele ei zimțate de la etaj se auzea un cor femeiesc suav, dulce și atrăgător. Șuvițe de păr auriu fluturând în vânt de la geamuri nu mai lăsau nici o îndoială că în cetatea aceea trăiau cosânzene! Chiar ele cântau, chiar ele-l chemau, lasciv și tânjitor, pe doftorul de pe celălalt mal. Zmeul dădu roată lacului în căutare de vreo barcă, dar nu găsi nimic. Trase atunci văzduh în piept și, din tot focul inimilor sale, suflă cascade de văpăi asupra valurilor, până ce acestea secară pe o porțiune destul de lată ca el să poată trece, țopăind (căci pe fund erau scoici ascuțite și cioburi de sticle de bere), cu apele oprite grămadă la stânga și la dreapta lui. Doi ani de zile își croi drum prin jungla luxuriantă de codița-șoricelului până ce, într-o după-amiază cu soare blând, ajunse la poarta cetății.

Cetatea frigea. Felcerul blestemă de câteva ori suflându-și în gheara vătămată, iar apoi înaintă cu grijă pe coridoare, atent să nu se mai atingă de pereți. De-o parte și de alta a coridoarelor se aflau încăperi numerotate, cu ușile deschise larg. Fiecare încăpere era de altă culoare, cu tapeturi înflorate pe pereți, dar cu aceeași carpetă (câteva nimfe grăsuțe, cu sânii sidefii, stând în tot felul de atitudini grațioase pe malul unei ape albastre ca peruzeaua) pe zidul din spate. În fiecare cameră erau câte zece călcătorese ce mânuiau vesele fiarele bătrânești, făcându-le să alunece peste plătcuțe și mânecuțe, fustițe și bluzițe, cearceafuri și fețe de pernă, ocolind nasturii cu grijă și menajând broderiile. Zmeul trase pe nări mireasma paradisiacă și înțelese că în fiare nu sfârâiau tăciuni aprinși, ci smirnă și tămâie, ca în cădelnițe. Nouă călcătorese blonde și una roșcată se aflau în fiecare odaie. Când zmeul vâra capul pe ușă, toate-i făceau prietenoase cu mâna, zâmbindu-i dulce, cu gropițe-n obraji.

— Probleme cu dantura pe-aici? întreba el, năucit și fără noimă, căci fiecare cosânzeană avea dințișorii ca perlele. Iar fetele râdeau, îl înconjurau și dansau în jurul lui, înfășurându-l în cearceafurile lor roze, parfumate și cu volănașe fantezi de-a lungul tivurilor. Nouă sute patruzeci de cosânzene numără felcerul după ce urcă, pe o scară în spirală, și la etajul întâi și doi ale cetății. Firește, cele nouăzeci și patru de roșcate erau inutilizabile, și de altfel erau cele mai rele călcătorese, lăsând pe capoțele și camisole semilune cafenii de arsură. De aceea, doftorul Chung le izgoni nemilos din cetate. Plânse, despletite, strângând la piept fierul de călcat, roșcatele se refugiară la o margine a insulei, făcându-și o colibă din bârne de codița-șoricelului.

Șapte ani petrecu felcerul nostru în brațele cu firișoare de păr auriu ale cosânzenelor. Răsfățat ca un prunc, înfășat în scutece florale, în satinuri și brocarturi împărătești, pudrat la încheieturi cu

talcul cel mai fin, el domni fericit peste labirintul de plete de aur în care, înmormântat, ar fi vrut să-și sfârșească zilele. Cântecele dulci, destrămate ca adierile, miresmele grele și uleioase, atingerea prelungilor degețele roze ca aurorele făcură ca sufletul zmeului cu colți să se cufunde într-un abis de somnoroasă voluptate.

Dar, vai! fericirea durează puțin, după neprețuita învățătură a Animicștiutorului, care scria cu condeiul său de aur:

Nenorocirea vine întotdeauna
Exact în clipa când te lovește.

Ducând o viață aspră, înfruntând zilnic balauri și gărgăuni uriași, roșcatele deveniră, cu trecerea anilor, adevărate amazoane, ce știau a mânui la fel de bine fussul și vatalla, arme nimicitoare, de vuia jungla de zgomotul lor. La sfârșitul celui de-al șaptelea an, cuprinse de beția răzbunării, ele năvăliră în pașnicul castel al plăcerilor. Talpa de fontă a fiarelor de călcat fu o pavăză mult prea slabă pentru bietele cosânzene, care căzură într-o robie cumplită. Dezbrăcate de veșmintele lor vaporoase, legate una de cozile celeilalte, fură îmbarcate în cinci corăbii și exportate, cu o ștampilă CTC între omoplați, în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Doftorul, pe armura și-ntre solzii căruia se prinseseră atâtea fire lungi și blonde, că arăta acum ca un pămătuf de bărbierit, abia reuși să scape cu viață, trecând înot pe malul celălalt. Scuturându-se de apă ca un câine, o porni din nou, agale, către casă.

— Of, Aachena, Abababarosa, Abogalibza, Absaloma, Aburita, Acccccca, Aciduzza, Acostata, Acuratezza, Acushacusha, Adrenalina, Adorrrmeeta, Afostodata, Agâgga, Ahâhha, Alkatela, Amarcorda, Ambizioza, Amfibraha, Amjurapahta, Ammora (cu alunița ta de pe șold), Amniotitrabuniculugontzyasda, Amurezata, Amuzzitta, Anala, Anagrama, Anapesta, Antebrața, Anulata, Anumita, Anunkkktata, Aoa, Aoolitta, Apendicita, Apraxiologista, Aroganta, Arroganta, Arrroganta, Arpaleta, Asta (și o uitasem pe sora ta geamănă Aia), Ațițica, Ațuțulica, Aurica, Auscultata, Avangarda, Avuabila, Axiona, Ayyaha, Ayubalanga, Azamcitita, Azamdormita, Azazazaza, Baaaaaaaaaaaaaa, Baaba, Baalbeka, Barbecua ....
....
....
....
....
.... Xulsolara, Yucca,

Yumida, Yuzufa, Zurlia, Zutamena, Zutta, Zuveika, Zuza, Zygomatica, Zâzzzania, precum și tu, neuitată Gabi! gemea zmeul la amintirea anilor de pe insulă, pe când străbătea munți și văi sub un cer de furtună. Niciodată ochii mei n-or să vă mai vadă, niciodată organul meu prințesoreceptor n-o să vă mai savureze feromonii...

Dar consoarta, fără să mai asculte, îl sugrumă cu cablul coaxial

De necaz, zmeul trânti roata de bicicletă, pe care-o cărase tot timpul în spate împreună cu cablul coaxial, de un picior de stâncă dezgolită. Unde izbi roata, se făcu o gaură rotundă în stâncă, mare cât să poată trece nestânjenit un zmeu de mărimea lui Chung. Leuca prinse să zvâcnească în pumnul zmeului, îndemnându-l spre noi aventuri. Ce noi prințese și cosânzene i se vor mai dărui? Peste ce palate cu arhitrave de fildeș va mai domni netulburat? Înaintând greoi prin culoarul săpat în stâncă, zmeul văzu cu uimire cum pereții zgrunțuroși, pe care curgea apa și de care se agățau stranii insecte oarbe, se fac din ce în ce mai străvezii, până ajunseră la culoarea și limpezimea safirului pur. În grosimea uriașei pietre prețioase care-l înconjura din toate părțile se vedeau prinse, ca gâzele în chihlimbar, ființe de basm și de vis, ce nu erau de pe această lume. Toate întindeau rugătoare brațele către zmeu, toate încercau parcă să șoptească un același cuvânt, cu buzele lor curcubeene. Tunelul se încâlcea tot mai mult, suia și cobora, până ce deodată se lărgi, dând într-o măreață sală subpământeană. Și aici pereții erau cu totul și cu totul de safir orbitor. În mijlocul sălii se afla o grămadă de cinci coți înălțime, alcătuită din toate odoarele pământului. Ce nu găseai acolo? Lanțuri de aur și de argint, înnodate și încâlcite de n-ar mai fi putut nimeni să le desfacă, pocale de jad străveziu, săpat cu măiestrie, cupe de aur încrustate cu opale, cruci presărate cu mărgăritare strâmbe, tiare episcopale cu ochi împrejur, de beriliu, taleri și icosari și guldeni și florini și pistoli și mahmudele din aur verzui, pumni de diamante, unele cât nuca, risipite pe podea, coroane regale, cârje papale, moaște ferecate în argint, inele cu pietre răsucite și brățări înfățișând crocodili. Lățit ca o broască pe grămada de scule prețioase zăcea un balaur obez, cu douăsprezece capete ce se holbau sălbatic la zmeul oprit în prag, orbit de-atâta scânteiere. Din botul unuia țâșni o limbă de cameleon, care-l prinse bine de mijloc pe zmeu și-l trase cu o putere grozavă către botul plin de pumnale. Felcerul crezu că i-a sunat ceasul. Nu mică-i fu mirarea când se trezi pus ușurel pe picioare în fața balaurului, înfundat pân-la genunchi în grămada de bijuterii. Cele douăsprezece capete îl priveau binevoitor. Al doilea din dreapta luă cuvântul:

— Salutare, coane. Uite care-i treaba, o să intru direct în subiect. Eu sunt... mă rog, *noi suntem* Balaurul din peștera de safir.

— Am bănuit eu ceva, întrerupse destul de obraznic Chung, care-și mai venise-n fire.

— Cică misiunea noastră e să păzim grămada asta de...

— Vorbește cuviincios, se amestecă un cap din extremitatea opusă. În definitiv, e o onorabilă grămadă de aur și giuvaeruri...

— ...cu un moț cât toate zilele! Urăsc, urăsc, urăsc toate farafastâcurile astea pentru bogătași, cucoane și popi! Proletari din toate țările, uniți-vă!

— Hai, lasă revuluția, zise împăciuitor alt cap. Așa e numărul doi, zavragiu nevoie mare, explică el, după care reluă pe alt ton. Cică soarta noastră e să păzim comoara. Păi o păzim, ce să facem, parcă putem să ieșim de-aici? Doar capetele ne-ar putea trece prin tunel, dar nicidecum burdufu-ăsta, hipopotamu-ăsta de care suntem legați cu toții... Numai tu, doctore, ai putea să ne-ajuți.

— Da, numai tu, doctore! Ajută-ne, doctore! se milogiră în cor toate celelalte capete. De o mie de ani te așteptăm! Vai! O mie de ani pierduți din viață!

— Ne-au mâncat tinerețea moșierii și fabricanții, gemu numărul doi.

— Bine, fraților, dar de unde știți că sunt doctor?

— Păi ești zmeu cu colți, și mai și miroși a amalgam dentar de la o poștă. Ia zi, numărul opt, care era planul nostru?

— Uite, ne gândeam noi dacă nu ai putea mata să ne separi, știi, ca pe frații siamezi, și în loc de balaur să ne faci doisprezece șerpi, ca să putem scăpa o dată din grota asta, să uităm de giuvaeruri...

— ...și unul de altul, completară ceilalți, nostalgici.

— Ce zici? Te învoiești?

Zmeul se uită lung la trupul mătăhălos al balaurului. Apoi, și mai lung, spre grămada de comori. Își compuse, ca la poker, o figură de nepătruns. Scoase o pilă de unghii și începu să-și ferchezuiască fără grabă o gheară.

— How much? catadicsi să zică, nepăsător, într-un târziu.

— A, oricât, ia orice, ia tot, săriră cu toții. Cât poți căra în spinare. Ba te mai ajutăm și noi!

Zmeul îi privi chiorâș;

— E puțin, stimabile. Uite ce e. Eu vă servesc doar așa, că-mi place de voi. Da' să fie clar cine e de-acuma șeful.

— Tu ești, conașule! strigă numărul șase, iar ceilalți încuviințară.

— Bun. Uite ce vreau eu de la voi. Mai întâi, toată comoara mi-o duceți pân-acasă.

— Ducem!

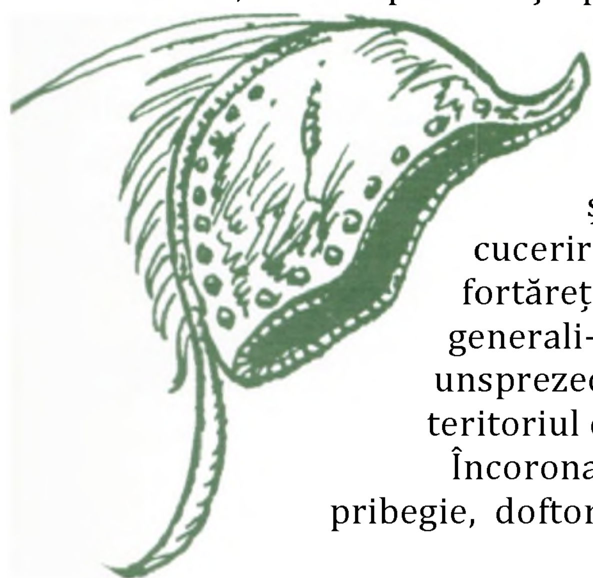
— După-aia, spuneți chiar acum o poveste.

— Știai tu *Zurba lui Zurbalan, zmăul din Quatr'a,* îi șopti patru lui unu. Unu începu, într-o tăcere solemnă. Zmeii, ca și balaurii, nu iubesc nimic mai mult decât vechile basme. Fremătară la noianul de aventuri povestite în nobil vers. Când numărul unu termină, se lăsă o tăcere mare. Parcă întregul munte de piatră scumpă rezona încă, neauzit. Tot doctorul Chung întrerupse clipa de meditație.

— Și trei: mă veți ajuta în planul meu de cucerire a lumii. Cu ajutorul vostru și al comorii din muntele de safir voi fi proclamat împărat al universului cu trei tuiuri.

— Trăiască măria sa, doftorul Chung! răcniră entuziasmate cele douăsprezece capete.

Atunci, felcerul se puse pe treabă. Narcotiză bine balaurii cu leuca și apoi se apucă să spintece marele trup la rădăcina gâturilor șerpești. Înfășură bine cu sfoară cele douăsprezece fâșii tăiate, dându-le forma unor rulouri de carne însolzată. Vindecă rănile cu tinctură de codița-șoricelului, adusă de pe insula călcătoreselor. Când se treziră, cei doisprezece șerpi începură să mișune prin toată peștera, beți de bucurie. Luară în gură câte giuvaeruri putură și ieșiră câte unul la suprafață. Ieși și zmeul, încărcat și el cu o grămadă de scule de preț. Opriră în prima mare cetate întâlnită pe drum și cumpărară o oaste de mercenari. Începură cucerirea ținuturilor din preajmă. Una câte una, fortărețele cădeau, asediate de puternicii și înțelepții generali-balaur, care din păcate rămăseseră numai unsprezece. Numărul doi răsculase masele populare în teritoriul cucerit și trebuise sacrificat.

Încoronat împărat al universului și sătul de atâția ani de pribegie, doftorul se gândea cu tot mai mult dor la micul lui

cabinet dentar și la soața pe care-o lăsase să-l aștepte credincioasă atâta timp. Încoifat și-mplătoșat. cu pieptul plin de decorații, însoțit de trompetiști și paji muiați în fir, zmeul descinse, emoționat, în ținutul natal.

Totul era acolo neschimbat: lichenii fosforescenți, bălțile de mercur, fermecătorii vulcani noroioși. Stalactitele din tavanul îndepărtat. Ostenit, eroul bătu la ușa cabinetului său. Deschise soața, și ea neschimbată de trecerea vremii.

— Unde-ai fost, nenorocitule, atâta vreme? Îl fulgeră ea cu privirile. Și ce e cu firele astea blonde pe tine, depravatule?

— Dragă, pot să-ți explic..., se bâlbâi zmeul, simțind cum îl năpădește o sudoare de moarte.

Dar consoarta, fără să mai asculte, îl sugrumă cu cablul coaxial.

ZURBA LUI ZURBALAN, ZMĂUL DIN QUATR'A

, Matrak, înstrună-mi lira, și sub bolta-nțurțurată
Am să-l cânt pe cel mai tare zmău care-a trăit vreodată,
Și-a cui glorie crescut-a zi de zi și an de an.
O, Matrak, dă-mi inspirare ca să-l cânt pe Zurbalan!
Și ofrandă-ți voi aduce zece mii de prăpădiți
Preparați în foi de dafin, la foc moale perpeliți,
Ardere de tot să-ți fie, și de un miros plăcut.
Dar de nu-mi dai iscusință, ești la rândul tău pierdut:
O să-ți ciopârțesc statuia, n-o să te cunoști tu singur,
O să fac din tine doniți, greble, ciubere și linguri,
O să uit a tale imnuri, capiștea ți-o voi prăvale,
Cocină de porci voi face din bisericile tale!
Preoții ce te slujiră am să-i tai fâșii cu lama,
Încât n-o să se mai știe care-i tata, care-i mama.
Fii atent că nu știu multe, să nu zici că nu ți-am spus!
Hai, Matrak, înstrună-mi lira, de-un nou cânt mi-e dor nespus!

Șapte sunt minuni, și șapte sunt planeți, se zice,-n ceruri,
Șapte centre de putere înșirate, giuvaeruri,
Pe coloana vertebrală, luminând curcubean.
Șapte sunt cetăți în vastul teritoriu subteran.
Iar din cele șapte una strălucește între toate
Cum întrece briliantul veștedele nestemate:
Este Quatr'a cea săpată în porfirul cel mai dur.
Șapte ziduri uriașe îi dau roată împrejur.

Acolo, în Quatr'a sfântă, se născu printr-un miracul
Un pruncuț de zmău ce chipul îl avea ca însuși dracul,
Ochii răi, urechi ciulite, colții îi ieșeau prin buze...
Vă închipuiți mândria norocoasei de lehuze.

Când îl duse să-l închine la Matrak, fără de preget
Mititelul pe cel preot îl mușcă adânc de-un deget,
Semn că, iată, în cetate se născuse un erou!
Când vru iar să îl închine, pruncul îl mușcă din nou.
Atunci popa-i dădu nume, înălțându-l până-n nori,
Zurbalan, ce însemnează: „M-a mușcat de două ori. ”
Și i-a profețit: „Măi tată, nu te mai zmuci atât,
Stai să-ți spun o viziune, scoate-mi ghearele din gât!
Zurbalane, multe rele tu vei face pe pământ,
Mulți sub jetul tău de flăcări își vor da suflarea-n vânt,
Multe urbe ai să dărâmi, multe sate o să strici,
Dar pieri-vei de cântarea unei biete păsărici!”
Ar fi vrut mai mult să spună preotul cu creasta lată,
Dară pruncul îi înfipse toți caninii-n beregată
De abia putură zmăii să-i despartă, să-i împace.

Zurbalan crescu năvalnic printre bâte și matrace.
La concurs de buzdugane era pururi locu-ntâi,
Își durase vizuina-n labirintele spăimâi
Ale unei mlaștini putrezi, cu păianjeni transparenți
Și țânțari cât cormoranii, învârtindu-se demenți.
Cele zece coarne-n țeastă îi crescură de o palmă,
Auzeai numai ocară,-njurătură și sudalmă
Dacă-i pătrundeai în grotă, și apoi îți dădeai duhul
De matrakul lui năpraznic, care spinteca văzduhul.
Ce s-o mai lungim, voinicul se lățise an de an
Și în umeri, și în faimă: toți știau de Zurbalan!

Într-o seară, pe când zmăul sta pe jilțu-i de opal
Și mânca ficat de zână dintr-un craniu de zombal,
Uite-o pasăre că intră pe ferești de cuarț și-i fată
Drept în sân la zmăul crâncen oușor de ciocolată,
Învelit în poleială zugrăvită-n alb și roș.
Precum știți, la ouă „Kinder” chiar și zmeii-s pofticioși.
Zmăul nostru staniolul netezind ușor cu gheara
Se văzu ca-ntr-o oglindă și văzu în spate seara,
Iar apoi mușcă din coaja ce-i din lapte și cacao
Ca să dea de jucărie: „Ce-o fi? bețe de Macao?
Vreun hipopotam de plastic? Insulă cu palmier?”
Zurbalan abia așteaptă să își facă șantier
Ca să asambleze-n pripă jucăria, micul dar.
Scoase din ovalul moale fluture de insectar
Cu aripe colorate și cu ochii de safir.
Fluturele îi șoptește în amurg de serasir:
„Zmău nebun, tu zaci aicea îndopându-te ca porcul

...glob de foc, orbitor, cu pâlpâire ca de cuarțuri în mijloc...

Când de țara ta își râde Făt-Frumosul, trolul, orcul
Și-alte multe lighioane! Sus, voinice, la război!
Hai, ciobește buza lunii, fii erou între eroi!"
Zurbalan se scoală-ndată fioros ca urșii berci,
Fluturașul de-l strivește chiar în sân, îl face terci,
Și cum noaptea se lăsase, drept în lună el țintește
Și matrakul îl aruncă pe orbită, voinicește,
Până ce, după trei zile, el știrbește cornul lunii.

Astfel Zurbalan devine campionul națiunii.

Apoi grelele războaie cu dușmanii dimprejur
Le porni de unul singur, luxând fălci, rupând femur,
Deșelând pitici și nimfe, spintecând pe uriași,
Opărind la foc de nare sat, cetate și oraș.
Scorpioni cu zece coade, Feți-Frumoși cu stea în frunte
Pe turbatul fiu al Quatr'ei nu cutează să-l înfrunte,
Încât ne-ntrebăm cu ciudă, cum se-ntreabă naratorii,
Dacă tot așa vom duce-o, din victorii în victorii,
Pân-la capăt. Din păcate nici de data asta n-am
Vreo ieșire mai ca lumea, decât tot cherchez la femme…

Așadar, când răsăritul îl prăda, ajunse zmăul
La Kokorro, cetățuie așezată pe pârăul
Limpede de-acid sulfuric, plin de pești din marmuri moi.
Zurbalan ieși din codru și le declară război.
În Kokorro stau de seculi asiaticii, zombalii,
Clinchetind inele-n colții colorați ca și vitralii,
Rezistențe și tranzistori tot lipind cu cositor.
Rege le era pe-atuncea ne-nfricatul Hydro Førr.
Regele avea o fată mândră ca o floare-n glastră,
Cu trei coarne-n vârful țestei: roșă, galbenă și-albastră,
Dar la nazuri ne-ntrecută: nu răbda orice zevzec
Ca să-i pună mâna-n jurul taliei, la Thisko-Tekk,
Că-l trăznea cu tamburina peste ochi de vedea negru.
„Ah, Matrak, când voi da oare de-un mascul frumos, integru
Și deștept, să-mi ceară mâna și să fiu a lui pe veci?"
Se-ntreba mereu Elvilla tot hrănind la lilieci.
„Nimenea n-o să mă aibă până nu o să-mi aducă
Pasărea Distrugătoare ce trăiește într-o nucă
Și l-al cărei glas teribil se preface totu-n scrum."
Să îi cate păsărica s-au găsit voinici duium,
Însă care cum plecat-a, și-a lăsat a sale oase
Prin coclauri neumblate, prin prăpăstii fioroase
Unde zuuuzele-mblănite i-au găsit și le-au scos ochii,

Ca dovadă de ce suflet stă în pieptii unei rochii...
Zurbalan plecă și dânsul, cu matrakul greu în cârcă,
Și pe drum, pe înserate, el găsește o năpârcă
Ce îi strigă: „Fă-ți pomană, zmăule, am însetat,
Du-mă până la fântână, că altfel m-am curățat!”
Zurbalan zâmbește nobil, generos piciorul saltă
Pe năpârcă de-o trimite drept pe lumea ceealaltă.
Mulțumit de fapta bună, o luă prin codru lin.

Traversă un râu de lacrimi, apoi altul de pelin.
Sui muntele de sticlă și în vârf găsi o casă,
Lângă ea un nuc cu frunza palidă și viermănoasă,
Ce nu da nici pic de umbră, parcă n-ar fi existat.
Nucile-n cămașă verde putrezeau în înserat.
Zmăul s-apucă de trunchiul nucului, ca să-l smucească
Dar era numai stafie, nu tu sevă, nu tu iască,
Aer doar strângeai în brațe. Cătrănit, săltă matrakul
Și lovi cu dușmănie, dar atunci dădu de dracul,
Fiindcă gheoaga străbătuse prin copac, lovise-n sol
Și zvâcnise drept în capul zmăului. Sună a gol
Ca un clopot de aramă. Zurbalan căzu în dos
Și văzu printre steluțe un bătrân politicos
Ce ieșise din căsuță. „Ce e, cine ești mata?”
— Ia, un moș acolo, gârbov. Dacă ți-este voia-așa
Animicaștiutorul poți să-mi spui. Și chiar așa e,
Am știut odată totul, și-am văzut că-i foc de paie
Tot ce știi și tot ce este. Acum nu mai știu nemica,
Doar mă bucur cum se suie pe sumanul meu furnica
Și cum zboară funigeii licărind în cerul gol.
Oh, măreț este nimicul ce dă lumilor ocol!
— Moșule, ia lasă vorba și mă-nvață cum să sui
Între crengile aceste pân-la nucile-amărui,
Că într-una dintre ele pitulată-i, mi se pare,
Pasărea Apocalipsei, Pasărea Distrugătoare!
— Zurbalan, acea ființă nu e de pe lumea noastră.
Ți-a cerut-o o zmeoaică dulce ca o floare-n glastră?
Ia gândește: ce îți cere orice fată și-orice floare?
Dragostea *e, Zurbalane, Pasărea Distrugătoare!*
Dacă n-ai avut să-i dărui dragoste, de ești uscat
Ca și nucul ăsta care în veci umbră nu a dat,
Dacă fluturul ucis-ai, dacă ai strivit năpârca,
Poți să fii voinicul lumii, dar în viață ai dat zbârca...
— Moș nebun, înșiri la vorbe aruncate cu toptanul.
Dragostea? Cum se mănâncă? Mi-e năpraznic buzduganul
Și toți tremură, se-ndeasă să îmi intre-n orice voie,

Mă respectă ca pe-un rege, de amor nu e nevoie.
Chiar Elvilla,-nchipuita, o să-mi zică doar „stăpâne”,
Smirnă o să stea nainte-mi, o să-mi lingă aste mâne,
Că altfel întorc eu foaia. Ce mai stai? Dă-mi ajutor
Să mă urc în nuc, că altfel una-două te omor!

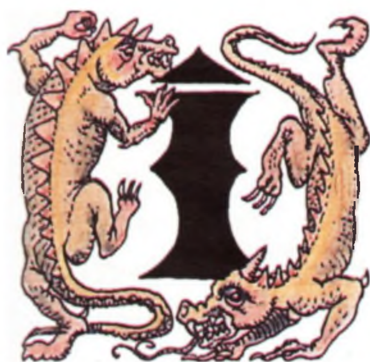
Vâjul ridică alene genele ce-s lungi de-un metru
Cu toiagul, dă pe spate pălăria cea de fetru
Și un semn făcu din deget. Crengile atunci se lasă
Iară nucile căzură prin otava de mătasă.
Zurbalan cu buzduganul le zdrobește câte una
Și din ele el moșește cerul, stelele și luna
Unei alte lumi, cu lacuri limpezi și nisipuri de-aur,
Lume-n care stau alături o licornă și-un centaur,
Smălțuit blazon ce-n vise îți apare doar, când ești
Însetat de armonia tandră-a sferelor cerești.
Doar o nucă mai rămase. Zurbalan o-nșfacă-n gheare
Și cu colții o sfâșie. Pasărea Distrugătoare
Se ivește în haloul dragostei: un glob de foc
Orbitor, cu pâlpâire ca de cuarțuri în mijloc
Și în lumea ideală izvorăște mii de raze
Pe licornă și centaur, peste luncile-n extaze...
Buzduganul se topește și începe ca să curgă,
Zmăului în ochii capii viața prinde să amurgă,
Că în ochi de lighioane, de mișei, de proști, de fiare
Dragostea dumnezeiască-i Pasăre Distrugătoare...

Pe cel zmău îl vezi și astăzi, dacă ți-este dor de dânsul,
Sus, în vârf de stei de piatră, jalnic de te-apucă plânsul,
Împăiat cu zegras, ochii două cioburi reci de stras,
Buzduganul sprijinindu-l pe un mic iconostas
Unde-au scrijelit elevii (vandalism și nesimțire)
Trei cuvinte:

POVESTEA ANIMICȘTIUTORULUI

n îngâmfarea și prostia lui fără margini, Zurbalan uitase ceea ce până și un bătrân știe, că Animicștiutorul nu vorbește, sau cel puțin nu ca zmeii de rând. Vâjul cu gene atât de lungi încât trebuia să le ridice cu toiagul era mulțumit de lecția pe care-o dăduse zmăului, dar se simțea totuși puțin rușinat de înşelăciune. „O, Animicștiutorule, iartă unui biet Om-de-flori-cu-barba-de-mătase că ți-a luat numele în deșert!”, murmura el pe când se întorcea în colibă. Acolo se așeză pe o laviță și rămase pierdut, contemplând pe fereastră munții albaștri din zare. Totul, totul în lunga sa viață, care-i trecea acum prin fața ochilor, fusese legat de chipul mereu pierdut și mereu întrezărit al Animicștiutorului.

Omul-de-flori-cu-barba-de-mătase, ce răspundea la numele de Umbello (cum îi vom spune de-aici înainte), se născuse, asemenea tuturor celor din neamul său, în vârful unui munte de sticlă, atât de alunecos că nu-l putea nimeni urca și atât de străveziu încât puteai vedea, în miezul său, un uriaș prunc nenăscut, ghemuit ca într-un pântec de mamă. Părinții lui Umbello, plecați după hrană, fuseseră într-o zi prinși și uciși de niște orci sălbatici. Micuțul îndurase o foame crâncenă și, când nu mai putu răbda, se lăsă să alunece la vale pe o pantă a muntelui. Ajuns jos, o porni șchiopătând prin înspăimântătoarele crânguri de licheni fosforescenți, fojgăind de insecte oarbe. Din fericire pentru el, trecu pe deasupra un zmeu al zmeelor, tocmai la timp ca să-l scape din fălcile unui mare păianjen cavernicol. Umbello prinse funia aruncată și se înălță sub stalactitele bolții. Trecură peste un lanț de vulcani activi, dincolo de care se ivi o cetate. Zmeul zmeelor coborî cât să-l lase pe micul om-de-flori la pământ și se-ndepărtă iarăși în zbor până nu se mai văzu.

Umbello intră în cetățuie, care era a zmeilor mioritici, și rătăci toată ziua, înfometat, pe străzile ei. Pe seară se așeză abătut pe o bordură, privind forfota de ființe cu solzi și fioroase buzdugane ce intrau în prăvălii și se opreau la sfat, la câte-un colț de stradă. Un vagabond cu cioarecii rupți se așeză alături de el.

— Ehe, grea e viața, măi, puștiulică, intră el în vorbă, stâlcind cuvintele din cauza a o mulțime de colți lipsă. Umbello nu răspunse nimic, dar burta îi ghiorăi atât de tare, că și acesta fu un răspuns.

— Știu, nepoate, știu, același sentiment metafizic îl am și eu.

— Cum? Micuțul îl privi chiorâș pe vagabond.

— Adică mor de foame, ca să zic așa.

— Nu, asta am înțeles, da' ce-nseamnă, nene, cuvântu-ăla, mate-fizică, sau cum i-ai zis?

— Asta nu-i de mutrița ta, măi puștiule. Uită-te la mine cum mi-au ieșit solzii prin căciulă: e din pricina afurisitului ăstuia de cuvânt, așa să știi. Mai bine, hai cu mine să scăpăm de pârdalnicul de gol în stomac.

Cu inima cam îndoită, Umbello plecă de mână cu vagabondul pe niște ulițe întortocheate până ce, la marginea cetății, sub zidul de apărare pe care trona ditamai catapulta, dădură de o căsuță împrejmuită cu gard. Săriră gardul și nimeriră într-un grajd în care omulețul-de-flori recunoscu o gorgonă. Era un fel de vacă, atât de mare, că umplea grajdul până sub acoperiș. Avea culoarea albastră ultramarin și coarne dintr-un metal alb ca argintul. Între picioarele dindărăt avea un uger uriaș cu patru țâțe: una roșie, una neagră, una verde și ultima albă. Umbello îi văzuse poza într-o carte din care-i citea, pe vremuri, mama lui la culcare, așa că știa la ce trebuie să se aștepte. Se-nălță pe vârfuri ca să ajungă la țâța cea neagră, despre care-și amintea că trebuie să fie cea cu sirop de zmeură. Scuipă imediat și se șterse caraghios pe limbă, căci dădu de un vin puterea ursului care nu-i fu nicidecum pe plac.

— Micuțule, zise cu blândețe gorgona, privind către el cu ochiul ei de juncă, te-aș sfătui s-o încerci pe cea roșie. De fapt, principiul e simplu: culoarea îți arată conținutul.

— Mulțumim de explicații, doamnă, spuse politicos în locul lui Umbello vagabondul, care se-apucă imediat să tragă vârtos din țâța tocmai părăsită de cel mic. Se înfruptară pe rând din lapte, vin, sirop și sevă de roua-spadei, până ce se întremară cu totul. Cei doi se tolăniră până la urmă în paie, cu capetele sprijinite de șoldul gorgonei, care rumega liniștită. Înveselit de vin și fără chef de culcare, zmeul mioritic începu să-i vorbească lui Umbello despre câte-n lună și-n soare.

— Nepoate, să știi că, așa cum mă vezi, pârlit și amărât, nu mă dau pe zmeul frumos și viteaz care-am fost odată. E drept că acum râd toți de mine, dar nimeni nu știe ce știu eu. Nimeni nu l-a văzut pe el... pe el...

— Pe cine, nene?

— Nimeni nu i-a sorbit nesfârșita înțelepciune, continuă zmeul fără să-l ia-n seamă. Și când mă gândesc cât de neașteptat a-nceput totul... O dată, trecând pe lângă niște rubedenii care pierduseră un sac de scalpuri, am auzit o zmeoaică grăind: „Eh, degeaba mai bocim atât, căci e după cum grăit-a Animicștiutorul:

Ce este, este
Și ce nu este, nu este.

Când am auzit vorbele-astea, am rămas împietrit: toată înțelepciunea lumii mi se părea adunată în ele. Am lepădat într-o clipă scutul și buzduganul și mi-am închinat viața gândirii la aceste două versuri. Nici până azi nu le-am atins străfundurile.

— „Ce este, este, și ce nu este, nu este", repetă înfiorat și Umbello, simțind și el că acea noapte îl va schimba pentru totdeauna.

— Cine este Animicștiutorul? întrebă el, tot numai urechi.

— L-am văzut o singură dată, și-atunci în vis. Dar și atât e prea mult. În visul meu se arăta un munte înalt pân-la cer. Dar nu aici, sub țurțuri, ci la Suprafață, unde se zice că

...că desenase pe mari planşe toate animalele şi toate plantele...

totul e acoperit de un fel de clopot din cel mai curat safir. Se zice că acolo iarba e verde (deși mi se pare cam exagerat) și că prăpădiții au și ei orașe ca și noi (scorniri de-ale călătorilor, probabil). Acolo, în munte, mi s-a arătat un ghețar măreț și, în ghețar, o mare bulă de aer, cât o casă cuprinzătoare. „Ești pe Acoperișul Lumii”, mi-a șoptit o voce dulce-n ureche. Acolo, în miezul globului de aer, l-am văzut: mare copil gol, cu ochi limpezi de diamant, având într-o mână Toiagul cu Urechi și încălțat cu ghetele de plumb. Privea prin peretele lui de sticlă, pe rând, la câte un lucru din lumea de-afară: o pasăre, o vulpe albă, un arbore de tisă. Când îl atingea privirea lui, lucrul scânteia, culorile i se aprindeau, și vulpea sau arborele se desprindeau dintre celelalte forme și începeau cu adevărat să existe. Oricât de departe ar fi fost, le puteai acum atinge, mirosi, gusta chiar, de parc-ar fi fost lângă tine. Mie doar o privire mi-a aruncat, într-un târziu, și-a fost de-ajuns ca să mă trezesc. Am crezut că-nțeleg tâlcul acestei vedenii: Animicștiutorul trăiește acolo, în împărăția visului, de unde ne scoate la iveală doar cu privirea. Orice lucru există pentru că el îl privește. Când el nu-l mai privește, lucrul dispare. Toți, toți am venit pe lume scoși dintr-un vis de privirea lui... Cerșetorul rămase tăcut, iar apoi Umbello înțelese că probabil Animicștiutorul nu-l mai privea, căci moșul adormi curând și începu să sforăie năprasnic. Umbello rămase multă vreme treaz. Apoi, din toată inima lui, înălță o rugă către țurțurii bolții: „Stăpâne, oricare ar fi numele tău, fă ca în această viață să ajung să-l întâlnesc! Fie ca tu să mă fi adus pe lume doar pentru clipa întâlnirii cu Animicștiutorul! Ia-mi tot, tinerețe și sănătate, dar dă-mi răcoarea privirii lui de diamant!”

Oamenii-de-flori-cu-barba-de-mătase sunt atât de fragili, încât fără ajutor divin n-ar putea să trăiască în lumea teribilă a zmeilor. Ei nu au arme și nu fac vrăji, dar zeii îi iubesc și le fac daruri. În clipa când și-a terminat rugăciunea, Umbello a simțit o apăsare dulce în palma stingă. Era o perlă mare cât o portocală, de consistența unui dințișor de fetiță, lucind când cenușiu, când trandafiriu în întuneric. În zilele care urmară, Umbello învăță repede să folosească perla. Era destul de simplu: o țineai în amândoi pumnii, suflai asupra ei, îi spuneai o poezioară sau o glumiță ca să o-nveselești, și deodată simțeai cum se dezghemuie ca un arici și devine moale, cu mușchi și oscioare sub pielița de sidef. În cele din urmă scotea un botișor și trei cornițe cu ochi în vârf, ca de melci, cu care se uita curioasă în jur. Ondulându-și carnea perlată, se plimba pe umerii lui Umbello, se făcea uneori colier la gâtul lui, iar alteori i se suia în creștet ca o creastă ciudată. Umbello numi mica ființă Hilozois (după numele unui vechi poet). Mari puteri zăceau în ea. Te făcea nevăzut sau invincibil în luptă, te făcea fericit și, când te săturai de fericire, îți trântea și câte un mic necaz, pentru variație. Când, ghemuită din nou, plutea la o palmă deasupra capului tău, puteai fi sigur că dorințele ți se-mplinesc.

Ani de-a rândul, cei doi cutreierară lumea, întrebând și căutând. Cea mai umilă urmă care-ar fi putut duce la Animicștiutor era neprețuită pentru ei. În curând în jurul lor crescu o adevărată caravană. Sute de zmei ai zmeelor planau deasupra lor, căutând urme ale cizmelor de plumb. Patruzeci de zmei suri de văgăună îi urmau, cărând în cârcă uriașe cufere cu toate proverbele ce erau atribuite marelui înțelept. Umbello le citise pe toate și dăduse deoparte, pe rând, vrafuri întregi de falsuri grosolane. Adevăratele gânduri nemuritoare erau atât de puține, că puteau încăpea într-un caiet micuț. Și toate puteau fi topite până la urmă în proverbul de la-nceput:

Ce este, este
Și ce nu este, nu este.

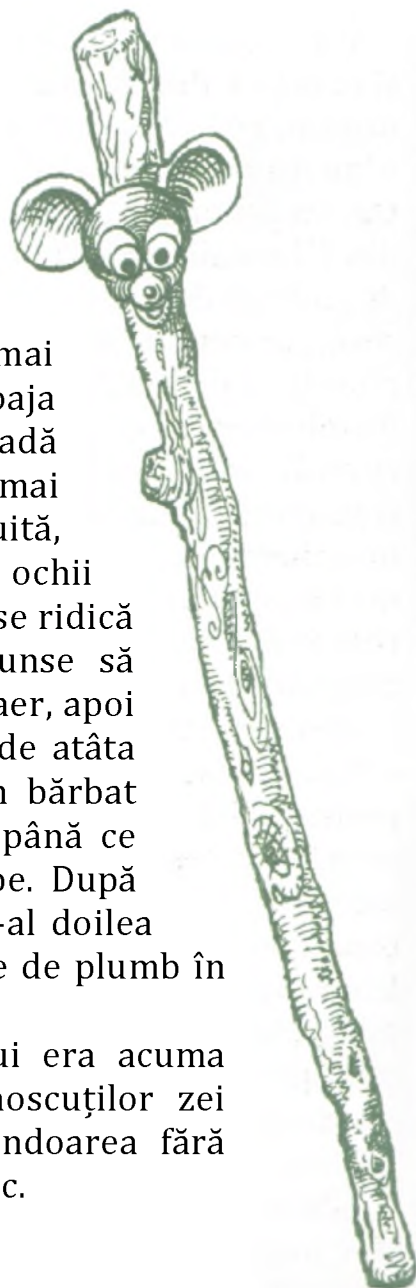
Umbello încărunți, și frumoasa lui barbă de mătase, odinioară castanie ca pletele știuletelui de porumb, deveni albă ca o încâlceală de funigei. O tristețe blândă îi aburea ochii: spera tot mai puțin să ajungă vreodată în preajma înțeleptului, pe care totuși îl simțea atât de aproape. Numai Hilozois rămânea veșnic tânără și jucăușă. Glob de sidef plutind deasupra creștetului, ea lumina partea cea mai întunecată a lumii noastre: viitorul. Ea îl călăuzea pe Umbello pe drumuri ce păreau alese la-ntâmplare, dar care la urmă își vădeau tâlcul ascuns. Întâmplător să fi fost că până la sfârșitul vieții el trecuse prin toate spațiile lumii, din subteran și de la suprafață? Că întâlnise toate neamurile de zmei, ca și celelalte neamuri ce împărțeau pământul? Că desenase pe mari planșe toate animalele și toate plantele, de la puricele de baltă până la enormii cașaloți și de la delicatul mușchi al copacului până la eucalipții măreți? Că știa acum să prevadă eclipsele și să măsoare distanțele până la aștri?

Într-o seară adormi și visă și el visul cerșetorului. Pluti și el prin văzduhul albastru și curat, ca după ploaie, până la uriașii munți din depărtare. Plană și el, fără trup, pe deasupra crestelor înzăpezite, până văzu sclipirea ca de foiță de aur a ghețarului în soare. Alunecă peste limba de gheață străvezie, care-i aduse aminte de dragul lui munte de sticlă, cu pruncul cât douăzeci de elefanți ghemuit în mijlocul lui. Dar în marele ghețar din Himalaia nu zări doar o bulă de aer, precum bătrânul zmeu mioritic, ci sute, mii de globuri, fiecare cu copilul minunat înăuntrul său. Erau și fetițe, și băieți, goi și strălucitori, cu ochi de briliante, purtând în mâini toiagele cu urechi și încălțați cu cizmele de plumb. Și deodată marile bășici de aer începură să urce la suprafață, ca prin apă, deformându-se și sclipind, până ieșiră și se-nălțară asemenea a mii de baloane de săpun curcubeene. Vântul le-mpinse-ncoace și-ncolo, le așeză pe plaiuri înverzite, pe pajiști și pe creste, și unde atingeau pământul se topeau în binecuvântarea lui, și atunci pământul prindea realitate, totul se colora violent și cojile lucrurilor celor mai netede prindeau să vibreze la pipăit, de parcă un desen ar căpăta deodată volum și viață adevărată. O fetiță coborî lin chiar în fața lui Umbello, pielița balonului pieri și ea întinse brațul către el, atingându-l cu toiagul din mână. Omul-de-flori se prăbuși deodată în corpul său adormit.

Trecerea vremii, care nu iartă pe nimeni, îl gârbovi. Genele-i crescură, năpădindu-i ochii. Ajunse-ntr-un târziu în vechea cetate Kokorro, unde regele, uimit de suita sa pestriță, îi dădu găzduire. Omul-de-flori îi arătă planșele sale, coliviile cu păsări nemaivăzute, terariile cu tuute veninoase, lăzile cu minerale și flori de mină atât de frumoase că te făceau să plângi, iar regele Hydro Førr, la rândul său, îl conduse el însuși prin halele în care zmeii asiatici, în halate albe și cu mască medicinală pe fețe, lucrau la minusculele circuite imprimate. În tăcerea acestor hale unde nici un fir de praf nu putea pătrunde se auzeau din când în când clinchetele armonioase ale inelușelor din canini, prin care zombalii comunică. Uneori, câte unul din ei se dădea tumba pe coridor și-apoi scădea văzând cu ochii, până ce doar la microscop îl mai puteai privi. Dacă te uitai prin lentila de sticlă, îl vedeai umblând pe firișoarele de staniu, reparând vreo liță de aur ruptă de la un microprocesor sau cățărându-se pe piciorușele unei rezistențe vărgate de linii galbene, verzi și roșii. Revenea apoi, crescând, în lumea noastră, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

Regele-i dădu o căsuță în vârful unui munte de sticlă, lângă un nuc ce nu arunca umbră. Acolo medită îndelung la perla perfectă a vieții lui, înconjurată de noapte de parcă ar fi fost etalată pe o perniță de catifea neagră. Acolo revăzu toate locurile și faptele copilăriei sale, apoi ale adolescenței, maturității și adâncii lui bătrâneți. Și fiecare dintre aceste locuri și fapte, atinse de ochiul minții lui, scânteia în culori aprinse și vii, în miresme îmbătătoare și-ntr-o cascadă de sunete curcubeene. Acolo stătea el acum, cu obrajii-n palme, cu viața împlinită ca un fruct copt, privind pe fereastră către munții albaștri. Hilozois dormea încolăcită sub apăsarea palmei lui stingi. Bătrânul îi simțea pielea minerală dar caldă, abia vibrând de un tors mulțumit. Deodată îl năpădi lumina tomnatică a morții și, înfiorat, simți nevoia de tovărășie. Luă animăluțul în palme, îl ridică spre fața sa zbârcită și-i șopti încetișor:

Hilozois, Hilozois,
Singurei pe lume doi-s:
Moș bătrân cu barba moale
Și-o fetiță ca matale.
Hilozois, Hilozois,
Vino pe genunchi ce moi-s,
Cornulețe lungi îți scoate,
Fii poznașă cât se poate,
Norii suflă-i, ce cu ploi-s,
Hilozois, Hilozois...

Perla se muie încetișor, dar de data aceasta nu se mai ivi din cărnița ei sidefie un botic cu mustăți, ci prin coaja moale ca de ou de broască țestoasă începu să se străvadă ceva ca o inimă pulsând. Pe măsură ce coaja devenea mai transparentă, se vedea tot mai bine o ființă mică și ghemuită, aidoma la înfățișare celei din muntele de sticlă. Sub ochii uimiți ai vâjului, pruncul crescu, umplu coaja, o sparse și se ridică ușurel în picioare. Creștea văzând cu ochii, până ajunse să semene cu copiii cu pleoape de diamant din globurile de aer, apoi cu altcineva, pe care Umbello îl știa bine, dar îl uitase de atâta amar de vreme. Copilul era acuma adolescent, apoi un bărbat frumos cu barbă de mătase, și nu trecu multă vreme până ce spinarea i se-ncovoie și în sprâncene apărură firele albe. După alte câteva clipe doi Umbello stăteau față-n față, cel de-al doilea având în plus toiagul cu urechi în mâna dreaptă și cizme de plumb în picioare.

Bătrânul înțelese într-o clipă totul. Perla vieții lui era acuma întreagă. Visul vieții lui era încheiat. Mulțumi necunoscuților zei pentru darul neprețuit ce ne este făcut tuturor: splendoarea fără margini a vieții. Închise apoi pleoapele și nu mai știu nimic.

POVESTEA LUI DING-DING, PROGRAMATOAREA

e mai caută și moșulică ăsta să ne-ncurce pe-aici? Îl caută moartea pe-acasă și el – unde se găsește să fie? Taman în laboratorul nostru, unde nu pricepe oricum nimic..., bodogănea Mol-loch, unul dintre electroniști, la trecerea regelui cu Umbello. Apoi se dădu, nemulțumit, de trei ori peste cap și se micșoră până la dimensiuni microscopice, nu pentru că ar fi fost cu adevărat nevoie, ci, probabil, mai mult ca să scape de chipul nesuferit al regelui Hydro Førr. La ultima alegere votase cu opoziția.

Ding-Ding, programatoarea, strânse ușor din buze. Nu aprecia felul acesta de exprimare la adresa bătrânilor, fie ei regi sau nu. Iar Mol-loch, cu veșnicele lui zâmbete mieroase, cu nesuferitul fel de a-i face curte, cu încercările repetate de a o vrăji (de câte ori fata nu găsise pe birou, sub birou, în sertare și unde cu gândul nu gândești cerceluși, poșetuțe, panglicuțe și broșuțe, doar-doar o întinde mâna spre una din ele pentru ca zmeul să-i trimită în pântec vârtejul de flacără portocalie), depășise în ultima vreme orice măsură. „Faci tu fițe, dar tot a mea o să fii", îl auzise într-o zi murmurând. De-atunci nici să-i vorbească nu mai catadicsea.

Ding-Ding era o zmeoaică delicată, cu dinți frumoși, sculptați cu floricele și steluțe, și cu solzi de sticlă gălbuie pe gât. Trăia singură, căci viața în harem i-ar fi fost insuportabilă: statistic, la fiecare zmeu asiatic reveneau 2,14 zmeoaice. Cum să-ți împărți soțul cu alte 1,14 tipe? Hai, cea întreagă ar mai fi mers cum ar mai fi mers, dar restul ce-ar fi fost? Un braț, o pulpă, un pântec cu buric împodobit cu lănțișor, o fesă? Ding-Ding se cutremurase întotdeauna la imaginea zmeului iubit, cu o mână ținând-o după mijloc, iar în cealaltă cântărind tandru o ciozvârtă de muiere. Așa că alesese singurătatea, ca multe alte zombălițe, și din această pricină rasa se stingea cu încetul. Singurele satisfacții le avea la slujbă, unde mânuia letconul cu atâta grație încât părea, în mâna ei, o baghetă de zână.

Acum lucra la un joc video complicat, care-i luase câteva luni de programare, și de care încă nu era mulțumită. Ca să construiască universul în care urmau să aibă loc aventurile, frunzărise zeci de enciclopedii, manuale și dicționare. Desenase mii de schițe, decoruri mărețe, personaje impunătoare, monștri înspăimântători. Animase

fiecare frunză din codru, fiecare firișor de păr de pe brațul eroilor. Inventase apoi regulile jocului, arme și capcane, dar, tocmai când se aștepta ca totul să funcționeze ca într-o lume adevărată, se întâmplase ceva și jocul ei devenise o aiureală. După ce regele și Umbello ieșiră, Ding-Ding căzu pe gânduri. Știa foarte bine ce era de făcut, dar îi venea atât de greu! „Ei, Ding-Ding, își zise în cele din urmă, sus inima, ce naiba! Chiar dacă te duci pe copcă, atâta pagubă! Dar poate că și de data asta bunul €™Ω⅛←‰£⅔∞‡ o să te-ajute."

Și fata se ridică brusc, ca să nu mai aibă timp să se răzgândească, și se rostogoli de trei ori pe culoar. Lucrurile în jurul ei începură să crească. Biroul deveni o mare bazilică, scaunul o clopotniță până la cer. Bucla agrafei de pe podea îi ajunse până la brâu. Acum toate lucrurile erau departe, iar podeaua era un deșert uriaș, zgrunțuros, cu văi și dealuri altădată neobservate. Trebui să meargă zile-n șir până ajunse la muchia compact-discului cu jocul, pe care-l așezase dinainte pe podea. În muchia nespus de înaltă erau săpate trepte, pe care minuscula Ding-Ding le urcă încă un timp nesfârșit. Când, adunându-și ultimele puteri, reuși să se ridice pe suprafața netedă a discului, se petrecu minunea care o speriase atât de tare în prima ei călătorie virtuală, dar care acum i se păru chiar plăcută. Un fulger brusc o izbi și-o prefăcu-n pulbere, pulberea-n cifre și cifrele-n pixeli colorați. Se simțea acum mai ușoară și mai pură. De-acum nu mai trebuia să mănânce și să doarmă.

Pe suprafața discului, nu foarte departe, se zărea marginea unei păduri. Ding-Ding se îndreptă într-acolo, și curând străbătea codrul cu arbori seculari, ce-și înfigeau rădăcinile în plasticul transparent. Încet, și acest plastic dispăru, acoperit de pământ, iar printre crengi nu se mai văzu, la o enormă depărtare, tavanul laboratorului, ci un cer azuriu ca o piatră prețioasă.

Cât de ciudat era să umbli prin locuri închipuite și desenate de tine! Să cunoști fiecare bulgăre de pământ și fiecare ființă vie... Uite, ciupercuțele astea delicate le desenase sâmbăta trecută, iar acum erau vii și fragede, cu un strop de rouă pe pălărie.

...coborând din cer, un capăt de frânghie, pe care-l apucă...

Sau uite strigoaica ghemuită pe creanga de copac... Dar Ding-Ding nu mai apucă să-și ducă gândul până la capăt, că mica strigoaică sări cu agilitate de pe creangă drept în capul fetei și-o apucă de ureche cu cleștișorul, făcând-o să țipe de durere.

— Hei, ce-i asta, dă-mi drumul, strigă zmeoaica luptându-se s-o dea jos. Tu trebuia să fii blândă! Toate strigoaicele sunt blânde, că doar așa v-am făcut.

— Eu nu, îi răspunse telepatic animăluțul, făcând o mutră fioroasă.

— Noi nu, urlară în graiul lor sute și sute de păianjeni, miriapozi, harpii, tuute, zuuuze, fiuuuuuse, țiuuuuuuuuuuuuuure și miuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuune, răsărite deodată ca din pământ. Mișuna codrul de ele, și toate se apropiau mârâind și fluierând de biata Ding-Ding, care-o luă la fugă cât o duceau picioarele, cu hoarda de bâzdâgănii furioase după ea. „Doamne, ce imaginație bolnavă am, ce mi-o fi venit să le născocesc pe toate?" își spunea ea gâfâind, dar era cam târziu pentru regrete. De fapt, era târziu pentru orice. Din clipă-n clipă avea să fie ajunsă și făcută bucăți-bucățele. Când prima cange de harpie i se-nfipse în platoșă și prima fiuuuuusă i se-ncolăci de picior, deodată disperata Ding-Ding zări în fața ochilor, coborând din cer, un capăt de frânghie, pe care-l apucă așa cum cel ce se-neacă apucă și-un pai, și fu ridicată brusc în văzduh. Privind în sus, zări vreo două duzini de zmee feerice și pestrițe, cu cozi împopoțonate cu panglicuțe, iar deasupra lor unul uriaș, în formă de fluture tropical. Atârnat de ele, îi făcea semne cu mâna un zmeu micuț și rotofei, bine cunoscut tinerei zmeoaice.

— Lobo, nebunule, strigă ea plină de bucurie, ținându-se bine de funie. Zmeele îi purtau peste sate și lanuri de grâu pârguite. În depărtare se vedeau munții, pierduți în cețuri albastre. Dar multe sate erau în flăcări, din multe fântâni ieșeau aburi verzi, mirosind înțepător, și nori deși de lăcuste întunecau soarele. În câte-o mlaștină se zăreau oști măcelărindu-se una pe alta și se auzeau strigăte de ajutor. „Ce se-ntâmplă, Dumnezeule?" se-ntrebă dezolată zmeoaica.

Se lăsară lin pe vârful unui deal, lângă o turmă de oi cu lâna arsă și încâlcită. Ding-Ding își îmbrățișă salvatorul (care-i venea cam până la brâu), scoase creionul și guma și-i îndreptă un pic trăsăturile, iar apoi se așezară la sfat. Lobo îi povesti că de la o vreme sosise în lumea lor un trol rău, care construise spre centrul găurit al compact-discului o cetate, pe care-o numise Castelul Negru. De-atunci totul era cu susu-n jos: norii luminau, din soare ploua, florile mușcau iar zmeii se dedau la tot felul de blestemății care-nainte nici nu le trecuseră prin cap.

— Și ce-i de făcut? întrebase după un timp Ding-Ding, care vedea cum munca sa de luni de zile se ducea de râpă. Cine să fi fost trolul ăsta pe care ea nu-l programase? Și de ce făcea atâta rău?

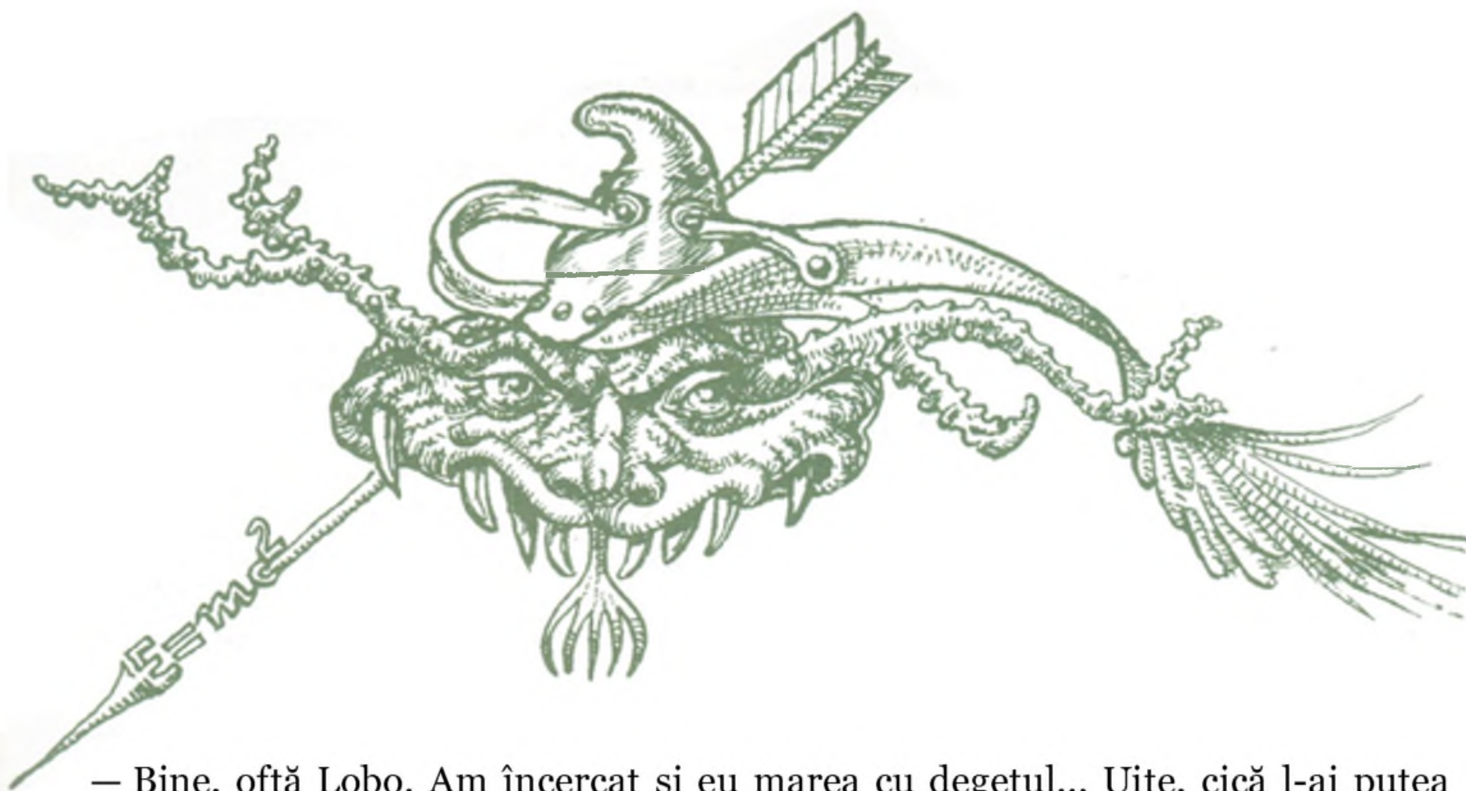
Lobo se scărpină-n cap.

— Pe trol nimeni nu poate să-l înfrunte de-a dreptul. A-ncercat până și Zurbalan, dar s-a ales cu șalele frânte. Prost cum e, a vrut să dărâme stâlpii porții de la castel, și l-a trăznit o vrajă de umbla apoi după popă și lumânare. Dar am auzit ceva... cumva...

— Ceva, cumva? întrebă nerăbdătoare zmeoaica.

— Ceva... cumva... repetă Lobo cu o privire vicleană. Îți spun dacă... dacă o lungești puțin pe Grunhilda. Uite, am zis-o. Măcar cu vreo zece centimetri...

— Lobo, nu fi ticălos, răspunse severă Ding-Ding. Toate poveștile rămân cum am stabilit. Zi imediat tot ce știi.

— Bine, oftă Lobo. Am încercat şi eu marea cu degetul... Uite, cică l-ai putea birui pe trol – scrie asta pe o coajă de ou preistoric de-a Animicștiutorului pe care mi-a citit-o frate-meu acum vreo trei zile – dacă ne aduni pe toți la un loc.

— Pe cine să adun?

— Cum pe cine, pe noi, personajele jocului video. Pe mine, pe Fofo, pe Vasiliska, pe Astor, pe...

— Și cum Dumnezeu să dau de voi toți? Unde să vă caut?

— Păi unde ne-ai așezat. Eu nu știu decât de soarta lui frate-meu, care a ajuns deja spătarul unui rege local. Trebuie să coborâm pe Tărâmul Celălalt ca s-ajungem acolo, și poate că el, om politic, de, știe mai multe ca mine.

Plecară chiar în după-amiaza aceea. Ajunseră-n zbor până la munții din zare și coborâră lângă o intrare în subteran. Pătrunseră în măruntaiele pământului, în lucirea slabă a piritelor și a cristalelor de pe pereți. Coridorul se lărgi și cei doi se văzură deodată în hala imensă de sub continent, vrăjiți de minunăția lacurilor de mercur, a râurilor de lavă incandescentă, a moliilor palide, mari cât bufnițele, lopătând moale prin aer. Aici își reluară zborul, urcând până la țurțurii sticloși, îngălbeniți de dâre de sulf, ai plafonului. Coborâră într-un târziu chiar în mijlocul cetății unde Fofo ajunsese demnitar. Îl găsiră stând smirnă în spatele taburetului regal. Tolănit pe taburet, regele se sprijinea cu toată greutatea pe pieptul lui.

— Eu credeam că ești spătar de oaste, nu spătar de scaun, zise mirată Ding-Ding.

— Ei, trebuie să ai răbdare dacă vrei să faci carieră, făcu Fofo resemnat. Zmeoaica îl trase deoparte așa de brusc, că regele se rostogoli pe podea. Cei trei apucaseră însă să se ascundă într-o cămară. Fofo le destăinui secretul victoriei asupra trolului. Fiecare personaj trebuia să-i dea un lucrușor programatoarei. Abia când avea să le aibă pe toate, ea putea face cu ele o vrajă eficientă. Deocamdată Lobo îi dădu un **nasture,** iar Fofo un **iadeș** de găină. Nu aveau altceva, se scuzară ei ridicând din umeri.

Toată povestea i se păru lui Ding-Ding o nebunie. Dar nu avea altă șansă, așa că porni, cu inima strânsă, în căutarea celorlalte personaje. Urmă o odisee întreagă.

Primul de care dădură fu spionul Bombas, ce tocmai se confruntase cu Făt-Frumosul din castel. Acum zăcea pe un pat de spital, într-un ghips din care i se mai vedea doar un ochi. O labă i se-nălța spre tavan, prinsă cu o contragreutate. Abia reușiră să smulgă o amintire de la el: o bucățică de **leucoplast** roz, medicinal. „Vă fac raport!", amenința el în râsul tuturor. Servitorii lui Fofo îi luară patul pe sus și-o porniră spre Castelul Negru. Ceilalți zburară apoi până la cabinetul medical al doftorului Chung, pe care-l găsiră torturând un zmeu sur de văgăună. Acesta urla din răsputeri, încercând să rezolve o problemă cu căzi găurite. Indignați de tratamentul inuman, zmeii îi cerură un obiect și nu căpătară decât o foaie cu **orarul** cabinetului, „poate mai poftiți pe aici". Fu și el îndrumat spre Castelul Negru. De Zurbalan dădură în vârful muntelui de sticlă, chinuindu-se să se suie în nucul fermecat. Era nervos și ciufut. Îi păli năpraznic cu buzduganul, uitând că el nu era decât un personaj din povestea unui cap de balaur. Așa că buzduganul sări din ei cât colo. Atunci zmeul se mai îmblânzi și primi chiar să-i însoțească până la castelul trolului. În semn de pace îi dădu lui Ding-Ding un mic **elf** sculptat de el cu gheara într-un bloc de cretă albastră.

Și spațiul subteran era devastat. Cristalele se opacizaseră, crângurile de licheni fosforescenți erau aproape uscați, minele de sarmale și de ouă umplute cu maioneză miroseau acru. O tristețe cumplită o-nvălui pe Ding-Ding.

La Cornichonn, câinele-de-zmeu, ajunseră pe înnoptate. Rătăcea pe malul mării de acid sulfuric, încercând să-și aducă aminte un citat din Violon. Zmeul îi privi de sus, le vorbi pe o păsărească împănată cu epitete nobile și veni cu ei, cu condiția să poată spune oricând un citat savant. Toți primiră cu întristare. De la el căpătară un **caiet** cu poezii scrise cu o caligrafie ascuțită. Dădură și de Vasiliska, fericită în cercul ei de poeți, primiră de la ea un **inel** cu o agată frumos fațetată și porniră cu toții mai departe, ieșind din nou la suprafață. Într-un sat dădură de Astor, fiul zmeilor de văgăună, acum aproape complet orb, dar având pe umeri doi scatii care vedeau pentru el.

— Astor! Astor! strigară toți cu bucurie.

— Care Astor? Poate vreți să spuneți Gheorghiță, făcu el cu bunăvoință. Din casă ieși o muiere de prăpădit cu vreo trei prunci, jumate zmei, jumate oameni, agățați de fusta ei.

— Te-ai și însurat, amărâtule, râse mânzește Lobo, tot cu gândul la Grunhilda lui.

— Ce să facem și noi? Ca tot creștinul...

Primiră de la el un **cocean** de porumb și promisiunea că va fi în fața castelului, „doar să-mi pun oleacă gospodăria la cale". De Umbello dădură în munți, rătăcind în căutarea Animicștiutorului. Primiră și de la el, și din partea celui mereu nevăzut, două lucrușoare neînsemnate, un **peștișor** de aur și un **ac,** și se grăbiră să meargă mai departe, simțind că povestirea e pe terminate. Zumm, muma zmeilor, smerit ca o călugăriță, primi să meargă cu ei și își aduse și el obolul: o bucățică de **etamină** pe care cususe un ghiocel. Ultimul personaj vizitat fu Ding-Ding, care, în laboratorul ei electronic, privea prin microscop un circuit imprimat. Toate personajele celelalte rânjiră când o văzură, căci adevărata

Ding-Ding nu era nici pe jumătate atât de frumoasă. „Ei, așa e când ai pâinea și cuțitul”, comentase ironic Fofo. Privind-o cam de sus pe programatoare, Ding-Ding din compact disc îi întinse cu vârful degetelor o **diodă.**

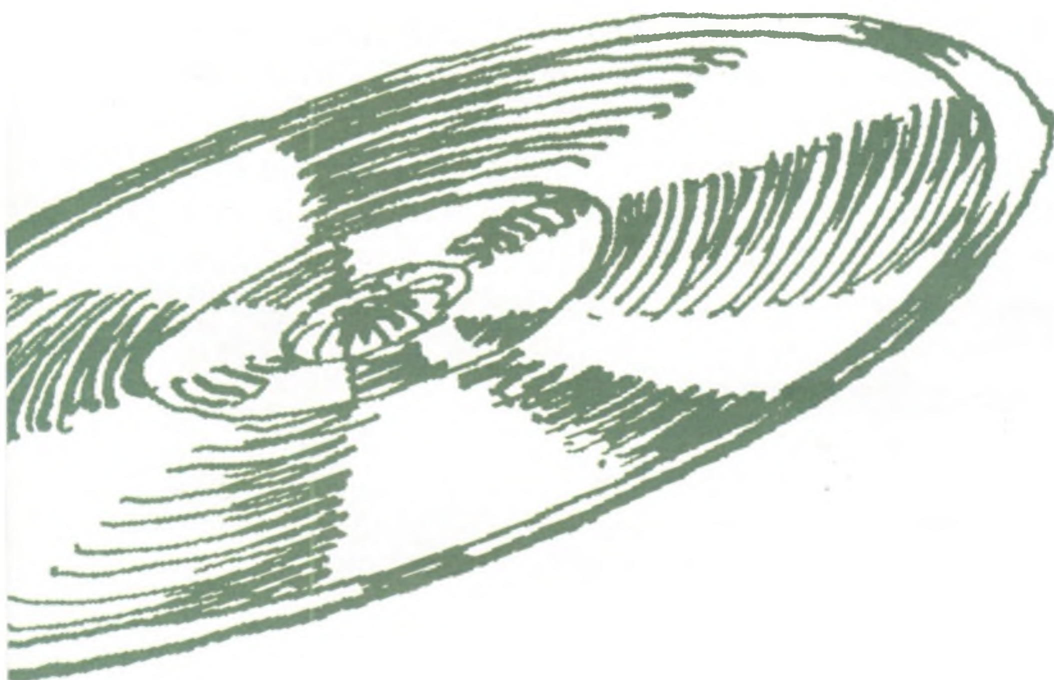
După câteva zile în care se așteptară unul pe altul, se reuniră în sfârșit cu toții în fața marelui și negrului castel. Trolul uriaș era pe ziduri și se uita cu dispreț către ei. Orificiul din centrul compact discului începuse să se lățească, sorbind totul în jur. Pe când personajele se sfătuiau ce să facă cu lucrușoarele disparate care zdrăngăneau în palmele zmeoaicei, deodată pământul se zgudui și trolul se arătă în mijlocul lor. O înhăță pe Ding-Ding și se-nchise cu ea, din nou, în cetatea de bazalt.

— Până la urmă ai călcat în capcana mea, rosti colegul ei Mol-loch, scoțându-și masca de trol. Măcar în lumea virtuală, și tot o să fii a mea!

— Niciodată, strigă Ding-Ding, și mintea începu să-i meargă cu viteza disperării. Recapitulă: **nasture, iadeș, leucoplast, orar, elf, caiet, inel, cocean, peștișor, ac, etamină, diodă...** Vraja era-n obiecte sau în numele obiectelor? În nume, căci aici totul era fără realitate ca și numele. Reținu primele litere ale celor douăsprezece nume: **N, I, L, O, E, C, I, C, P, A, E, D.** „Asta e!”, țipă ea înțelegând deodată. Era chiar numele compact discului ei! Își îndreptă umerii și rosti cu voce sonoră:

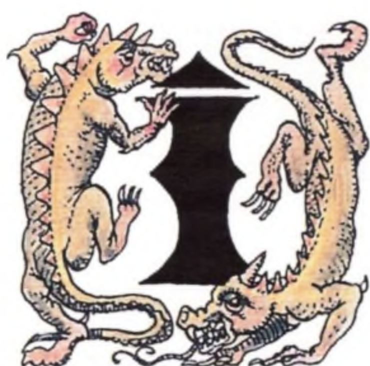
ENCICLOPEDIA

La acest cuvânt zidurile castelului căzură, Mol-loch începu să scadă până nu se mai văzu, câmpiile înverziră, orașele și satele înfloriră din nou iar personajele plecară fiecare la locul său, făcând cu mâna pentru ultima oară către cea care le dăduse viață. Cât despre Ding-Ding, ea reveni în lumea adevărată, termină compact discul și se-apucă de alte treburi, fără ca măcar o clipă să bănuiască adevărul: că ea însăși este personaj într-o poveste, ca și cealaltă Ding-Ding, din frumosul disc cu piste argintii.

POVESTEA LUI ZUMM, MUMA ZMEILOR

ntr-o frumoasă dimineață de august, Zuzulina, sora haiducilor, îi lăsă horăind pe cei doisprezece tovarăși ai ei în coliba din pădure și ieși pe pajiște la cules ciupercuțe. De fapt, haiducii se prefăceau doar că dorm, ca-n fiecare dimineață, ca s-o poată zări printre gene, doar în cămășuță de noapte, pe nurlia copilă care le făcea mâncare și le deretica prin casă. Abia după ce ea ieșea pe ușă voinicii adormeau la loc, mângâindu-și cu mulțumire hangerele, pe care nici noaptea nu le scoteau de la brâu. Zuzulina avea șaptesprezece primăveri, și de trei ani împliniți trăia în pace în mijlocul pădurii. Fugise de-acasă de răul unei mame vitrege, care-o persecuta punând-o să-și facă zilnic lecțiile, și aflase dragoste și înțelegere tocmai unde se așteptase mai puțin: la haiduci, dovadă că inima omului este o enigmă.

Am uitat să vă spun că Zuzulina era o cosânzeană, și că părul ei de aur mătura pământul în urma ei, făcând să-nflorească miraculos toți bobocii, să crească iarba cu vreun centimetru și să se transforme brusc omizile-n fluturi la atingerea vârfurilor puțin tocite ale buclelor ei. Mai rău era când părul i se-ncurca în mărăcini și fata rămânea priponită și câte-o zi întreagă, până veneau haiducii să-i reteze pletele cu hangerul, eliberând-o. Drept mulțumire, le gătea atunci o cină mai bună ca de obicei, și apoi îi adormea cu un cântec duios.

În dimineața cu care-ncepe povestea noastră, fata o porni cu picioarele goale prin rouă către poalele pădurii, acolo unde ciupercuțe numeroase își ridicau căpșoarele către lumină. Pe braț, Zuzulina avea un coșuleț de răchită pe care-l purta cu nespusă grație. Ajunsă la ciupercuțe, copila le măsură mulțumită cu privirile: crescuseră mult față de ziua trecută. Pălăriile roșietice le luceau în soare și, în jurul lor, vacile-Domnului, ca niște semințe roșii cu puncte negre, fojgăiau grăbite. Așezată comod pe vine, fata începu să culeagă. Încet-încet, coșulețul i se umplea de bureți, ghebe și hribi țigănești. În timp ce culegea, fata cânta cu un glăscior cristalin de soprană de coloratură. Ființe gingașe ca: iepurași, ciocănitoare, veverițe, rădaște, greieri, râși, jderi, hârciogi, pârși, cucuvele, cârtițe, soboli și raci (dintr-o baltă din preajmă) cântau în cor împreună cu ea:

Inimioară mititică,
Unde rătăcești?
Iată, codrul frunza-i pică,
Să nu-nnebunești?
Unde vei afla iubirea,
Tainicul amor?
Se desfată toată firea,
Doar eu mor de dor!

Chorus: Mor de dor,
De dor mor,
Mor de dor,
De dor mor...

Sufletel care oftează,
Unde oare-i el?
Unde mi-e ursitul, rază?
Oare într-a lunii pază?
Oare-ntr-un castel?
Unde voi afla iubirea,
Tainicul amor?
Se desfată toată firea,
Doar eu mor de dor!

Chorus: Mor de dor,
De dor mor,
Mor de dor,
De dor mor,
etc. etc...

Atât de puternică era vocea Zuzulinei, atâta tânjire se revărsa din ea, încât ajungea până la coliba din pădure, în care haiducii, abia treziți, se spălau cu apă de izvor și-apoi se bărbiereau atent cu hangerele. Ei răspundeau cu triluri tiroleze care înviorau atmosfera:

Iolari-iolari, iolari-iola,
Fii iubita mea,
Fii numai a mea,
Iolari-iolari, iolari-iuhu,
A altuia nu,
A altuia nu!

Plecau apoi, veseli, la slujba lor de fiecare zi: nobila haiducie. Zuzulina nu știa prea bine în ce consta aceasta, dar era mulțumită văzând că tovarășii se întorc în fiecare seară cu parale bune, și nu punea întrebări incomode.

Pe când culegea cosânzeana la ciuperci, iată că de după vârfurile copacilor (și depășindu-le considerabil) se ivi o bătrânică. Era înfășurată într-un fulgarin demodat,

– Săru'mâna, bunicuțo!
– Să trăiești, fetița maichii...

iar pe urechi purta căști de walkman. Ce asculta oare? După pașii de dans în care înainta, puteai ghici cântecul la modă în toată lumea zmeiască: „Fete bune suntem, zmeoaice de zmeoaice...” Zuzulina o observă de departe, dar nu-și întrerupse nici culesul, nici cântecul. Nu era, desigur, altceva decât una dintre cerșetoarele bătrâne care mai treceau uneori și pe la căsuța din pădure, în speranța vreunei pomeni. Miloși din fire, haiducii le primeau bine, le dădeau pe spinare câte puteau duce și li se adresau cu blândețe: „Cară-te de-aici, hoașcă afurisită!” E drept, băbuței de-acum îi cam uitase Dumnezeu măsura, dar așa erau ele, unele mai mari, altele mai mici...

În realitate, după cum poate ați ghicit deja, bătrânica nu era bătrânică, ci o mumă a zmeilor, sau mai bine zis *un* mumă a zmeilor în căutare de cosânzene. O simțise din depărtare cu organul prințesoreceptor răsfirat ca niște pene de coțofană în dosul urechilor, dar văzând-o acum în fața lui își linse buzele cu limba despicată, lungă de mai bine de un metru: cosânzeana asta depășea orice așteptare. La priveliștea nurilor pe care cămășuța de noapte mai mult îi dezvăluia decât îi acoperea, Zumm, căci acesta îi era numele (care înseamnă într-unul dintre numeroasele dialecte aglutinante „Bărbatul care tratează femeile cu generozitate, dar ele se dovedesc a fi nerecunoscătoare, devenindu-i curând infidele”), luă deodată poziția reflexă de atac: se cocârjă cât putu, își legă mai bine basmaua pe cap și pătrunse șonticăind în poieniță. La pașii săi iarba se usca, greierii leșinau, fluturii se schimbau la loc în omizi și, în general, era cum nu se poate mai nasol. Cintezoii și sticleții, bătând speriați din aripi, se grăbiră să-și avertizeze prietena cea cu părul de aur:

Zuzulina, Zuzulina,
Iată, piere-n cer lumina,
Asta nu e o mamaie,
Este Zumm, cel lat în frunte,
Este Zumm, cel cât un munte!
Fugi, odor cu plete lucii,
Cheamă repede haiducii!

Însă zglobia fată nu ținu seama de ciripitul speriat al păsărilor. O dată pornită după ciuperci, ciuperci avea să culeagă cât era ziua de lungă. Loc în paneraș mai era, iar ciupercuțe, slavă Domnului, câte poftești sub poala codrului. Așa că, atunci când Zumm fu lângă ea, privind-o de la înălțimea unui bloc cu trei etaje, Zuzulina i se adresă politicos:

— Săru’mâna, bunicuțo!

— Să trăiești, fetița maichii, răspunse și Zumm, la fel de prevenitor.

Se lăsă apoi o tăcere stânjenitoare. Negăsind repede un subiect de conversație, Zumm începu să fluiere printre dinți ceva aiuristic, uitându-se către cer. Fata mai smulse două-trei ghebe din pământul reavăn și apoi se ridică, netezindu-și faimoasa, de-acum, cămășuță de noapte. Îl privi pe muma zmeilor drept în ochi, fâlfâind des din genele bogate:

— Da... ce vânt te-aduce pe-aici, mătușico?

Zumm se pierdu cu firea:

— A, eu... nimic... și eu, pe-aici... ca tot omu’... adică... nu vrei să fii nevasta mea?

Iar o făcuse lată! Zumm se blestemă în sinea lui cu năduf. Câte mături pe spinare, câte tocuri ascuțite de pantof nu mâncase până atunci din cauza afurisitei lui timidități și stângăcii „Ascultă, puiule, îi spusese de zeci de ori tatăl lui, Klamm («Muma zmeilor care

nu ratează niciodată și în fața căruia muierile leșină ca muștele»), în copilărie. Ca să cucerești o femeie trebuie să ai tactică, strategie, simț politic și diplomatic. Trebuie să calculezi din timp unghiurile de incidență, împrăștierea balistică și rezistența materialelor. Orice neglijență în camuflaj, nodul basmalei strâns neglijent, gheboșarea neconvingătoare, șonticăitul prea stilizat, poate fi fatală. Și mai ales ține minte: o adevărată mumă a zmeilor nu gândește, lovește! O pândești, o vrăjești, o apuci și o duci. Atât. Fără farafastâcuri demodate." Așa se face că Zumm avea vreo patru sute de frățiori, toți bine instruiți, care nu gândeau, ci loveau. Doar el, dintre toți, se născuse idiot. Căci chinul fără limite al vieții lui Zumm era chiar acesta: se-ndrăgostea până peste urechi de fiecare domniță pe care-o vedea, fie ea frumoasă sau urâtă, grasă sau slabă, săracă sau bogată. „Cârpă sunt, nu coșcogea zmeul", își striga el adesea, cărându-și la pumni în țeastă. Și doar mereu își propunea să fie dur și necruțător. Dar inima, pârdalnica...

Așa că și acum, în poieniță, Zumm căzu în genunchi în fața Zuzulinei și începu să cânte cu glas duios:

Noapte cu lună,
Noapte cu stele,
Fii adorata
Vieții mele!
Seară de vară,
Seară de dor,
Dacă nu vrei, am
Să mă omor!

Zuzulina ascultă visătoare. Se-nălță apoi pe vârfuri cât putu și netezi penele prințesoreceptoare care i se zbârliseră lui Zumm de emoție. Își lăsă căpșorul buclat pe umărul matahalei și-i șterse ochii lăcrămoși cu basmaua.

— Dar nu trebuie să-ți pui capăt zilelor, voinice, rosti ea cu blândețe. Nu e căzu', fincă și eu te iubesc. Hai în codrul verde, și-am să fiu mireasa ta!

Muma zmeilor rămase trăznit. Cum, nici un paner în cap? Nici un țipăt deznădăjduit? Nici o jignire grosolană, că, adică, „nu te-ai uitat niciodată în oglindă, măi, Banderas?" Ah, dar asta însemna fericirea! Pentru prima dată în viață Zumm se simțea înțeles de un suflet geamăn. Cei doi se înlănțuiră și, pe când piciorul de plai din jur începea parcă să lumineze, pe când norișorii păreau oițe păscând pe cerul de peruzea, pe când iarba și florile care le ajungeau pân-la brâu ridicau căpșoarele către soare, începură să cânte obraz lângă obraz:

Gondoli, gondola,
Toată lumea parcă-i a mea,
Gondola, gondoli,
Asta înseamnă a iubi!

Gondoli, gondola,
Nu mai există altcineva,
Gondola, gondoli,
Amorul meu numai tu vei fi!

Guarda che luna,
Guarda che mare,
Haide în codru,
Hai la plimbare,
Guarda che mare,
Guarda che luna,
Să-mi fii alături
Întotdeauna.

Gondoli, gondola
Toată lumea parcă-i a mea,
Gondola, gondoli,
Asta înseamnă a iuuuuuu-uuu-biiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii!

Un ropot de aplauze izbucni; toată pădurea era cuprinsă de entuziasm. Perechi-perechi, iepurașii, căprioarele, sticleții și celelalte animale grațioase enumerate mai sus își cântau și ele dragostea, fiecare pe limba sa. Cei doi amorezați dispărură în codrul verde, lăsând baltă ciupercuțele împrăștiate și strivite în iarbă. Ajunși la poalele unui bătrân stejar, se culcară sub crengile lui și farmecul pădurii îi cuprinse...

Destinul însă, care veghează rotirea sferelor cerești, nu îngăduie prea multă fericire pe pământ. Zefirul, cu plete scânteietoare, cu obrajii umflați, suflă către căsuța din pădure, aducând la urechile haiducilor ultimele cuvinte ale duetului amoros; „...înseamnă... a iubi...” Oroare: urechea lor deprinsă cu glasul fiarelor din codru desluși, alături de vocea dragă ce le spunea povești în fiecare seară, hârâitul monstruos al unei mume a zmeilor. Fără o vorbă, cei doisprezece frați de cruce săriră pe caii lor iuți și, cu hangerele-n dinți, cu ochii aruncând flăcări, grăbiră să răzbune jignirea adusă domniței lor. O dată cu ei gonea Miazănoaptea, pasăre uriașă de ale cărei aripi negre se întunecase cerul. Fulgere și trăznete țâșneau dintre penele ei. În goana cea mai mare a cailor, haiducii cântau în cor. Păcat că, din cauza hangerelor ținute-n dinți, cuvintele ieșeau puțin deformate:

Hohahi-hohahi, hohahi-hoha,
He hom hăzbuna,
He hom hapărha,
Hohahi-hohahi, hohahi-huhu,
Ahungem ahu,
Ahungem ahu!

Toată natura era însă împotriva lor, încercând să-i ascundă pe fugari. Căprioarele-i îndrumau în direcție greșită, păsările îi izbeau cu aripioarele peste față, aricii răneau picioarele cailor. Când ajunseră lângă stejarul cel bătrân, era prea târziu: nu mai găsiră decât un bilețel, impregnat cu parfumul atât de bine cunoscut („Ysatis de Givenchy”, luat o dată de la o bogată și dăruit unei sărace), și în care scria cu caligrafia cunoscută:

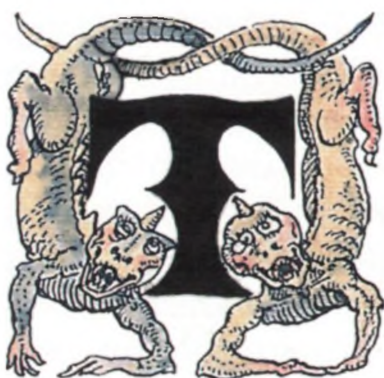
Haiducii se așezară la rădăcina copacului și începură să plângă. Plânseră un an încheiat, până când, în locul poieniței de altădată, se ivi pe acele meleaguri un lac cu ape sărate, nimic altceva decât lacrimile voinicilor. Cum în tot acest timp ei nu au mai haiducit, bogații s-au înmulțit peste măsură și, nemaiavând ce mânca, au murit cu toții. Săracii au murit de asemenea, fiindcă nimeni nu le-a mai dat banii luați de la bogați. În schimb, lacul se dovedi bogat în pește, așa că haiducii deveniră pescari.

Între timp, fericitul Zumm o duse pe Zuzulina lui într-o țară îndepărtată, în care trăiau toți cei patru sute de frați ai săi, având fiecare câte-un frumos harem de cosânzene. Dar Zuzulina le depășea pe toate în frumusețe și înțelepciune. Ea-l adormea în fiecare seară pe norocosul ei soț cu un cântec duios și lua apoi cărarea-n codru, sub luna plină, la cules de bureți și ghebe, întâmpinată cu drag de o mulțime de bunicuțe ivite din întâmplare cam tot pe acolo. Noaptea întreagă sporovăiau, depănau amintiri din vremurile de odinioară, rezolvau probleme de istețime... A doua zi în zori îl trezea pe Zumm, îi punea căștile pe urechi și-l trimitea la slujbă, la împărțit dreptatea. La tribunal, Zumm era renumit pentru rapiditatea cu care rezolva pricinile: pe când măciuca altora zbura două săptămâni prin văzduh până să cadă în capul împricinaților, a sa făcea doar zvâc! pân-la tavan, și cădea în doar patru secunde, fără să provoace mai mult de un cucui mititel căci, în bunătatea inimii lui, Zumm n-ar fi luat nici viața unui şoarice. Pe seară, alerga din nou la căsuța lui dragă, unde-l aștepta, cu o floare după ureche, Zuzulina. Gospodărie ca a lor și voie bună ca a lor n-o să găsești cât vei umbla, n-o să găsești la nimenea...

Curând, fericirea cuplului deveni întreagă, căci și cei doisprezece pescari, foști haiduci, se mutară în țara lui Zumm, la doi pași de casa acestuia. Mare-i fu bucuria copilei când își revăzu tovarășii de joacă și voie bună de pe vremuri, mai ales că, de când nu se mai epilase cu hangerele lor, un pufușor inestetic îi invadase picioarele.

POVESTEA MAESTRULUI CORNICHONN, CÂINELE DE ZMEU

ribunalul din Sapata ocupa odinioară trei sferturi din oraș, și era o construcție mai mare decât și-o poate imagina mintea zmeiască. Avea o sută de intrări monumentale, străjuite de șuie menhire din cel mai pur lapis-lazuli, și o singură ieșire mică și nenorocită, mai mult o gaură în zid, prin care puținii ce scăpau vii din mâna legii se târau afară ca din pântecele mamei lor. Li se și zicea, mai apoi, „nou-născuții". Aici, la Sapata, se judecau cele mai însemnate pricini din tot Tărâmul Întunecimii. În interiorul tribunalului se aflau coridoare nesfârșite și-ntortocheate, fiecare zugrăvit în altă culoare, cu uși de-o parte și de alta, ce dădeau în săli și sălițe sinistre, pline de judecători, toți mume ale zmeilor cu bâta dreptății în mână și coiful hotărârii definitive pe cap, înveșmântați în robe largi, verzi cu buline roșii. În tavan, fiecare odaie avea câte o mare gaură, pe unde se vedeau țurțurii sclipitori ai bolții la o amețitoare înălțime. Pe acolo ieșeau bâtele azvârlite-n văzduh de judecători, bâte din care săreau scântei, așa că, de departe, imensul tribunal se vedea acoperit ca de un continuu foc de artificii. Împricinații formau lungi cozi pe culoare, în așteptarea proceselor. Tot timpul se auzeau din săli răcnete cumplite și se scoteau zmei cu capetele făcute varză. „Ăsta-i un judecător aspru, dar drept", comentau cei de la coadă. Alteori, ieșea câte-un zmeu amețit, ținându-se de pereți, și cu ditamai cucuiul în creștet. „I-au dat circumstanțe atenuante", se comenta.

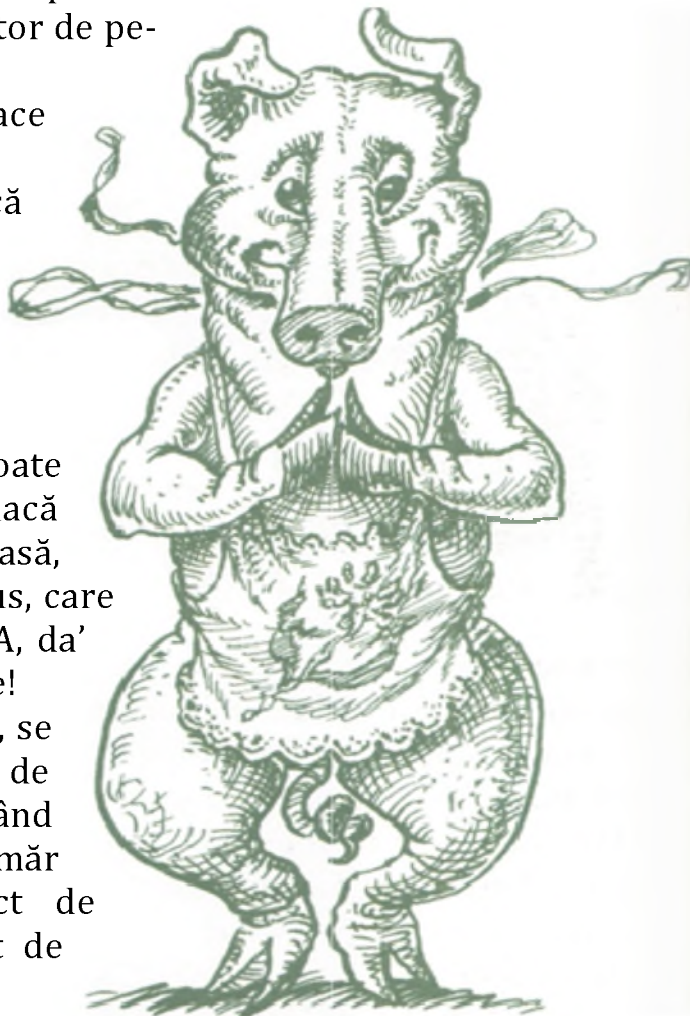
Undeva, pe la jumătatea unei cozi nesfârșite, aștepta Cornichonn, câinele de zmeu, venit să se judece cu porcul său de câine favorit, Karakeridosbelloianisoglu, căruia toți cunoscuții îi ziceau Mr. K. Procesul lor era cu totul neobișnuit și atrăsese atenția lumii zmeiești, căci, în general, câinii de zmeu își rezolvau diferendele cu slujitorii lor consumându-i la cină, bine rumeniți și presărați cu enibahar. Cornichonn era însă vegetarian, mai mult, adept al alimentației macrobiotice, prin care spera să trăiască atât de mult încât să poată citi toate cărțile. Neputând să-l înfulece, îl chemase pe Mr. K. la judecată, ca să-l învețe minte să mai calomnieze un savant de reputația lui Cornichonn. În toată coada, ei erau singurii care stăteau în patru labe, e

drept, cu demnitatea pe care le-o conferea ținuta de mare gală: zmeul în frac, ghetre și mănuși de culoarea lămâii, iar slujitorul într-un mundir moștenit de la bunicul, cu o gaură-n dos, prin care i se strecura coada îmbârligată. Gloata din preajmă, zmei de toate rasele și categoriile, trăgeau cu urechea la distinsa conversație a celor doi.

— Mai întâi și-ntâi, adu-ți aminte, domnule... ăăă... K. (parc-așa ți se spune), ce erai când te-am adus, de milă, în casa mea: nimic altceva decât un *godac*!

— Ba să avem par-par...

— Nici un pardon! Un godac și nimic altceva. Parcă te văd guițând în paie și sugând la biberon. Fiindcă eu, cu mâna asta pe care-o muști acum, ți-am dat să sugi. Erai dezgustător de pe-atunci. Câh! Ți se scurgea laptele pe bărbie...

— A-a-a-asta n-are ni-ni-ni-mic de-a face cu...

— Ba are. Are, domnule... ăăă... K. Fiindcă fără mine ai fi fost de mult un purcel de lapte cu un măr în gură, înconjurat de salată pe-o tăviță de inox.

— Vă-vă-vă amintesc că por-porcii de câine sunt ființe gân-gân-gân...

— Gânditoare, vrei să spui? Poate gângăvitoare! Ha, ha, ha! Da, gângăvitoare, dacă asta vă aranjează, stimate domnule... K. Lasă, mai vedem noi. Crezi că nu sunt zei acolo sus, care veghează, care pedepsesc nerecunoștința? A, da' uite-l pe domnul judecător. Să trăiți, maestre!

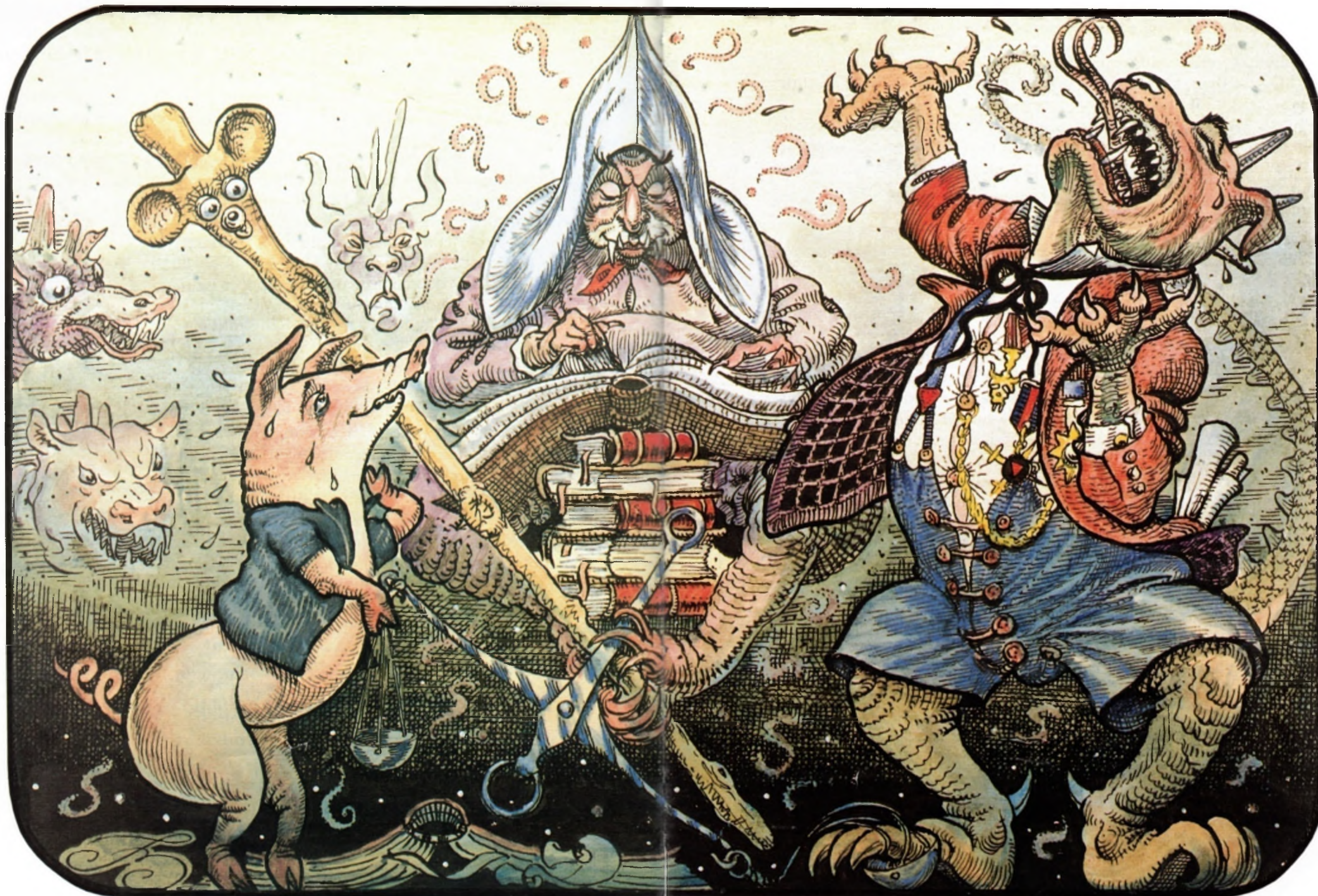
Făcându-și drum ca un tanc prin gloată, se apropiase de ei mătăhălosul Zumm, care, de căldură, își dăduse basmaua jos din cap, lăsând să i se vadă craniul diform și solzos. Pe un umăr căra bâta, un frumos și eficient obiect de palisandru, împodobit cu un scris mărunt de sus și până jos.

— Bună ziua, făcu el preocupat, răsfoind un dosar din care curgeau hârtiile. Prin urmare... Cornichonn contra Karakeridosbelloianisoglu. Da, da, bun. Pricina: calomnie. Pedeapsa cerută? Moartea! Nu e cam mult, stimabile? întrebă el, uitându-se lung la Cornichonn, care se ridicase în două labe, ca un cățel la circ, să ajungă mai bine la marea ureche a mumei zmeilor.

— Dimpotrivă, e prea puțin, domnule judecător, căci amintiți-vă de spusele marelui nostru Animicștiutor în legătură cu păcatul mortal al ingratitudinii:

Cel care uită binele făcut
Înseamnă că nu și-l mai amintește.

La fel, poetul Violon, în „Egloga a MCMLVIII-a", dezvoltând magistral acest aforism, glăsuiește cu îndreptățire:

– Păi, da-da-dacă ai fu-fu-rat po-po...

– Poeziile? Am furat eu poeziile? Ți-am furat eu poeziile, bestie?...

Cel care uită vreun bine făcut
Nu și-l aduce aminte, și-atât.

Versuri pe care sublimul Joopp le glosează, arătând că...

— Destul, destul... O să vedem, aruncă peste umăr Zumm, amețit de atâta erudiție. Plecă apoi mai departe, grăbindu-se să intre în odaia judecății.

— Vezi, porc de câine ce ești, domnul judecător mi-a dat dreptate, își reluă Cornichonn discursul acuzator. În locul tău, aș cădea chiar acum în fața mea în genunchi și aș spune: „Stăpâne, am greșit, iertare, de mii de ori iertare!" Nu că te-aș ierta, dimpotrivă, te-aș lovi cu piciorul uite-așa...

— Uauuuu! se tângui Mr. K.

— ...și iar așa...

— Uhuhuuuuuuu! făcu din nou porcul de câine. Apoi îl privi crunt în ochi pe stăpânul său: Poți să da-da-dai cât v-v-v-rei, că tot ai fu-fu-fu-fu...

— Ce?

— Ai fu-fu-fu... rat! Ai furat! Ai furat! strigă cât putu Mr. K., fericit că reușise în fine să spună cuvântul.

Zmeii din jur se amuzau copios de conversația celor doi. Cei mai mulți erau ditamai voinicii, încinși în platoșe greoaie de piatră translucidă și sprijinindu-se-n gigantice buzdugane. Erau și două-trei zmeoaice cu cornițe în vârful capului, îndreptate spre cele trei puncte cardinale. Mai la o parte se ținea un bătrân zmeu al zmeelor, atât de ațos că nu făcea poftă nimănui. Stătea călare pe mormanul lui de zmee colorate și trăgea și el cu urechea. Toți cei din jur aflaseră ce căuta la tribunal: venise pentru un testament, prin care lăsa celor doi neisprăviți fii ai săi, Lobo și Fofo, o moștenire neașteptată... Din când în când, bătrânul chicotea cu multă răutate.

— Iar o ții gaia-mațu' cu absurditatea asta? Ia spune, stimabile, să audă și zmeii ăștia cumsecade, ce-am furat? Ce-am furat eu, Magistrul cu patru briliante, Sublimul poet al Curții Cerești (uitați certificatele, domnilor!). Necontestatul Alchimist al Salivei Imperiale (am cucerit titlul ăsta în turnirul de critică literară de la Hornyland, unde l-am umplut pe slăvitul Nigrofitz de bodaproste, de se mai ștergea cu prosopul pe ochi și după o săptămână), Poetul Nepereche al Împerecherilor Perfecte, Geniul Titanic al Hiperboreei, Inițiatul de Rangul al Nouăsprezecelea cu Indispensabili de Blăniță (singurul de pe planetă, cinstiți cetățeni), Văcarul Capodoperelor, Ctitorul Șamanic al Literaturii Ecumenice, Neprețuitul Îndrumător al Tuturor Imbecililor în ale Retoricii, Prezervatorul Celor Patruzeci și Șase de Chivoturi Strict Autentice și al Celor Încă Unsprezece Aproape Sigure, Veioza Galaxiei și Călăuzitorul Epilepticilor... Ăsta sunt eu, domnilor, un produs perfect al culturii și civilizației, nu că mă laud. Iar dumnealui – dumnealui știți cine e? Dumnealui e o literă. Dumnealui e litera K de la kilogram.

— Karake-ke... dădu să-l corecteze porcul de câine, vădit intimidat de desfășurarea de forțe a stăpânului său, dar acesta ridică și mai tare vocea. Acum, toată coada căsca gura la cei doi.

— O *literă*!. O literă proastă, cu doar o pagină în dicționare. Domnul kilometru, domnul kilowatt, domnul kiwi mă contestă pe mine! Pe mine, care tata a fost stareț al marelui zeu @ la Mânăstirea de Crisolit! Care unchiul meu a fost...

— Ai fu-fu-fu...

— Absurd! Grotesc! Penibil! Ce am furat, domnule porc de câine?

— Po-po-po...

— Domnilor, conchise plictisit Cornichonn, vorba multă, sărăcie. Uitați care-i tărășenia. Într-o zi blestemată a vieții mele l-am găsit pe domnul Kilometru pe o mare tavă de friptură, înfășurat în foi de viță și legat așa strâns, că era gata-gata să-și dea duhul. Niște vecini de-ai mei vroiau să-l consume la prânz. Pe-atunci eram mai tânăr și-aveam tot soiul de fumuri în cap: civilizație, emancipare, aboliționism... L-am salvat pe dumnealui, l-am șters de zeama de bordeleză, i-am dat să sugă, cum vă spuneam... L-am primit apoi în biblioteca mea, l-am lăsat să asculte cele mai subtile conversații și vorbe de duh în salonul meu literar, l-am făcut părtaș la cariera mea științifică și artistică. I-am încredințat și înalta, nemeritata onoare de păstrător al buzduganului meu. Și care mi-a fost răsplata? Cum mi-ai mulțumit, demon nerecunoscător?

— Păi da-da-dacă ai fu-fu-rat po-po...

— Poeziile? Am furat eu poeziile? Ți-am furat eu poeziile, bestie cu față zmeiască?

— Nu ale me-me-mele, a-a-a-le lui Bo-bo-bo...

— Și ce, ești avocatul lui? De ce nu vine Bolboro ăsta să mă dea în judecată, ai?

— E mo-mo-mort de mult...

— Pretexte! Mofturi! Cinstiți zmei, citeam acum vreo lună *Faima Qhflöffei* (noi suntem de pe meleagurile acelea) și – ce-mi văd ochii? Un articol cu litere de-o șchioapă... „ÎNCĂ UN CAZ DE PLAGIAT”... Da’, uitați, îl am aici. Și Cornichonn despături un petic de ziar foarte mototolit.

— Acum, spuneți și dumneavoastră, cinstiți cetățeni, urmă disprețuitor Cornichonn. Mănânc aici și acum articolul ăsta dacă veți găsi cea mai mică asemănare între inepția clasicizantă și pretențioasă din stânga și (nu că am scris-o eu) admirabila satiră, sclipind de ironie din partea dreaptă. Vă rog să observați misoginismul amar al geniului dezamăgit

de iubita care nu s-a putut ridica la înălțimea lui, dar și triumful esenței lui nemuritoare. Acel „nuuuu” – câtă suferință, câtă frământare l-au precedat! Și câtă voință mândră în hotărârea „Te voi uita!” Și abia în partea a doua marea poezie își desface aripile: nu se poate să nu fi remarcat stoicismul viril al celor doi „de”, care exprimă nu acceptarea resemnată a apocalipsei, ci, dimpotrivă, o liniște interioară divină, de ne zdruncinat.

Infamie!!

Ha!

ÎNCĂ UN CAZ DE PLAGIAT!

Mica lume literară a provinciei noastre este zguduită în prezent de dezvăluirea unei noi abateri de la morala profesiunii nobile de literat. Cunoscutul Maestru Cornichonn, autor a peste două sute de romane, nuvele, schițe, momente, povestiri, foiletoane, eseuri, ode, epode, egloge, satire, fabule, elegii, sonete, evanghelii, cărți de bucate, manuale de desen tehnic, atlase școlare, cartonașe pentru cusături, agende de telefon, cărți de vizită, cărți de credit, cărți de joc *etc.* s-a dovedit a le fi furat pe toate, cuvînt cu cuvînt din aproximativ două mii de autori ai trecutului. Furtul intelectual a fost demascat de însuși domnul Karakeridosbelloianisoglu, distinsul secretar al Maestrului Cornichonn, care ne-a trimis la redacție, spre exemplificare, un fragment din vissa poetului Bolboro (n. 17 986, m. 18 062) în dreapta, și un fragment din opera pretins originală „La Belle Dame Sans Merci” iscălită de Maestrul Cornichonn, în partea stîngă. Credem că nu mai e nimic de adăugat decît RUȘINE, RUȘINE, de trei ori RUȘINE!

Sublimă! Ești sublimă! Tu, stea a nemuririi!
Brățară a zeiței plăcerii și iubirii!
Crin! Dulce cosînzeană, eu nu te voi uita!
De soarele măiastru va stinge a sa pară
De luna odaliscă pe boltă-o să moară
Tu, Prăpădito, fi-vei în veci de veci a mea!

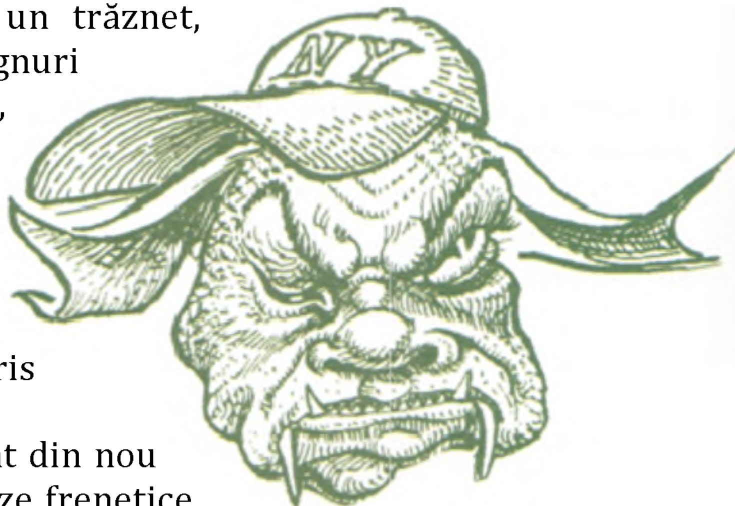
Sublimă ??! Ești sublimă ?!! Tu – stea a nemuririi?!
Brățară a zeiței plăcerii și iubirii???
Crin?? „Dulce” cosînzeană, eu - nuuu! Te voi uita!
De, soarele măiastru va stinge a sa pară,
De, luna odalisca pe boltă o să moară!
Tu? Prăpădito!!! Fi-vei în veci de veci a mea???!!!

PREȚUL BUZDUGANELOR ÎN CĂDERE LIBERĂ

...ri în cetatea Celor Paisprezece ...afire s-a înregistrat cel mai scăzut ...reț la buzdugane din întreaga ...torie nescrisă a locului. Mii de ...ei ... articipat ... iting de ... la

conspirat pentru a menține cursul scalpului la valoarea derizorie de 45.678.956.432.890.008 hilobizi, echivalentul a cinci saci de secară infestată cu ciuperca numită cornul secarei, din care se extrage acidul lis... ...ic, minunat abraziv pentr... ...etățenilor noștri

Iar finalul? Acel „prăpădito” cade ca un trăznet, marcând diferența dintre două regnuri incompatibile. Da, domnilor, focul și apa, lumina și întunericul, piscurile și văile nu pot nunti niciodată. Concluzia vine firesc, ca o răbufnire a ororii de *hybris:* „Fi-vei în veci de veci a mea???!!!” *Finis coronat opus.* Avem aici, domnilor, o capodoperă, ca, de altfel, tot ce am scris vreodată!

Cornichonn termină discursul înălțat din nou pe două labe ca un cățel savant, și aplauze frenetice îl răsplătiră. Nefericitul domn K. se făcuse acum mic și tresărea la privirile pline de ură și la ghionții celor din preajmă. Curentul de opinie îi era net favorabil maestrului. „Da’ las-că îmi vine și mie apa la moară. Câinii latră, caravana trece. Judecata își va spune cuvântul, nu ignoranții ăștia pe care i-a dus de nas panglicarul de stăpânu-meu.” Când gândea, Mr. K. nu se bâlbâia deloc, așa că încă din pruncie preferase să gândească în loc să vorbească, de unde reputația sa de fire închisă. „Escrocul”, își urmă el firul gândurilor. „Mi-a dat să sug cu biberonul, hai? Dar a uitat să mai spună că după ce mă îndopa bine juca tenis la perete cu mine... Că de-aia n-are ursul coadă. M-a primit în salonul lui literar? Care salon, în primul rând? Trei amărâți cu țurțuri în bărbie și cu foamea-n gât, care-i ridicau în slăvi deșteptăciunile în speranța că după lectură mă vor găti la capac? Eu nu vedeam cum se uită la mine? Și-atunci îmi mai ardea mie de lecturi și comentarii? Lasă, lasă, stimabile, că o să simți tu măciuca dreptății în scăfârlie, așa cum am visat în fiecare nopticică a chinuitei mele vieți!” Epuizat de acest discurs interior, Mr. K. se strânse și mai tare în mundirul lui.

Pe nesimțite, coada înaintase binișor, și cei doi împricinați patrupezi se treziră deodată în fața ușii odăii de judecată. Deși priveau sfidător în jur, solzii amândurora se zburliseră în toate părțile de teamă.

— Karakeridosbelloianisoglu contra Cornichonn! anunță în sfârșit un portărel. Cei doi pătrunseră în sumbra odaie.

Trei sferturi din ea era ocupată de mătăhălosul Zumm, care-și smulgea cu o pensetă penele voinicoreceptoare, atrofiate cam de multișor. Era în maiestuoasa lui robă cu buline și, la intrarea celor doi, luă un aer semeț care nu-i ieși prea grozav. Basmaua de bătrânică de pe cap strica tot efectul.

— Mda, mda, făcu el, cu nasu-nfundat în dosare. Cauza numărul 3442: escrocherie sentimentală. Care e escrocatul?

— Pardon, făcu maestrul cu demnitate, ați încurcat dosarele, onorabile domn judecător. Al nostru e acela... da, acela cu copertă bleu...

— Așa... Bun! Furt intelectual, care va să zică. Și cine e hoțul?

— Dum-dum-dum... nealui! arătă răzbunător Mr. K. spre stăpânul lui.

— Să fim serioși, dom’judecător. Ce mai atâta vorbă, tot ce vrem e să se facă dreptate mai repede. În ceea ce mă privește, declar aici, de față cu dumneavoastră, că, în virtutea drepturilor mele inali...

— Treceți de-o parte și de alta a mea, îi tăie vorba, nepoliticos, Zumm.

Cei doi se conformară. Zumm scoase basmaua, își puse pe cap coiful hotărârii definitive și apucă de pe birou frumoasa lui măciucă, sculptată cu versete caligrafiate bizar.

— Ia te uită, făcu siderat Cornichonn, citind puțin de pe măciucă. Păi asta e faimoasa „Zurbă Inelară a lui Meer-Tscha”, descrisă doar într-un manuscris de la abația Platta... Uluitor! Maestre, aveți singurul exemplar autentic!

— Serios? făcu Zumm. Mi-a vândut-o acum trei ani un cerșetor caraghios. Avea la toiag ceva ca niște urechi. E... prețioasă? mai întrebă, interesat, Zumm.

— E cea mai frumoasă zurbă a tuturor timpurilor, rosti și Mr. K., uluit de descoperire. De emoție, nici nu se mai bâlbâise.

Uitând și de judecată, și de tot, zmeii se așezară turcește în fața bâtei și-ncepură să citească pe fețele ei cele zece povești întrețesute. Și citiră, și citiră, și citiră....

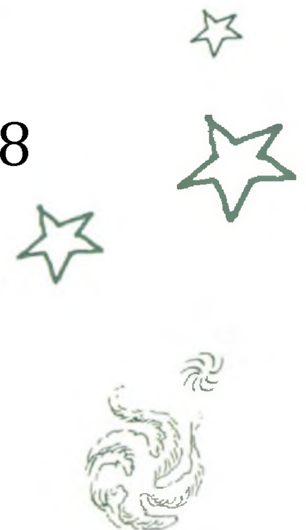
...neprețuitul meu colaborator, maestrul Banousch de Nogent...

...citind despre miturile întemeierii unor mari orașe prin uciderea câte unui balaur... *...de către sfântul ce a devenit apoi patronul urbelor respective.*

CUPRINS

Iubite cititorule,

Orice enciclopedie este, prin forța lucrurilor, incompletă. Deși mi-am dedicat întreaga viață studiului în acest vast domeniu, am astăzi sentimentul amar al nedesăvârșirii. Este motivul pentru care mi-ai putea fi de un neprețuit ajutor. Dacă simți arzând în tine flacăra nobilă a cunoașterii și dacă paginile mele ți-au deschis ochii către o lume nebănuită, te chem să mi te alături pe calea spinoasă, dar atât de rodnică a zmeologiei.

Comunică-ne, așadar, orice descoperire, orice observații și orice idei ai putea avea în acest domeniu în care, vai, puțini îndrăznesc să se aventureze. Desenele tale înfățișând zmei, povestiri și versuri despre lumea lor mi-ar putea fi de mare ajutor în cercetările mele. Trimite totul cât mai repede pe adresa editurii și vei primi un certificat de zmeolog amator. Până atunci, rămân al domniei tale sincer și devotat prieten,

Autorul

TUDOR BANUȘ s-a născut la București pe 8 iulie 1947. A absolvit Institutul de Arhitectură „Ion Mincu". Din 1972 este stabilit la Paris. Desenele sale au apărut în mai bine de cincizeci de ziare și reviste din întreaga lume, printre care *Le Monde, The New York Times, L'Express, Die Welt, Focus, Le Monde Diplomatique, Tokyo Business* etc. A ilustrat cărți pentru copii și adulți la edituri din Paris, New York, Geneva, München, Tokyo, Sydney. Participă cu picturile și gravurile sale la nenumărate saloane și expoziții colective. A avut circa 60 de expoziții personale în marile orașe europene și în Statele Unite. În 2010, Institutul Cultural Român i-a consacrat o monografie, *Tudor Banuș, Parc(o)urs.*

Ilustrată din abundență cu desene după natură ieșite din pana inspirată a lui Tudor Banuș, *Enciclopedia zmeilor* de Mircea Cărtărescu aduce pentru prima dată la lumină o lume întreagă ce părea pierdută pentru totdeauna. Urme ale mitologiei zmeilor există, e drept, în folclorul românesc, dar, cum s-a remarcat de mult, aici zmeul nu are chip și nici trăsături distinctive clare. Această lipsă e suplinită din plin de cele douăsprezece specii de zmei prezentate împreună cu habitatul lor natural, cu anatomia, istoria, limba, obiceiurile, ocupațiile, știința și artele lor. În plus, o serie de zece povești subtil înlănțuite ca într-o salbă fără sfârșit ne prilejuiesc o delectabilă întâlnire cu zmei vii, aflați în plină acțiune, în toate împrejurările vieții acestora.

O carte pentru copii între nouă și nouăzeci de ani, pe care nu trebuie s-o ratați!